

SÉANCE DU JEUDI 15 FÉVRIER 1996

VERGADERING VAN DONDERDAG 15 FEBRUARI 1996

SOMMAIRE :

EXCUSÉS :

Page 549.

MESSAGE :

Page 549.

Évocation.

COMMUNICATIONS :

Page 549.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.

PROPOSITIONS (Dépôt) :

Page 550.

M. Vandenberghe. — Proposition de loi instaurant une procédure d'évaluation adéquate pour les contrôles dans le secteur horticole.

M. Poty. — Proposition de loi insérant un article 666*bis* dans le Code judiciaire, visant à accorder le bénéfice de l'assistance judiciaire aux créanciers d'une pension alimentaire due à un enfant.

M. Destexhe. — Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire sur l'assassinat de dix Casques bleus belges et sur la préparation du génocide au Rwanda.

Mme Lizin. — Proposition de résolution concernant le dixième anniversaire de l'accident nucléaire à la centrale de Tchernobyl.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modification) :

Page 550.

DÉCÈS D'ANCIENS SÉNATEURS :

Page 550.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 549.

BOODSCHAP :

Bladzijde 549.

Evocatie.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 549.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.

VOORSTELLEN (Indiening) :

Bladzijde 550.

De heer Vandenberghe. — Wetsvoorstel houdende invoering van een aangepaste beoordelingsprocedure bij controles in de tuinbouwsector.

De heer Poty. — Wetsvoorstel houdende invoeging van een artikel 666*bis* in het Gerechtelijk Wetboek ten einde rechtsbijstand te verlenen aan personen die recht hebben op een onderhoudsuitkering voor een kind.

De heer Destexhe. — Voorstel houdende instelling van een parlementaire commissie van onderzoek naar de moord op tien Belgische Blauwhelmen en de voorbereiding van de volkenmoord in Ruanda.

Mevrouw Lizin. — Voorstel van resolutie betreffende de tiende verjaardag van het kernongeval in de centrale te Tsjernobyl.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijziging) :

Bladzijde 550.

OVERLIJDEN VAN OUD-SENATOREN :

Bladzijde 550.

PROPOSITIONS (Prise en considération):

Pages 550 et 577.

M. Boutmans et Mme Dua. — Proposition de loi modifiant la loi relative à la police de la circulation routière en vue d'interdire les compétitions automobiles qui se déroulent entièrement ou partiellement sur la voie publique.

M. Goris. — Proposition de loi modifiant l'article 26 de la loi du 22 décembre 1986 relative aux intercommunales.

M. Vandenberghe et consorts. — Proposition de loi instaurant une procédure d'évaluation adéquate pour les contrôles dans le secteur horticole.

Mme Lizin et consorts. — Proposition de résolution concernant le dixième anniversaire de l'accident nucléaire à la centrale de Tchernobyl.

M. Destexhe et consorts. — Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire sur l'assassinat de dix Casques bleus belges et sur la préparation du génocide au Rwanda.

QUESTIONS ORALES:

Question orale de Mme Dardenne au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «l'étiquette 'BIO' (viande sans hormones)».

Orateurs: **Mme Dardenne, M. Flahaut**, ministre de la Fonction publique, p. 551.

Question orale de M. Anciaux au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'échec de la politique de sécurité».

Orateurs: **M. Anciaux, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 551.

Question orale de M. Verreycken au ministre des Affaires étrangères sur «l'emprisonnement de compatriotes au Maroc».

Orateurs: **M. Verreycken, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 552.

Question orale de Mme Bribosia-Picard au ministre des Affaires étrangères sur «la justice et la paix en ex-Yougoslavie».

Orateurs: **Mme Bribosia-Picard, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 554.

Question orale de M. G. Charlier au ministre de la Justice sur «le centre de détention de Saint-Hubert».

Orateurs: **M. G. Charlier, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 554.

Question orale de M. Erdman au ministre de la Justice sur «le service d'appui à l'enquête sur les tueries du Brabant».

Orateurs: **M. Erdman, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 555.

Question orale de Mme Lizin au ministre de la Justice sur «l'enquête sur la disparition des enfants Julie et Mélissa».

Orateurs: **Mme Lizin, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 556.

Question orale de M. Boutmans au ministre de la Justice sur «la lutte contre la criminalité organisée et la possibilité de punir les personnes morales».

Orateurs: **M. Boutmans, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 557.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming):

Bladzijden 550 et 577.

De heer Boutmans en mevrouw Dua. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet betreffende de politie over het wegverkeer om autowedstrijden te verbieden die volledig of gedeeltelijk op de openbare weg plaatshebben.

De heer Goris. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 26 van de wet van 22 december 1986 op de intercommunales.

De heer Vandenberghe c.s. — Wetsvoorstel houdende invoering van een aangepaste beoordelingsprocedure bij controles in de tuinbouwsector.

Mevrouw Lizin c.s. — Voorstel van resolutie betreffende de tiende verjaardag van het kernongeval in de centrale te Tsjernobyl.

De heer Destexhe c.s. — Voorstel houdende instelling van een parlementaire commissie van onderzoek naar de moord op tien Belgische Blauwhelmen en de voorbereiding van de volkenmoord in Ruanda.

MONDELINGE VRAGEN:

Mondelinge vraag van mevrouw Dardenne aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «het label 'BIO' (vlees zonder hormonen)».

Sprekers: **mevrouw Dardenne, de heer Flahaut**, minister van Ambtenarenzaken, blz. 551.

Mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «het falende veiligheidsbeleid».

Sprekers: **de heer Anciaux, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 551.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de opsluitingen van landgenoten in Marokko».

Sprekers: **de heer Verreycken, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 552.

Mondelinge vraag van mevrouw Bribosia-Picard aan de minister van Buitenlandse Zaken over «gerechtigheid en vrede in ex-Joegoslavië».

Sprekers: **mevrouw Bribosia-Picard, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 554.

Mondelinge vraag van de heer G. Charlier aan de minister van Justitie over «het detentiecentrum van Saint-Hubert».

Sprekers: **de heer G. Charlier, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 554.

Mondelinge vraag van de heer Erdman aan de minister van Justitie over «de steundienst in het Bende-onderzoek».

Sprekers: **de heer Erdman, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 555.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Justitie over «het onderzoek naar de verdwijning van Julie en Mélissa».

Sprekers: **mevrouw Lizin, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 556.

Mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de minister van Justitie over «de strijd tegen de georganiseerde misdaad en het strafbaar stellen van rechtspersonen».

Sprekers: **de heer Boutmans, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 557.

Question orale de M. Bourgeois au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «la situation au Burundi».

Orateurs: **M. Bourgeois, M. Moreels**, secrétaire d'État à la Coopération au Développement, p. 558.

Question orale de M. Weyts au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «l'interdiction de cumul imposée aux inspecteurs de l'IEV».

Orateurs: **M. Weyts, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 559.

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT:

Page 559.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 561.

MOTIONS (Votes):

Motion déposée en conclusion de la demande d'explications de Mme Lizin au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, développée le 17 janvier 1996 en réunion publique de la commission des Finances et des Affaires économiques, p. 561.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Foret, Weyts, Mme Lizin, M. Boutmans, Mme Bribosia-Picard, M. Loones**, p. 562.

Vote sur l'amendement à la motion déposée par Mme Lizin et consorts, p. 563.

Motions déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Anciaux au ministre des Affaires étrangères, développée le 6 février 1996 en réunion publique de la commission des Affaires étrangères, p. 563.

Explication de vote: *Orateur*: **M. Anciaux**, p. 564.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Hostekint au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «le contrôle de l'utilisation d'hormones dans l'élevage du bétail».

Demande d'explications de M. Hostekint au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «les mesures à prendre dans le domaine du département de la Santé publique pour combattre la fraude aux hormones».

Demande d'explications de M. Hostekint au ministre de la Justice sur «la lutte contre la mafia des hormones et les mesures nécessaires sur le plan de la justice».

Orateurs: **MM. Hostekint, Bourgeois, Anciaux, Boutmans, Devolder, M. Pinxten**, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises, **M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, **M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 564.

Demande d'explications de M. Goovaerts au ministre de la Justice sur «l'implantation future d'un casino à Bruxelles».

Orateurs: **MM. Goovaerts, Vandenberghe, Anciaux, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 575.

PROJETS DE LOI (Dépôt):

Page 577.

Projet de loi portant assentiment à l'Acte portant révision de l'article 63 de la Convention sur la délivrance de brevets européens (Convention sur le brevet européen) du 5 octobre 1973, fait à Munich le 17 décembre 1991.

Mondelinge vraag van de heer Bourgeois aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de situatie in Burundi».

Sprekers: **de heer Bourgeois, de heer Moreels**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, blz. 558.

Mondelinge vraag van de heer Weyts aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «het cumulverbod voor IVK-keurders».

Sprekers: **de heer Weyts, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 559.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER:

Bladzijde 559.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 561.

MOTIES (Stemmingen):

Motie ingediend tot besluit van de vraag om uitleg van mevrouw Lizin aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, gesteld op 17 januari 1996 in de openbare vergadering van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden, blz. 561.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Foret, Weyts, mevrouw Lizin, de heer Boutmans, mevrouw Bribosia-Picard, de heer Loones**, blz. 562.

Stemming over het amendement op de motie ingediend door mevrouw Lizin c.s., blz. 563.

Moties ingediend tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Anciaux aan de minister van Buitenlandse Zaken, gesteld op 6 februari 1996 in de openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden, blz. 563.

Stemverklaring: *Spreker*: **de heer Anciaux**, blz. 564.

VRAGEN OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Hostekint aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de controle op het gebruik van hormonen in de veeteelt».

Vraag om uitleg van de heer Hostekint aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de maatregelen op het domein van het departement Volksgezondheid in de strijd tegen de hormonenfraude».

Vraag om uitleg van de heer Hostekint aan de minister van Justitie over «de strijd tegen de hormonenmafia en de noodzakelijke maatregelen op het vlak van justitie».

Sprekers: **de heren Hostekint, Bourgeois, Anciaux, Boutmans, Devolder, de heer Pinxten**, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, **de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, **de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 564.

Vraag om uitleg van de heer Goovaerts aan de minister van Justitie over «de komst van een Brussels casino».

Sprekers: **de heren Goovaerts, Vandenberghe, Anciaux, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 575.

WETSONTWERPEN (Indiening):

Bladzijde 577.

Wetsontwerp houdende instemming met de Akte van herziening van artikel 63 van het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien (Europees Octrooiverdrag) van 5 oktober 1973, gedaan te München op 17 december 1991.

Projet de loi portant assentiment à la Convention n° 174 concernant la prévention des accidents industriels majeurs, adoptée à Genève le 22 juin 1993 par la Conférence internationale du travail lors de sa quatre-vingtième session.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt):

Page 577.

M. Verreycken au ministre de la Justice sur «l'attitude envers les pédophiles».

M. Poty au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «le retard des versements aux communes des additionnels aux impôts fédéraux».

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag nr. 174 betreffende de voorkoming van zware industriële ongevallen, aangenomen te Genève op 22 juni 1993 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar tachtigste zitting.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening):

Bladzijde 577.

De heer Verreycken aan de minister van Justitie over «de houding tegenover pedofielen».

De heer Poty aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «achterstallige betaling aan de gemeenten van de opcentiemen op de belastingen».

PRÉSIDENCE DE M. VERHOFSTADT, VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER VERHOFSTADT, ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 10 m.
De vergadering wordt geopend om 15 h 10 m.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Chantraine, pour d'autres devoirs, Urbain, pour raison de santé, et Vandenbroeke, pour devoirs professionnels, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Chantraine, wegens andere plichten, Urbain, om gezondheidsredenen, en Vandenbroeke, wegens ambtsplichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAP — MESSAGE

Evocatie — Évocation

De Voorzitter. — De Senaat brengt bij boodschap van heden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis dat tot evocatie wordt overgegaan, op datum van vandaag, van het wetsontwerp betreffende de teruggave van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van bepaalde buitenlandse Staten zijn gebracht. Het wordt verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Par message d'aujourd'hui, le Sénat informe la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation du projet de loi relative à la restitution de biens culturels ayant quitté illicitement le territoire de certains États étrangers. Celui-ci est renvoyé à la commission de la Justice.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van het beroep tot vernietiging van artikel 4, § 2, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 tot wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap om de organisatie van een specifieke opleiding in de huisartsgeneeskunde te organiseren en andere bepalingen betreffende de universiteiten, ingediend door de VZW Belgisch Verbond der syndicale artsenkamers (rolnummer 926).

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat le recours de l'article 4, § 2, du décret de la Communauté flamande du 5 avril 1995 modifiant le décret du

12 juin 1991 relatif aux universités dans la Communauté flamande, portant sur l'organisation d'une formation spécifique en médecine générale et sur d'autres dispositions relatives aux universités, introduit par l'ASBL Fédération belge des chambres syndicales de médecins (numéro du rôle 926).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van de prejudiciële vraag over artikel 15 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en over artikel 26 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Brugge (rolnummer 928).

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat la question préjudicielle concernant l'article 15 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail et concernant l'article 26 du titre préliminaire du Code de procédure pénale, posée par le Tribunal de travail à Bruges (numéro du rôle 928).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

1. Het arrest nr. 9/96 uitgesproken op 8 februari 1996, in zake het beroep tot vernietiging van artikel 3 van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 8 september 1994 tot regeling van de drinkwatervoorziening via het waterleidingnet in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, ingesteld door de VZW Algemeen Eigenaarssyndicaat en anderen (rolnummer 834);

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

1. L'arrêt n° 9/96, rendu le 8 février 1996, en cause du recours en annulation de l'article 3 de l'ordonnance de la Région de Bruxelles-Capitale du 8 septembre 1994 réglementant la fourniture d'eau alimentaire distribuée par réseau en Région bruxelloise, introduit par l'ASBL Syndicat national des propriétaires et autres (numéro du rôle 834);

2. Het arrest nr. 10/96 uitgesproken op 8 februari 1996, in zake het beroep tot vernietiging van de artikelen 92 en 96 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 6 juni 1994 tot vaststel-

ling van de rechtspositie van de gesubsidieerde personeelsleden van het officieel gesubsidieerd onderwijs, ingesteld door het Christen Onderwijzersverbond en anderen (rolnummer 837);

2. L'arrêt n° 10/96, rendu le 8 février 1996, en cause du recours en annulation des articles 92 et 96 du décret de la Communauté française du 6 juin 1994 fixant le statut des membres du personnel subsidié de l'enseignement officiel subventionné, introduit par la Fédération des instituteurs chrétiens et autres (numéro du rôle 837);

3. Het arrest nr. 11/96 uitgesproken op 8 februari 1996, in zake het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van artikel 16 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 5 september 1994 tot regeling van de universitaire studies en de academische graden, ingesteld door S. Thiry en anderen (rolnummer 842).

3. L'arrêt n° 11/96, rendu le 8 février 1996, en cause du recours en annulation partielle de l'article 16 du décret de la Communauté française du 5 septembre 1994 relatif au régime des études universitaires et des grades académiques, introduit par S. Thiry et autres (numéro du rôle 842).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Europees Parlement — Parlement européen

De Voorzitter. — Bij brief van 9 februari 1996 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden:

a) Een wetgevingsresolutie houdende advies van het Europees Parlement over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de socialistische republiek Vietnam (raadplegingsprocedure),

Par lettre du 9 février 1996, le président du Parlement européen a transmis au Sénat:

a) Une résolution législative portant avis du Parlement européen sur la proposition de décision du Conseil concernant la conclusion de l'accord de coopération entre la Communauté européenne et la république socialiste du Viêt-nam (procédure de consultation),

b) Een resolutie over het besluit om het Europees Parlement niet te raadplegen over de interimovereenkomst EU-Rusland,

b) Une résolution sur la non-consultation du Parlement européen sur l'accord intérimaire UE-Russie,

Aangenomen tijdens de vergaderperiode van 31 januari en 1 februari 1996.

Adoptées au cours de la période de session des 31 janvier et 1er février 1996.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De volgende wetsvoorstellen werden ingediend:

1° Door de heer Vandenberghe, houdende invoering van een aangepaste beoordelingsprocedure bij controles in de tuinbouwsector;

Les propositions de loi ci-après ont été déposées:

1° Par M. Vandenberghe, instaurant une procédure d'évaluation adéquate pour les contrôles dans le secteur horticole;

2° Door de heer Poty, houdende invoering van een artikel 666bis in het Gerechtelijk Wetboek ten einde rechtsbijstand te verlenen aan personen die recht hebben op een onderhoudsuitkering voor een kind.

2° Par M. Poty, insérant un article 666bis dans le Code judiciaire, visant à accorder le bénéfice de l'assistance judiciaire aux créanciers d'une pension alimentaire due à un enfant.

De heer Destexhe heeft ingediend een voorstel houdende instelling van een parlementaire commissie van onderzoek naar de moord op tien Belgische Blauwhelmen en de voorbereiding van de volkenmoord in Ruanda.

M. Destexhe a déposé une proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire sur l'assassinat de dix Casques bleus belges et sur la préparation du génocide au Rwanda.

Mevrouw Lizin heeft ingediend een voorstel van resolutie betreffende de tiende verjaardag van het kernongeval in de centrale te Tsjernobyl.

Mme Lizin a déposé une proposition de résolution concernant le dixième anniversaire de l'accident nucléaire à la centrale de Tchernobyl.

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

COMPOSITION DE COMMISSIONS

Modification

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijziging

M. le Président. — Le Bureau est saisi d'une demande tendant à remplacer Mme Milquet par M. Philippe Charlier comme membre au sein de la Commission chargée du suivi parlementaire des Comités permanents de contrôle des services de police et de renseignements.

Bij het Bureau is een voorstel ingediend om in de Commissie belast met de parlementaire begeleiding van de Vaste Comités van toezicht op de politie- en inlichtingendiensten mevrouw Milquet als lid te vervangen door de heer Philippe Charlier.

Pas d'opposition?

Geen bezwaar?

Il en sera donc ainsi.

Dan is aldus besloten.

OVERLIJDEN VAN OUD-SENATOREN

DÉCÈS D'ANCIENS SÉNATEURS

De Voorzitter. — De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden:

Le Sénat a appris avec un vif regret le décès:

— Van de heer Henri Simonet, gewezen minister en gewezen senator voor het arrondissement Brussel;

— De M. Henri Simonet, ancien ministre et ancien sénateur pour l'arrondissement de Bruxelles;

— Van de heer Marcel Vanderhaegen, gewezen provinciaal senator voor Oost-Vlaanderen.

— De M. Marcel Vanderhaegen, ancien sénateur provincial de la Flandre orientale.

Uw Voorzitter heeft het rouwbeklag van de vergadering aan de families van onze betreunde gewezen medeleden betuigd.

Votre Président a adressé les condoléances de l'assemblée aux familles de nos regrettés anciens collègues.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

U heeft de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het Bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le Bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het Bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le Bureau.

QUESTION ORALE DE MME DARDENNE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «L'ÉTIQUETTE 'BIO' (VIANDE SANS HORMONES)»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DARDENNE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «HET LABEL 'BIO' (VLEES ZONDER HORMONEN)»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Dardenne au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «l'étiquette 'BIO' (viande sans hormones)».

La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, la présence éventuelle d'hormones dans la viande vendue en Belgique suscite beaucoup de réactions négatives de la part des consommateurs.

Dans ce contexte, la chaîne de distribution GB a commercialisé de la viande de bœuf préemballée portant l'étiquette BIO, laquelle garantit, selon eux, une viande sans hormones.

À la suite d'une question posée à ce propos par mon collègue Paul Lannoye au Parlement européen, la Commission a conclu que l'utilisation, sur l'emballage de la viande, de la mention BIO comme signifiant qu'elle ne contient pas d'hormones pourrait répondre aux critères de la publicité trompeuse définis par la directive 84/450/CEE.

Par ailleurs, la Commission a prévenu le représentant permanent de la Belgique auprès de l'Union européenne du caractère trompeur de l'usage du sigle — BIO en l'occurrence — et a souligné que les autorités nationales de contrôle ne semblent pas avoir engagé de poursuites pour mettre fin à cette pratique. Dès lors, ajoute la Commission, cette dernière est susceptible de constituer une infraction pour mauvaise application du droit communautaire.

Dans le contexte actuel de désintérêt qui touche déjà la viande bovine et, par répercussion, ses producteurs — le nombre d'interpellations inscrites à notre ordre du jour le prouve —, il n'est pas avantageux pour la Belgique, je pense, d'accepter ce genre de pratiques illégales.

Comment expliquez-vous le manque de réactions initiales de vos services? Quelles mesures comptez-vous prendre dorénavant, monsieur le ministre? Quel délai envisagez-vous?

M. le Président. — La parole est à M. Flahaut, ministre, qui répond en lieu et place du Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications.

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Monsieur le Président, M. Di Rupo me prie de communiquer à Mme Dardenne la réponse suivante:

«Une concertation a eu lieu, le 10 novembre 1995, entre tous les départements concernés — Affaires économiques, Agriculture et Santé publique — dans le cadre d'une commission économique interministérielle. Elle est arrivée à la conclusion que ni le droit communautaire ni la législation belge ne constituent une base juridique suffisante pour interdire la publicité faite par les magasins GB sur le label «BIO» caractérisant certaines de ses viandes.

Tout d'abord parce que si l'on situe le débat au niveau juridique, le préfixe «BIO» n'évoque pas nécessairement pour l'acheteur le qualificatif «biologique».

Ensuite — et la Commission européenne elle-même l'a souligné dans sa lettre adressée au représentant permanent de la Belgique auprès de l'Union européenne — il n'existe pas encore de législation communautaire positive concernant l'utilisation de la mention «biologique» pour les produits d'origine animale, l'élaboration de ces règles étant reportée pour une durée illimitée.

Les participants à la réunion ont estimé que la réglementation belge sur la publicité trompeuse n'est pas non plus applicable en la matière. En effet, il n'y a pas suffisamment d'arguments juridiques pour prohiber l'usage de la mention «BIO».

Dans la réponse qui a été envoyée le 8 février 1996 par le biais du représentant permanent de la Belgique à la Commission européenne, l'administration belge a souligné qu'elle était, bien entendu, disposée à fournir tout nouvel éclaircissement que la Commission européenne pourrait encore souhaiter dans ce dossier.

J'ai demandé à mon département d'étudier les mesures d'ordre juridique à prendre afin de lever toute ambiguïté en la matière.»

M. le Président. — La parole est à Mme Dardenne pour une réplique.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, je m'étonne que la distinction entre le label «BIO» et le qualificatif «biologique» ne soit pas clairement établie.

En France, la mention «BIO» est systématiquement complétée par un avertissement libellé dans ces termes: «Ceci ne signifie pas que ce produit est issu de l'agriculture biologique»; ce qui fait apparaître la différence entre les deux mentions. Par ailleurs, la désignation d'une viande exempte d'hormones au moyen du sigle «BIO» est à la fois superflue et illégale en raison de l'interdiction générale d'utiliser les hormones. Enfin, l'opinion selon laquelle la réglementation belge en matière de publicité trompeuse serait inapplicable est pour le moins surprenante. Par conséquent, je me réserve le droit d'approfondir le dossier et de demander de plus amples explications à M. le ministre.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «HET FALENDE VEILIGHEIDSBELEID»

QUESTION ORALE DE M. ANCIAUX AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «L'ÉCHEC DE LA POLITIQUE DE SÉCURITÉ»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «het falende veiligheidsbeleid».

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, de Vice-Eerste minister komt graag in de publiciteit met spectaculaire en vrij arrogante uitspraken over zijn asielbeleid en zijn veiligheidsbeleid. Hij aarzelt zelfs niet zich de uitvoerder te noemen van het anti-migrantenbeleid van het Vlaams Blok. Zijn beleid heeft in de praktijk echter vooral tot gevolg dat de illegaliteit toeneemt en dat de zware criminaliteit allerminst wordt aangepakt. De samenwerking en de optimalisering van de politiediensten blijven

ondermaats. De gemeentelijke politie boekt, ondanks de veiligheidscontracten, zeer weinig resultaat. De rijkswacht werd wel aangepakt, maar ook hier blijven resultaten uit. Samenwerking lijkt onhaalbaar.

In de gemeente Sint-Jans-Molenbeek nemen de gewapende overvallen zienderogen toe. De politie durft niet ingrijpen. Steeds dezelfde personen slagen erin om op een korte tijdsperiode verschillende gewapende roofovervallen te plegen in dezelfde straat. De toestand is explosief en veroorzaakt haat tussen de verschillende bevolkingsgroepen. De politie is niet bij machte in te grijpen of verzuimt dit, mogelijk onder druk van de burgemeester. Aan slachtofferhulp, ook vanwege de politiediensten, wordt te weinig aandacht besteed. Slachtoffers blijven met hun angsten en vragen zitten. Dit alles is ten zeerste verontrustend.

Welke maatregelen stelt de Vice-Eerste minister in het vooruitzicht om op korte termijn een kentering mogelijk te maken? Ik wil de noodzaak en het nut van veiligheidscontracten helemaal niet in twijfel trekken, maar wat gedaan wanneer politiediensten compleet nalaten hun taken op zich te nemen. Kan de Vice-Eerste minister de rijkswacht inschakelen als de gemeentelijke politie in gebreke blijft of als zij niet bij machte blijkt de strijd tegen de zware criminaliteit te voeren? Zal de Vice-Eerste minister actie ondernemen om de onaantoonbare toestand in Sint-Jans-Molenbeek een halt toe te roepen? (*Applaus bij het Vlaams Blok.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, het doet me een zeker genoegen dat ook de heer Anciaux eens moet ondervinden dat hij niet altijd in handen heeft wie er voor hem applaudisseert en wie niet. Ik heb dat zelf ook al meermaals meegemaakt.

Het is jammer dat de vraag van de heer Anciaux wat vaag blijft, zodat ik bijvoorbeeld niet kan weten over welke straat het juist gaat. Toch wil ik helemaal niet ontkennen dat Sint-Jans-Molenbeek grote problemen van veiligheid kent, dit ondanks vrij omvangrijke inspanningen van de burgemeester en het gemeentelijke politiecorps. Naar mijn mening is er geen enkele plaats waar de politie niet durft op te treden, ook al bestaan er in Brussel een aantal zeer moeilijke plaatsen, zoals het Sint-Jan-Baptistplein of het Lemmensplein in Anderlecht.

Met de gegevens die de heer Anciaux aanbrengt, krijg ik jammer genoeg geen zicht op de concrete situatie. De statistieken van de politie en de rijkswacht van Sint-Jans-Molenbeek geven aan dat de criminaliteit in de gemeente de jongste jaren gedaald is, zij het dat zij in 1995 opnieuw is begonnen toenemen.

Wij sluiten niet uit dat dit voor een deel te wijten is aan de politiek die in een naburige gemeente wordt gevoerd. Sint-Jans-Molenbeek schijnt inderdaad weer meer last te hebben van drugstrafikanten die vroeger in Schaarbeek opereerden, maar die hun actierrein nu verlegd hebben. Dat is een van de mogelijke elementen die een rol spelen in de opnieuw stijgende criminaliteit. Dat is ook een van de redenen waarom er binnen het vijfhoeks-overleg in Brussel geprobeerd wordt een aantal gelijklopende acties meer op elkaar af te stemmen.

Ik heb eigenlijk niet goed begrepen over welke straat het concreet gaat. Wanneer ik daarover meer gegevens heb, zal ik de burgemeester meer uitleg vragen.

In Sint-Jans-Molenbeek, dat toch een moeilijke gemeente blijft, was er een lichte daling van de criminaliteit. Over de recente stijging heb ik vorig jaar al gesproken met de burgemeester, de heer Moureaux, die van plan is een aantal acties te ondernemen. Ter verbetering van de veiligheid bijvoorbeeld werd een systeem uitgewerkt waarbij de pleinen en openbare parken, waar veel criminaliteit was en waarin niemand zich nog durfde te wagen, beter worden bewaakt. Men stelt thans vast dat de mensen opnieuw in deze parken durven komen en dat er haast geen overvallen meer gebeuren. Dat bewijst dat de acties succes hebben.

Mijnheer de Voorzitter, hiermede heb ik een genuanceerd antwoord gegeven op een toch wat onduidelijke vraag.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een repliek.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik zal de Vice-Eerste minister enkele concrete gegevens meedelen. Ik geef hem het voorbeeld van de Onafhankelijksstraat waar mijn echtgenote werkt bij haar vader. Zij waren al viermaal het slachtoffer van een gewapende overval, met alle gevolgen van dien. Het ging telkens om dezelfde personen, die hen ook al eens zijn gevolgd tot bij mijn schoonouders in Grimbergen, waar dan nogmaals een gewapende overval heeft plaatsgevonden. In dezelfde straat in Sint-Jans-Molenbeek zijn de jongste maanden nog vier andere gewapende overvallen genoteerd, telkens binnen een afstand van ongeveer honderd meter. Ik loop nogal eens rond in die gemeente en ik heb vastgesteld dat de politie angst heeft om iets te doen. Bij een gewapende overval komen zij ter plaatse en zeggen al lachend dat de betrokkene geluk heeft gehad dat hij nog leeft. Van een opvolging van een dossier is nauwelijks sprake. Iedere vraag om inlichting wordt beschouwd als een bemoeienis. Terwijl ik op een dag verschillende bussen liet voorbijgaan, was ik getuige van acht misdaden. Ik wens dit alles niet te veel op te blazen, maar degenen die hiermee dagelijks worden geconfronteerd, krijgen wel eens de neiging iedereen over dezelfde kam te scheren. Het is dus absoluut nodig om in Sint-Jans-Molenbeek, en zeker in de straat die ik nu signaleer, de politie te motiveren om hieraan iets te doen of om desnoods de rijkswacht in te schakelen. Men beweert zelfs dat de burgemeester een uitdrukkelijk verbod oplegt om fundamenteel in te grijpen. Dat is misdadig tegenover de gemeenschap.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, met deze bijkomende gegevens zal ik bij de burgemeester van Molenbeek aandringen op een verder onderzoek en ik zal de heer Anciaux op de hoogte brengen van het resultaat daarvan.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN
AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN
OVER «DE OPSLUITINGEN VAN LANDGENOTEN IN
MAROKKO»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU MINISTRE
DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «L'EMPRISON-
NEMENT DE COMPATRIOTES AU MAROC»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de opsluitingen van landgenoten in Marokko».

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, in Tétouan, Marokko, verblijft een Doornikse buschauffeur — Bernard Veys — in de gevangenis wegens smokkel in bromfietsonderdelen. Een Marokkaanse passagier van de bus bekende schriftelijk verantwoordelijk te zijn voor de smokkel, maar de Marokkaanse rechtbank hield de heer Veys in de cel. Het betreft hier ongetwijfeld een geval van afpersing tussen Staten. Wanneer België de opgelegde boete van ongeveer 30 miljoen betaalt, zal Bernard Veys onmiddellijk worden vrijgelaten.

Welke stappen ondernam de minister reeds om de vrijlating van de heer Veys te eisen, zeker nu één der Marokkaanse buspassagiers heeft bekend dat niet Veys, maar hijzelf verantwoordelijk is voor de gewraakte smokkel?

De media berichtten ondertussen ook nog over de veroordeling van een landgenote die beticht wordt van drugshandel. Gezien de waanzinnige bedragen die voor een Marokkaanse advocaat moeten worden neergeteld, is een efficiënte verdediging onmogelijk.

Graag had ik van de minister vernomen of er nog andere landgenoten in Marokkaanse cellen zitten. Hoeveel? Wordt ook voor hen losgeld gevraagd? Hoe worden de rechten van de verdediging gewaarborgd wanneer betichten in de financiële onmogelijkheid verkeren om de te hoge advocaatskosten te betalen? Overweegt de minister om de Belgische advocaten van Marokkaanse verdedichten te adviseren op hun beurt miljoenen hoge provisie te vorderen?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, de problematiek van de Belgen die opgesloten zitten in buitenlandse gevangenis, heeft niet uitsluitend betrekking op Marokko. Momenteel verblijven ongeveer 550 landgenoten in buitenlandse gevangenis.

In het kader van de internationale consulaire samenwerking zorgt de Belgische overheid ervoor dat deze personen op de nodige juridische en consulaire bijstand kunnen rekenen.

Zo waken onze posten in het buitenland erover dat het proces steeds conform de lokale wetten verloopt — de eerste voorwaarde voor een normaal rechtsverkeer —, dat de betrokken landgenoot kan rekenen op bijstand van een advocaat en eventueel ook van een tolk, en dat er contact mogelijk is met het thuisfront. Ik wil de heer Verreycken erop wijzen dat ik spreek in naam van het ministerie van Buitenlandse Zaken en niet in naam van het ministerie van Justitie.

Op het ogenblik zitten er 17 Belgen in Marokkaanse gevangenis. In het merendeel van de gevallen gaat het om drugs-smokkel. In het kader van de strijd tegen de georganiseerde misdaad in het algemeen en tegen de drugsmokkel in het bijzonder — waar iedereen in het Parlement, hopelijk ook het Vlaams Blok, achter staat — is het uitermate belangrijk een internationale aanpak na te streven. Het is dus normaal dat de Marokkaanse overheid zich aan de internationale afspraken ter zake houdt en de smokkel stevig aanpakt. Ons land en de Europese Unie steunen hen hierin.

Uiteraard hebben landgenoten die bij zulke dossiers betrokken zijn, voor hun verdediging recht op juridische bijstand, ook in Marokko.

Bij aanhouding van bus- of vrachtwagenchauffeurs wegens smokkel, is het vaak heel moeilijk uit te maken wie de verantwoordelijkheid draagt. Bij sommige autocarexploitanten of transportfirma's werden reeds misbruiken en frauduleuze praktijken vastgesteld. Om in de toekomst misbruiken te voorkomen en om chauffeurs en autocarexploitanten beter te beschermen, wat de ratio legis voor een nieuwe regeling moet zijn, heeft mijn departement recentelijk concrete voorstellen gedaan aan de departementen van Financiën en van Transport. Na evaluatie met de Marokkaanse overheden zullen wij besluiten nemen. Het zou goed zijn mocht, in het kader van deze steeds terugkerende problematiek, het autocar- en bustransport ook kunnen rekenen op een TIR-label, zodat de controle zowel in Marokko als hier onder genormaliseerde vormen kan gebeuren.

Wat de zaak Veys betreft, hebben onze diensten, zodra zij de aanhouding hebben vernomen, de gebruikelijke maatregelen getroffen. Op ons aandrigen kreeg de betrokkene in de maand januari twee consulaire bezoeken, waarvan het eerste gebeurde nog voor de uitspraak in eerste aanleg plaatsvond. Onze diensten onderhouden van bij het begin veelvuldige contacten met de familie, en onze ambassade in Rabat werd opgedragen alle mogelijkheden te onderzoeken die tot een positief resultaat kunnen leiden. Ik wens te benadrukken dat het mij niet toekomt tussen te komen in een gerechtelijke procedure in een soevereine Staat. Wij zouden dit ook niet tolereren.

Op 7 februari 1996 heeft het Hof van beroep op Tétouan de zware boete ten laste van onze landgenoot bevestigd. De heer Verreycken is dus verkeerd te stellen dat dit een boete is ten laste van de Belgische Staat. Het is een boete ten laste van de heer Veys. Er kan dus geen sprake zijn van losgeld. De heer Veys moet zelf

uitmaken wat kan of niet kan. De betaling is dus geen probleem van België. Indien de boete niet betaald wordt, moet de heer Veys een compenserende gevangenisstraf van één jaar, die tot zes maanden herleid kan worden, uitzitten. Het hof heeft bovendien geen rekening willen houden met de verklaring van de eigenaar van de smokkelwaar. Volgens onze inlichtingen houdt dit verband met het feit dat deze man zich niet heeft aangemeld bij de Marokkaanse autoriteiten. Er is dus een formele fout aangerekend, want hij had zich moeten aanbieden om zijn verklaring bij de Marokkaanse autoriteiten te bevestigen. Nu wordt onderzoek gevoerd om te bepalen op welke wijze deze persoon vervolgd zou kunnen worden. Ik heb precies gewezen op de veelvuldige mogelijkheden van fraude die in deze dossiers bestaan.

Op 13 februari hebben onze diensten de advocaat van de heer Veys, die stappen onderneemt om tot een minnelijke schikking te komen, ontvangen. Ons departement en onze ambassade te Rabat onderzoeken momenteel alle mogelijkheden om vorderingen te boeken in deze zaak. Volgens onze ambassadeur in Rabat, die de zaak van nabij volgt vermits er een landgenoot betrokken is in de zaak, dient een té grote publiciteit de zaak van de heer Veys niet. Sinds half december is in Marokko een grote campagne aan de gang om sluikehandel en smokkel te beteugelen. Hierbij werden reeds meer dan 500 Marokkanen opgepakt. Zelfs kopstukken van de lokale douane kwamen in opspraak. Onze landgenoot Veys is een van de eerste buitenlanders die in het kader van deze campagne werden veroordeeld. Daar nog andere landgenoten in Marokko straffen uitzitten, is het noodzakelijk te werken aan een sereen klimaat. Een zekere discretie moet het leidmotief zijn zodat onze consulaire diensten, samen met de Marokkaanse overheden, op een ordentelijke manier kunnen werken aan een oplossing.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik apprecieer uiteraard het antwoord van de minister. Ik ben mij ervan bewust dat er buiten de zeventien Belgische gevangenen in Marokko nog veel meer landgenoten in buitenlandse gevangenis verblijven. Ik heb het bij de twee landgenoten in Marokko gehouden, omdat zij recent nog de media hebben gehaald.

Ik heb ook de verhalen gelezen over de autocars die aan het Brusselse Zuidstation ontmanteld worden en dan gevuld met drugs. Ik weet ook dat er daar manifest gesjoemeld wordt. Mijn vraag ging daar echter niet onmiddellijk over. Ik had het over twee concrete gevallen.

De minister vindt dat er aan deze zaak niet te veel publiciteit moet worden gegeven en dringt aan op sereniteit. Hij zegt dat er niet te veel vragen moeten worden gesteld aan Marokko. Ik heb daar moeite mee. Ik vind integendeel dat wij beter veel heisa en rumoer zouden maken rond deze aanhoudingen. Er moet vooral geprotesteerd worden tegen het bedrag van 30 miljoen dat van Bernard Veys wordt geëist. Wat juristen mij ook in alle eerlijkheid mogen verzekeren, toch heb ik de indruk dat de Marokkaanse overheid weet dat Bernard Veys helemaal geen 30 miljoen kan ophoesten, en dat zij erop rekent dat de Belgische Staat dat wel zal doen. De Marokkaanse overheid kent wellicht de gulheid waarmee onze Staat soms met geldmiddelen omspringt. Bernard Veys heeft de hem opgelegde straf reeds uitgezeten en moet alleen nog de boete van 30 miljoen betalen om onmiddellijk naar huis te kunnen. Ik hoop dat de vraag naar weinig publiciteit in geen geval betekent dat bepaalde overheidsdiensten in Marokko liever «handje contantje» betaald worden. Dit laatste is enkel een politieke opmerking.

Ik pleit er dus voor dat wij met de meeste aandrang aan de Marokkaanse overheid vragen onze landgenoten die niet meer in een gerechtelijk dispuut gewikkeld zijn, zoals Bernard Veys, onmiddellijk vrij te laten.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME BRIBOSIA-PICARD AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA JUSTICE ET LA PAIX EN EX-YOUGOSLAVIE»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW BRIBOSIA-PICARD AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «GERECHTIGHEID EN VREDE IN EX-YOUGOSLAVIE»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Bribosia au ministre des Affaires étrangères sur «la justice et la paix en ex-Yougoslavie».

La parole est à Mme Bribosia.

Mme Bribosia-Picard (PSC). — Monsieur le Président, l'arrestation par les autorités bosniaques de deux officiers serbes soupçonnés de crimes de guerre oblige la Belgique et la communauté internationale à clarifier leur position.

L'Accord de Dayton engage les signataires de la paix à coopérer avec le Tribunal international. Il dispose également que les protagonistes peuvent appréhender les personnes soupçonnées de «crimes de guerre» pour les remettre à la justice internationale en vue d'une éventuelle inculpation. Ces mesures sont élémentaires si l'on veut que justice soit faite et que toute la lumière soit apportée sur la responsabilité du génocide.

L'IFOR elle-même paraît très embarrassée en essayant de justifier la facilité avec laquelle Radovan Karadzic, inculpé par le Tribunal de La Haye, traverse les barrages militaires. Mais à force de vouloir construire la paix au détriment de la justice, on finit peut-être par ridiculiser l'idée même d'un tribunal pénal international.

Nos soldats sont en Slavonie orientale. Nous sommes fiers de la mission qui leur a été confiée. Encore faut-il que celle-ci ait été clairement définie — y compris dans ce domaine — par les autorités qui les envoient. Ces dernières les soutiendront-elles s'ils appliquent les instructions qui leur auront été données ?

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, lors des pourparlers qui ont précédé tant la rédaction de la résolution ONU et de la décision du Conseil de l'OTAN sur l'IFOR que celle de la résolution instituant l'Administration transitoire des Nations unies en Slavonie orientale, l'ATNUSO, la question des criminels de guerre a été débattue.

Tout d'abord, la résolution 1031 du Conseil de sécurité relative à l'IFOR «réaffirme» que les États sont tenus d'accorder leur entière coopération au tribunal et doivent «se conformer aux demandes d'assistance et aux ordonnances émanant d'une chambre de première instance en application de l'article 29 du statut», sous-entendu du tribunal. La décision du Conseil de l'Atlantique Nord du 16 décembre 1995 va plus loin et dispose que l'IFOR détiendra toute personne recherchée par le tribunal qui serait en contact avec l'IFOR. Des contacts ont lieu à ce sujet entre l'OTAN et le tribunal, et le Conseil de l'OTAN sera amené sous peu à adopter un *memorandum of understanding* sur les relations entre les deux instances.

En ce qui concerne l'ATNUSO, la résolution 1037 utilise la même terminologie que la résolution 1031 quant à la coopération des États avec le tribunal. S'y ajoute le fait que «l'ATNUSO devra coopérer avec le Tribunal international dans l'accomplissement de son mandat, y compris en ce qui concerne la protection des sites identifiés par le procureur et les personnes menant des enquêtes pour le Tribunal international». La Belgique proposera à l'administrateur transitoire, M. Jacques Klein, que soit établi un *memorandum of understanding* entre l'ATNUSO et le tribunal, similaire à celui en cours de préparation entre l'IFOR et le tribunal.

En tout état de cause, la Belgique souhaite un parallélisme parfait en cette matière entre la Bosnie et la Slavonie orientale.

La Belgique collaborera avec le tribunal dans le sens prévu par la résolution 1037 du Consecur. Il faut cependant remarquer que les troupes déployées dans le cadre de l'UNTAES n'ont pas de fonctions de police: les tâches de police sont confiées à une police civile.

La situation en Slavonie orientale est très différente de celle qui prévaut en Bosnie: les responsables des atrocités de Vukovar, par exemple, ne se trouvent plus en Slavonie orientale où il ne devrait rester que quelques criminels de guerre dont on peut penser qu'ils quitteront la région avant le déploiement de l'ATNUSO et de la police civile.

M. le Président. — La parole est à Mme Bribosia pour une réplique.

Mme Bribosia-Picard (PSC). — Monsieur le Président, j'aimerais que le ministre me dise si nos soldats ont des instructions précises à ce sujet.

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, comme je l'ai indiqué dans ma réponse à Mme Bribosia, les tâches de police sont confiées à une police civile. Le cas échéant, nos militaires devront appliquer les fameuses *rules of engagement* et les dispositions convenues entre le général Klein et les troupes onusiennes. Il y a donc des règles déterminées et bien spécifiques à cet égard.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE M. GUY CHARLIER AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LE CENTRE DE DÉTENTION DE SAINT-HUBERT»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GUY CHARLIER AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET DETENTIECENTRUM VAN SAINT-HUBERT»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Guy Charlier au ministre de la Justice sur «le centre de détention de Saint-Hubert».

La parole est à M. Guy Charlier.

M. G. Charlier (PS). — Monsieur le Président, le centre de détention de Saint-Hubert est actuellement confronté à de graves problèmes qui mettent en jeu la sécurité du personnel et des détenus. Jusqu'à l'abrogation en 1991 de la loi sur le vagabondage, ses pavillons étaient occupés essentiellement par des vagabonds. Par la suite, en raison de la surpopulation de nombreux établissements pénitentiaires, Saint-Hubert a accueilli systématiquement d'autres détenus. À l'heure actuelle, cette nouvelle population de détenus se compose de près de 80 p.c. de toxicomanes.

L'établissement, tel qu'il se présente actuellement, ne dispose pas de dispositifs de sécurité en nombre suffisant pour éviter les trafics en tout genre d'alcool et de stupéfiants. Une simple clôture sépare le centre d'un bois, par lequel de nombreux colis contenant des substances prohibées parviennent aux détenus. Ceux-ci franchissent aisément cette barrière symbolique pour en prendre possession. On pourrait faire de l'humour en disant que ce centre de Saint-Hubert est généralement «portes ouvertes».

Comme aucun mur d'enceinte n'entoure l'établissement, le taux d'évasion est important. De plus, les pavillons préfabriqués sont considérablement dégradés.

Depuis une dizaine d'années, il existe un projet de construction d'une nouvelle prison cellulaire. De nombreuses études de faisabilité ont été réalisées, un cahier des charges a été établi et des adjudications ont été lancées. Pourtant, ce projet n'a jamais abouti.

La construction d'une nouvelle prison apparaissait clairement comme la solution idéale pour résoudre les problèmes du centre de détention de Saint-Hubert.

On a aussi évoqué la possibilité de rénover et de transformer les pavillons préfabriqués en bâtiments en dur, avec cellules individuelles classiques. Cette solution permettrait au centre de survivre et de s'adapter à la population carcérale actuelle.

Une décision politique doit être prise rapidement, faute de quoi des incidents graves risquent d'éclater. Trois solutions sont envisageables.

Premièrement, la construction d'une nouvelle prison cellulaire, calquée sur le modèle d'Andenne, avec une capacité d'environ 250 détenus. Cette construction pourrait être achevée en deux ans.

Deuxièmement, la transformation des blocs préfabriqués en pavillons en dur, contenant chacun quarante cellules individuelles sécurisées. Ces travaux nécessiteraient un investissement moins important.

Troisièmement, l'abandon pur et simple du centre de détention de Saint-Hubert, mais cette solution aurait des répercussions socio-économiques dramatiques pour toute la région. De plus, en raison de la surpopulation chronique des prisons, il me semble que l'administration pénitentiaire ne peut se permettre de perdre un établissement doté aujourd'hui d'une capacité de 290 détenus.

J'aimerais donc connaître l'avis du ministre de la Justice sur ce dossier et savoir quelle solution il compte privilégier.

M. le Président. — La parole est à M. De Clerck, ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Monsieur le Président, le centre de détention de Saint-Hubert possède une capacité totale de 246 détenus. Le taux d'occupation actuel est assez faible puisqu'avec 171 détenus, il n'atteint que 70 p.c. En 1995, la Régie des bâtiments y a investi un montant de 16 676 678 francs, principalement pour financer de lourds travaux d'entretien des toitures ou en matière sanitaire.

Il résulte de l'audit financier et de l'étude organisationnelle des établissements pénitentiaires réalisés par le bureau d'études Tractebel qu'il convient d'organiser dans les établissements semi-ouverts comme Wortel et Saint-Hubert un régime approprié, permettant d'offrir de nombreuses possibilités sportives et du travail effectif, essentiellement à des jeunes détenus.

Cette même étude révèle également, d'une part, que plus de 1 000 cellules, dispersées sur l'ensemble du pays, sont restées vides en 1994, et ce pour diverses raisons (problèmes de personnel, travaux de transformation, autres destinations indispensables, etc.) et, d'autre part, que plus de 40 p.c. des détenus sont en détention préventive. Pour des raisons d'efficacité évidente, ceux-ci doivent être hébergés à proximité du tribunal appelé à traiter leur cause. La capacité cellulaire devrait dès lors uniquement être augmentée à Bruxelles.

Compte tenu de ces réalités, il ne me paraît pas souhaitable à ce jour d'envisager la construction de nouvelles prisons. Il convient, avant toute chose, de veiller à une utilisation optimale de la capacité existante. En outre, il y a lieu d'attendre le résultat de l'ouverture de la prison d'Andenne — 400 cellules fin 1996, début 1997 — et de la prison de Nivelles — 250 cellules fin 1998.

Le programme concret pour Saint-Hubert sera le suivant. En premier lieu, la capacité de 246 cellules sera utilisée de manière optimale grâce au placement de détenus entrant en ligne de compte pour ce régime semi-ouvert. En second lieu, des investissements de rénovation prélevés sur les très faibles crédits du programme physique ordinaire de la Justice auprès de la Régie des bâtiments permettront une remise en état efficace et judicieuse des pavillons afin d'améliorer les conditions d'hébergement. Au niveau de la proposition de programme physique actuellement examinée et établie en concertation avec la Régie des bâtiments, 14 millions ont été inscrits pour travaux divers et 12 millions pour l'aménagement du pavillon RTG.

Il ressort dès lors de ces chiffres que l'option actuelle va dans le sens de la deuxième solution que vous préconisez, monsieur Charlier. La construction de nouvelles prisons n'est donc pas envisagée pour le moment, à défaut de moyens financiers suffisants. Nous devons d'abord optimiser les capacités existantes.

M. le Président. — La parole est à M. Guy Charlier pour une réplique.

M. G. Charlier (PS). — Monsieur le Président, M. le ministre parle de la rénovation des toitures, mais il est clair que les détenus ne s'évadent pas seulement par ce genre d'issue. Ils profitent le plus souvent du manque de clôtures. Des mesures doivent donc être prises dans le plus bref délai pour assurer un minimum de sécurité, de façon à rassurer la population de cette belle région du Luxembourg.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ERDMAN AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE STEUNDIENST IN HET BENDE-ONDERZOEK»

QUESTION ORALE DE M. ERDMAN AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LE SERVICE D'APPUI À L'ENQUÊTE SUR LES TUERIES DU BRABANT»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Erdman aan de minister van Justitie over «de steundienst in het Bende-onderzoek».

Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Voorzitter, na het initiatief van de minister om twee professoren te belasten met een bijzondere opdracht, werd door de bevoegde gerechtelijke overheid meegedeeld dat het speurdersteam dat in Charleroi voor het bendedossier verantwoordelijk is, zou worden uitgebreid met specialisten.

Uit bepaalde berichten blijkt dat deze «steundienst» niet werd opgevorderd volgens de wettelijke bepalingen, dat herhaaldelijk incidenten plaatsvonden en dat de deskundigen uit verschillende diensten bijgevolg niet kunnen worden ingezet.

Kan de minister ons meedelen of er bij het inzetten van deze specialisten in de steundienst moeilijkheden werden vastgesteld? Wat zijn de oorzaken? Zijn ze inmiddels al verholpen?

Kan de minister ons de verzekering geven dat de onderlinge rivaliteit werd weggewerkt, zodat het uiteindelijke doel, namelijk effectieve resultaten in dit onderzoek, kan worden bereikt?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, ik deel de bezorgdheid van de heer Erdman om in dit dossier vooruitgang te blijven boeken.

Op 24 januari 1996 heeft procureur-generaal Demanet een perscommuniqué verspreid, waarin wordt meegedeeld dat de cel, die tot dan toe was samengesteld uit vier leden, zal worden uitgebreid en versterkt met vijf specialisten. Het is de bedoeling dat op hen een beroep wordt gedaan omwille van hun bijzondere kennis en ervaring. Dit verklaart meteen de naam «steundienst» voor deze nieuwe groep. Deze specialisten voeren alleen gespecialiseerde taken uit en verlenen steun aan het onderzoeksteam.

Ook ik heb via de pers vernomen dat er moeilijkheden zijn geweest bij het inschakelen van deze specialisten, in het bijzonder deze afkomstig uit de enquête dienst van het Comité P.

Ik heb procureur-generaal Demanet hierover een schriftelijke vraag gesteld. Dat moet me toch toegelaten zijn.

Hij heeft me geantwoord dat hij mondeling contact had opgenomen met de heer Van Den Bruwaene die de dienst Enquêtes leidt. Hij deelt vervolgens mee dat hij op weerstand stootte van de heer Troch, die als voorzitter van de voltallige vergadering van het Comité P heeft laten weten dat de toelating om deel te nemen aan de werkzaamheden van de steundienst moet worden gegeven door de procureur des Konings, de krigsauditeur of de bevoegde onderzoeksrechter. De heer Troch baseert zich hiervoor, volgens mij correct, op artikel 16, alinea 3, van de wet van 18 juli 1991.

Procureur-generaal Demanet bevestigt mij nu dat hij een schrijven in die zin heeft gericht aan de procureur des Konings en dat de onderzoeksrechter vandaag een brief schrijft aan de voorzitter van het Comité P.

Ik meen bijgevolg te kunnen besluiten dat de discussie over de aanduiding van een lid van de enquêtedienst is beëindigd en dat de steundienst zijn werkzaamheden effectief zal kunnen beginnen.

Volledigheidshalve voeg ik eraan toe dat de secretaris-generaal van het ministerie van Justitie, de heer Baret, vorige week vrijdag een vergadering heeft belegd waarop alle betrokken partijen van de steundienst, inclusief deze van de reeds bestaande cel, en procureur-generaal Demanet werden uitgenodigd. Het doel van deze vergadering was te vernemen welke materiële middelen de betrokkenen ter beschikking moeten worden gesteld om hun opdracht naar behoren te kunnen uitvoeren. De secretaris-generaal stelt nu alles in het werk opdat de vereiste materiële infrastructuur zo spoedig mogelijk ter beschikking kan worden gesteld.

De verlanglijst werd, zoals gezegd, opgesteld in overleg met alle betrokkenen. Daarop wordt bijkomende infrastructuur vermeld, zoals GSM-toestellen, fax-toestellen, computers en dergelijke. Op die manier kan de integrale, uitgebreide equipe in optimale omstandigheden verder werken aan dit dossier.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman voor een repliek.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn toelichting. Ik betreur natuurlijk dat zowel de minister als wijzelf via de pers moesten vernemen op welke wijze deze steundienst werd samengesteld.

Uit het artikel in kwestie blijkt dat er niet alleen problemen zijn gerezen met de opdracht van het lid van het Comité P. De afgevaardigde van de Staatsveiligheid kon evenmin met zijn opdracht van wal steken omdat er niet voorzien werd in een regeling voor zijn verplaatsingskosten. De BOB-er van Halle werd door de plaatselijke onderzoeksrechter tot nader order naar huis gezonden.

Ik hoop dat de vergadering bijeengeroepen door de diensten van het departement Justitie onder de zeer deskundige leiding van de secretaris-generaal de betrokken magistraten erop zal wijzen dat zij voor soortgelijke initiatieven de juiste wegen dienen te bewandelen. Aan een politicus werd verweten dat hij bepaalde regels met voeten zou hebben getreden. Ook als sommige initiatieven de platgetreden paden der klassieke normen enigszins verliepen, werd er groot misbaar gemaakt. Voor het operationeel maken van een steundienst waarvan de oprichting meer dan noodzakelijk was, slaagt echter zelfs het hoogste bevoegde niveau er niet in de aangepaste wettelijke wegen te vinden.

Met de minister hoop ik dat voor deze problemen een oplossing is gevonden zodat de betrokkenen onmiddellijk aan de slag kunnen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'ENQUÊTE SUR LA DISPARITION DES ENFANTS JULIE ET MÉLISSA»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET ONDERZOEK NAAR DE VERDWIJNING VAN JULIE EN MÉLISSA»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin au ministre de la Justice sur «l'enquête sur la disparition des enfants Julie et Mélissa».

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, les familles des petites filles disparues ont tenu, ce 6 février, à Liège, une conférence de presse exprimant leur inquiétude et leur désarroi face au temps qui s'écoule, inexorablement, et au changement profond du rythme de l'enquête.

Le traitement des informations qui parviennent aux parents n'est, à leur estime, pas satisfaisant. Ils posent eux-mêmes, souvent par désespoir, des actes d'enquête sans avoir la capacité professionnelle de les mener à bien.

Le ministre de la Justice — ou le ministre de l'Intérieur pour ce qui concerne les points relevant plus spécifiquement de sa compétence — peut-il répondre aux questions suivantes ?

Est-il exact que la cellule de la gendarmerie, en l'occurrence la BSR de Grâce-Hollogne, n'est plus active sur cette enquête ?

Qui a, à ce jour, en charge le suivi et l'information des familles concernées ?

La cellule nationale de la gendarmerie, présentée comme la solution miracle quelques jours après les faits, a-t-elle posé une activité au niveau de ce dossier dans le courant des deux derniers mois ?

De quelle façon le travail a-t-il été effectué par les différents officiers de liaison, au niveau de la police judiciaire et de la gendarmerie, et par Interpol au cours des deux derniers mois ?

Comment sont infiltrés les réseaux de pédophiles ? Les derniers événements ont évidemment été catastrophiques à cet égard. Ils ont montré que la façon de procéder en la matière était plus que critiquable.

Est-il possible de former un groupe d'hommes sûrs pour répondre aux annonces des magazines spécialisés que l'on trouve en vente libre aux Pays-Bas, à 40 kilomètres du lieu de résidence des petites filles, et de remonter de tels réseaux ?

Enfin, c'est une suggestion, est-il envisageable de développer la cellule de la police judiciaire et de lui adjoindre des spécialistes reconnus en la matière et motivés, attachés à d'autres arrondissements judiciaires ? Je pense en particulier à d'excellents spécialistes qui travaillent dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles, et ne sont dès lors malheureusement pas susceptibles d'apporter leurs compétences à l'arrondissement judiciaire de Liège. Serait-il possible de dépasser de telles « frontières » dans ce cas, monsieur le ministre ?

M. le Président. — La parole est à M. De Clerck, ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Monsieur le Président, pour ce qui concerne les moyens mis en œuvre au niveau de l'enquête sur la disparition de Julie et de Mélissa, je puis vous communiquer les renseignements suivants.

Les investigations menées par la police judiciaire sont coordonnées par un noyau de quatre personnes et exécutées par les 34 officiers et inspecteurs de la Division de recherche et interventions.

Trois ordinateurs, non compris ceux du Bureau régional de documentation, deux GSM et deux émetteurs récepteurs radio sont mis à la disposition du noyau coordinateur.

La gendarmerie a également fourni du personnel et du matériel.

Dès le début, un nombre important de gendarmes a été engagé au niveau des recherches immédiates, mais également au niveau de l'enquête. Pas moins de trois officiers de police judiciaire et de douze agents de police judiciaire, plus cinq autres pendant la première semaine, étaient chargés de ce dossier.

Ce nombre a été progressivement réduit et actuellement, depuis le 1er février, un noyau comprenant un gendarme officier de police judiciaire, et deux gendarmes agents de police judiciaire, reste en charge de ce dossier. Il est bien évident que d'autres gendarmes appartenant à d'autres brigades effectuent encore régulièrement des vérifications à la demande de ces agents.

Au niveau du matériel, un fax, un mobilophone, trois ordinateurs dont un portable, quatre lignes téléphoniques supplémentaires ont été mis à la disposition de ce noyau de gendarmes.

Il faut, par ailleurs, mentionner la cellule de coordination en matière de disparition des enfants, créée au sein du BCR, à ma demande, au mois de septembre 1995. Cette cellule met à la disposition de tous les services policiers le soutien, le know-how et l'expertise en matière d'activité de recherche et d'enquête.

Parallèlement, le SGAP a été chargé de la gestion d'une banque de données relative aux disparitions, accessible par tous les services de police, comme vous le savez.

Je suis convaincu que, pour l'avenir, ces deux nouvelles dispositions élimineront au maximum les problèmes d'organisation et d'approche lors de pareils événements. Espérons que pareil cas ne se reproduira pas !

Nonobstant la mise en œuvre de tous ces moyens, je déplore, comme vous, que les enfants n'aient toujours pas été retrouvés. L'expérience montre que les enquêtes sur des disparitions présentant très peu de points de repères sont particulièrement complexes. De plus, malgré tous les efforts et les moyens mis en œuvre dans ces cas particulièrement tristes, ils sont toujours considérés comme trop faibles tant que les enfants ne sont pas retrouvés.

Depuis quelques semaines, les familles des disparues ont constitué un comité de soutien formé de personnalités liégeoises, notamment du monde sportif et journalistique. Ce comité relaie une demande des parents de créer une cellule d'enquête spéciale pour cette affaire. M. Giet, procureur général de Liège, qui assume personnellement les contacts avec les familles en collaboration avec le parquet de Liège et certains enquêteurs, recevra, tout prochainement, des représentants de ce comité pour évaluer l'opportunité d'accéder à la demande de constituer cette cellule.

En outre, le président de la commission de la Justice du Sénat vient de m'apprendre que d'autres initiatives ont été prises et que d'autres comités de soutien ont été formés. La collaboration et la participation de tous sont vivement souhaitées.

À trois reprises, j'ai eu des contacts avec les parents de Julie et Mélissa pour discuter de ces modalités et envisager les demandes qu'ils formulent, y compris celle de l'accès au dossier.

Outre le rôle de signalement de faits rempli par Interpol et les officiers de liaison, il peut être fait appel à leurs services à tout moment pour les besoins de l'enquête. C'est ainsi que, tout récemment, l'officier de liaison à Madrid est intervenu pour effectuer des vérifications à propos d'un renseignement signalant la présence des disparues en Espagne. Ces vérifications ont permis d'établir, dans un délai de vingt-quatre heures, que le renseignement était inexact.

Les services de la police judiciaire et de la gendarmerie, qui peuvent faire appel aux techniques d'infiltration, disposent de moyens et de personnel capable d'infiltrer les réseaux de pédophilie, mais je ne crois pas qu'il me revient d'entrer dans les détails. Cette technique est prévue dans la circulaire ministérielle du 24 avril 1990 qui en précise les conditions d'application afin de rester dans le cadre strict de la légalité et d'éviter tout risque de provocation.

En ce qui concerne la police judiciaire, il lui appartient de déterminer qui est capable de faire partie d'une cellule et elle peut, bien entendu, faire appel à ses membres affectés aux brigades d'arrondissement. En d'autres termes, les frontières des différents arrondissements ne sont pas nécessairement respectées.

J'ajoute que, si je partage totalement le désarroi des parents, il faut que ceux-ci gardent confiance en l'enquête et ne tentent pas de se substituer aux enquêteurs, ce qui peut constituer un danger réel. Je ne dis pas qu'ils doivent rester inactifs, mais ce qu'ils entreprennent doit faire l'objet d'un accord avec les enquêteurs. Il est important qu'entre ces derniers et les parents subsiste un lien de confiance réciproque pour permettre l'échange d'informations indispensables.

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin pour une réplique.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, je souhaite émettre une remarque complémentaire en ce qui concerne la perspective d'utiliser plus largement des personnes compétentes dans différents arrondissements de la police judiciaire. Je connais particulièrement ceux qui travaillent ces matières à Bruxelles. Je sais qu'ils le font avec énormément de compétence. Je crois que, sans diminuer la qualité des enquêteurs de Liège, il pourrait être efficacement suggéré, seulement à un niveau supérieur — c'est-à-dire au vôtre, monsieur le ministre —, d'utiliser peut-être plus largement les compétences afin d'obtenir au sein de la police judiciaire une

cellule qui ne soit pas liée territorialement et qui traite ces matières relatives aux enfants. Nous disposerions ainsi d'un outil performant pour mieux gérer cette problématique. J'insiste sur ce point.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOUTMANS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE STRIJD TEGEN DE GEORGANISEERDE MISDAAD EN HET STRAFBAAR STELLEN VAN RECHTSPERSONEN»

QUESTION ORALE DE M. BOUTMANS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA LUTTE CONTRE LA CRIMINALITÉ ORGANISÉE ET LA POSSIBILITÉ DE PUNIR LES PERSONNES MORALES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de minister van Justitie over «de strijd tegen de georganiseerde misdaad en het strafbaar stellen van rechtspersonen».

Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, de Centrale Dienst voor de bestrijding van de georganiseerde economische en financiële delinquentie pleit in zijn jaarverslag onder meer voor het strafbaar stellen van rechtspersonen, een kwestie die al jarenlang aansleept. Het regeerakkoord kondigt ook een initiatief daartoe aan en ikzelf heb een wetsvoorstel ingediend.

Niet alleen het strafbaar stellen van rechtspersonen, maar ook het bepalen van aangepaste straffen, zoals ontbinding van de vennootschap of sluiting van criminele bedrijven, is dringend noodzakelijk voor het bestrijden van de georganiseerde misdaad. De greep daarvan op het reguliere bedrijfsleven neemt immers toe. Ik heb echter de indruk dat de Regering van de strijd daartegen in de praktijk geen prioriteit wil maken.

Mijnheer de minister, wat zijn in dit verband uw bedoelingen? Zal de Regering, zoals aangekondigd, een wetsontwerp indienen? Binnen welke termijn? Maakt ze ook de nodige mensen en middelen vrij om de strijd op het terrein te voeren?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen blijkt inderdaad wenselijk te zijn, onder meer in het kader van de strijd tegen bepaalde vormen van georganiseerde misdaad, maar eigenlijk ook voor de bestrijding van alle misdrijven. Het regeerakkoord voorziet in de uitwerking van maatregelen om de rechtspersoonlijkheid steeds meer op een andere manier te gaan behandelen. Dit is misschien een ander aspect, maar het kadert in dezelfde filosofie.

De strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen is echter een probleem met diverse aspecten. Zo kan het gebeuren dat vennootschappen geen deel uitmaken van een structuur van georganiseerde misdaad, maar zich wel schuldig maken aan misdrijven waarbij op een bepaald ogenblik zelfs het voorbestaan van de vennootschap in het gedrang kan komen, met alle gevolgen van dien voor arbeiders en schuldeisers. De vennootschapsrechtelijke problemen zijn strikt technisch gezien te onderschatten. Een aspect daarvan is de problematiek van de «orgaantheorie», maar de vragen hier rond zijn nog niet definitief opgelost. Zullen enkel financiële boeten worden opgelegd of kan ook worden overgegaan tot de ontbinding van de vennootschap? Geldt de aansprakelijkheid zowel voor de publieke rechtspersoon als voor de privaatrechtelijke rechtspersoon? Kan er een dubbele aansprakelijkheid gelden, ten opzichte van de vennootschap en cumulatief ten opzichte van de persoon die werkzaam is in de vennootschap?

Al deze punten zijn naar boven gekomen naar aanleiding van de bespreking op verschillende niveaus van het ontwerp van de vorige Regering. De verschillende opties moeten nog verder

worden onderzocht. Bovendien heb ik besloten een aantal academici te vragen, op basis van de conclusies geformuleerd na de bespreking van het eerste ontwerp, een nieuwe synthese te maken en na te gaan hoe we het ontwerp kunnen aanpassen, waarna het kan worden voorgelegd aan de Ministerraad en uiteraard ook aan het Parlement. Het lijkt mij normaal dat ook het voorstel van de heer Boutmans tegelijk daarmee zal worden behandeld.

Ik vermeld hierbij ook dat er speciale discussies gestart zijn in het kader van de bespreking van de faillissementswet rond de problematiek van de rechtspersoon en de bescherming van de rechtspersoon. Een aantal van de zojuist geciteerde problemen zullen hierbij worden behandeld. Deze besprekingen zijn onlangs in de Kamer gestart en het misbruiken van het begrip rechtspersoon wordt daar nu reeds behandeld.

Tot besluit herhaal ik dat inzake strafrechtelijke aansprakelijkheid van de rechtspersoon wordt gewerkt aan een verbeterd en geactualiseerd ontwerp op basis van het vroegere ontwerp.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een repliek.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben mij ervan bewust dat hier geen eenvoudig onderwerp aan de orde is en dat er nogal wat juridische problemen rijzen. De problemen die de minister opsomde, betreffen evenwel vooral beleidskeuzes. Willen we strengere sancties of niet? Willen we ontbinding van vennootschappen en onder bewindstelling mogelijk maken of niet? Mijns inziens zijn dat niet zozeer juridisch-technische, maar eerder politieke vragen. Ik vrees dat de aarzeling om een concreet ontwerp in te dienen daarmee te maken heeft. Blijkbaar aarzelen sommigen, ik weet niet wie, deze kwestie drastisch aan te pakken, al zullen uiteindelijk de rechtbanken voor ieder geval apart een concreet oordeel moeten vellen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, het gaat hier niet altijd om een loutere beleidskeuze. Aan de discussies zijn er veel technische aspecten verbonden. Alleen al de aansprakelijkheid van de publieke rechtspersoon is een hoofdstuk dat grondig moet worden onderzocht. De dubbele incriminatie, ten aanzien zowel van de vennootschap als van de zaakvoerder of de verantwoordelijken van de vennootschap vergt uiteraard een beleidskeuze, maar impliceert tegelijkertijd ook heel wat technisch-juridische en andere aspecten.

Het gaat hier om zo een belangrijke stap in de evolutie van het rechtsdenken, dat het mijn persoonlijke bevoegdheid te boven gaat. Aansluitend bij de regeringsverklaring is ook volgens mij een concreet wetsontwerp noodzakelijk, maar dit moet een goed uitgewerkt document zijn dat pas na maximale voorbereiding aan het Parlement mag worden voorgelegd.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOURGEOIS AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE SITUATIE IN BURUNDI»

QUESTION ORALE DE M. BOURGEOIS AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT SUR «LA SITUATION AU BURUNDI»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Bourgeois aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de situatie in Burundi».

Het woord is aan de heer Bourgeois.

De heer Bourgeois (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, onheilspellende berichten bereiken ons vanuit Burundi. De president waarschuwde er in zijn nieuwjaarstoespraak al voor dat zijn land

aan de rand van de afgrond staat en helemaal kan ineenstorten. De secretaris-generaal van de Verenigde Naties herhaalde die waarschuwing.

Hun waarschuwingen lijken bevestigd te worden door de recente gebeurtenissen. De toestand in Burundi kan trouwens worden vergeleken met de dramatische gebeurtenissen in Ruanda.

Ook de hulporganisatie voor de vluchtelingen van de Verenigde Naties luidt de alarmbel voor de noodsituatie van de duizenden vluchtelingen die uit Burundi de wijk nemen voor het ethnisch geweld. Volgens het hoofd van de organisatie, Andrew Sokiri, zitten zo'n 100 000 Hutu-vluchtelingen aan de Tanzaniaanse grens samengepakt. Bovendien zou Tanzania de grenzen hebben gesloten omdat de 700 000 reeds aanwezige Ruandese vluchtelingen de economie maximaal belasten.

Intussen is men op internationaal niveau aan het bakkeleien over wie wat moet en zou kunnen doen. Het lijkt opnieuw op een vertoning van internationale onmacht.

Wat doet ons land? In de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen verklaarde de minister van Buitenlandse Zaken dat ons land de bemiddelingsmissie van de ex-president van Tanzania Nyerere, indien nodig, zal financieren. De minister zei ook dat, als er al een internationale vredesmacht komt, België daar, omwille van de koloniale betrokkenheid, niet rechtstreeks aan zal deelnemen. Dit is echter geen oplossing voor de duizenden vluchtelingen die vastzitten aan de grens met Tanzania.

Heeft de staatssecretaris zicht op de huidige situatie van de vluchtelingen en op de kampen? Heeft ons land reeds stappen ondernomen inzake humanitaire hulp? Wat kan ons land, precies omwille van de banden met Burundi in het verleden, in de toekomst doen om structurele oplossingen te helpen zoeken voor het vluchtelingenvraagstuk?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Moreels.

De heer Moreels, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heer Bourgeois voor zijn vraag, die ik in een drietal punten zal trachten te beantwoorden.

In de eerste plaats wil ik de cijfers wat updaten. Uit de jongste gegevens van het Hoog Commissariaat voor de vluchtelingen van een week geleden blijkt dat bijna 20 000 vluchtelingen vanuit Burundi naar Tanzania zijn gevlucht, waarna dit land zijn grenzen heeft gesloten. In dezelfde stroom zijn ook 5 000 Burundezers uit schrik voor het geweld in eigen land naar Tanzania gevlucht. Daarnaast werden bijna 5 000 Ruandese vluchtelingen naar Ruanda gerepatriëerd. Volgens het Hoog Commissariaat, waarmee ik recentelijk nog contacten had, verliep de terugkeer op een positieve manier en werden de vluchtelingen in de verschillende centra in Ruanda goed opgevangen. Op dit ogenblik verblijven er nog 107 000 Ruandezers, zogenaamde *displaced persons*, in Burundi. De Tanzaniaanse autoriteiten houden de grenzen gesloten omdat dit land effectief al met 600 000 vluchtelingen heeft af te rekenen. Een paar maanden geleden heb ik zelf dat land nog bezocht en heb ik daar wel kunnen constateren dat de vluchtelingenkampen daar op een bijzonder goede manier worden gemanaged, maar dit kan natuurlijk niet de oplossing voor de langere termijn betekenen.

Het tweede aspect van de vraag van de heer Bourgeois betreft de humanitaire hulp. België verstrekt humanitaire hulp aan de vluchtelingen in Tanzanië, in de Kivu-provincie en in Burundi, steeds via het Hoog Commissariaat voor de vluchtelingen. Voor 1996 werd 50 miljoen uitgetrokken voor noodhulp via NGO's, onder meer via Caritas en via het Rode Kruis, die hiervoor elk 15 miljoen hebben ontvangen. In het kader van de heropgenomen ontwikkelingssamenwerking met Ruanda financiert België bovendien twee grote projecten. Het eerste betreft de rehabilitatie van vijf gemeenten in het Zuid-Oosten van Ruanda, precies om de terugkerende vluchtelingen beter te kunnen opvangen. De verantwoordelijke voor dit project vertrekt normaal volgende week om het project zelf in de eerstkomende weken te laten starten. De bedoeling is initiatieven in de visteelt en de landbouw te ondersteunen, onder meer om de akkers terug beploegbaar te

maken zodat de boeren daar opnieuw enigermate inkomsten uit kunnen winnen. Het tweede project omvat de constructie van huizen in Butare via de UNDP voor een bedrag van 30 miljoen frank. Het rehabilitatieproject in het Zuid-Oosten verloopt over drie jaar en omvat een totaal bedrag van 300 miljoen Belgische frank. Het gaat hier dus om een vrij grote bijdrage van België in het kader van het Europees ontwikkelingsprogramma voor Ruanda.

Het derde aspect van de vraag van de heer Bourgeois betreft de structurele oplossingen. Samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken steunen wij alle politieke oplossingen om het conflict in Burundi tot een minimum te beperken en de escalatie van het geweld te voorkomen. Gisteren zag heeft de premier van Burundi ons medegedeeld dat de veiligheid in het land de voorbije maand is verbeterd, zowel in de hoofdstad als in de provincies. Dit wordt ons bevestigd door onze ambassade.

Natuurlijk zijn er nog een hele reeks politieke problemen en wordt bijvoorbeeld de constitutionnalité van de president zelf sterk aangevallen. Hoopgevend is alleszins dat de president, de eerste minister en de regering nu op dezelfde golflengte zitten inzake de oplossing van de grote problemen van de toekomst. Een van de grote uitdagingen is het grote nationale debat eindelijk te laten starten. De premier van Burundi heeft ons gisteren bevestigd dat dit in juni zou gebeuren. Dit debat omvat enerzijds de herziening van de Grondwet en anderzijds de realisatie van een cohabitiepakket tussen de verschillende gemeenschappen in Burundi.

Zelf heb ik op de Europese Ministerraad van 20 december jongstleden een initiatief genomen en gevraagd dat de Europese Unie een gezant zou sturen ter ondersteuning van de Afrikaanse gezanten. Dit voorstel is nog dezelfde dag aanvaard en ondertussen overgegaan naar de Raad voor algemene zaken, waar minister Derycke deze zaak verder ter harte neemt.

Als gezant werd ondertussen de heer Agnello aangewezen, een Italiaan die ook in het conflict in Mozambique een belangrijke rol heeft gespeeld. Hij zal zeer binnenkort naar Burundi vertrekken.

Ten tweede steunen wij de zending van president Nyerere die in Burundi de rol speelt van «informele gezant» vanuit de Organisatie voor Afrikaanse eenheid. Deze man is nu bezig met het leggen van contacten tussen de belangrijkste politieke partijen — Frodebu en Uprona — en zal nadien uitmaken in hoeverre de dialoog tot de andere partijen kan worden uitgebreid. Wij wachten op concrete projecten om deze zending ook financieel te steunen.

Op 29 februari eerstkomend zal ik de opvolgconferentie bijwonen van de Conferentie van Bujumbura van vorig jaar waar de hele vluchtelingenproblematiek op regionaal gebied werd besproken, zowel wat betreft Tanzania, Zaïre, Uganda, Ruanda en Burundi. Tijdens deze conferentie zullen alle ministers van Buitenlandse Zaken van de OAE samenkomen, in het bijzonder de ministers van Buitenlandse Zaken van de buurlanden van Burundi. Ik zal hen bij die gelegenheid nogmaals verzekeren van onze steun op ministerieel niveau om een oplossing te vinden voor de terugkeer van de vluchtelingen.

België heeft ook dertig miljoen frank uitgetrokken voor de MIOB, dat zijn de militaire waarnemers van de Organisatie voor Afrikaanse eenheid. Wij hebben bij de Ruandese regering gisteren ook nog aangedrongen op een versterking van de MIOB en op een uitbreiding van het mandaat. De VN-voorhoede die binnenkort vertrekt om na te gaan of de mensenrechten worden geëerbiedigd, wordt gefinancierd door de Europese Unie. Aan België wordt gevraagd om de volgende dertig waarnemers te steunen, maar daarover heb ik nog geen formele beslissing genomen. De internationale onderzoekscmissie van de Verenigde Naties naar de moord op president Ndadaye in oktober 1993 steunen wij met tien miljoen frank. Wij geven een bedrag van negen miljoen aan de leerstoel «mensenrechten» aan de militaire school in Bujumbura.

Algemeen bepleiten wij op het diplomatieke vlak de toepassing van de regeringsconferentie, de organisatie van het nationaal debat, herstel van de veiligheid, maatregelen die het pluralisme in het leger en in de magistratuur moeten garanderen. Hoewel het niet specifiek tot de vraag behoort, kan ik u verzekeren dat onze coöperatie met Burundi, in tegenstelling tot wat men beweert, niet gestopt is. Onder meer het bezoek van de premier aan ons land

wijst erop dat wij intens en permanent contact houden. Wel hebben wij bepaalde coöperanten die naar België terugkeerden, gevraagd niet onmiddellijk terug te vertrekken. Onze sectie telt nog altijd vijf personen die een aantal projecten op gang houden. Wij hebben hen gevraagd de evolutie van de veiligheid in Burundi op de voet te volgen zodat wij zodra de situatie het toelaat opnieuw gezondheidswerkers naar Burundi kunnen sturen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Bourgeois voor een repliek.

De heer Bourgeois (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor zijn uitgebreid antwoord waaruit blijkt dat hij deze aangelegenheid nauwgezet volgt. Hij probeert zich ook met alle mogelijke middelen — onder meer door aanwezigheid op het terrein — in te werken in de problemen teneinde ze mee te helpen oplossen, ook op het structurele vlak.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

De Voorzitter. — Alvorens de vraag van de heer Weyts aan te vatten, richt ik mij tot staatssecretaris Peeters met het verzoek de minister van Volksgezondheid en Pensioenen mede te delen dat het Bureau van de Senaat vandaag bijzonder verontwaardigd was en zijn ongenoegen heeft geuit over het feit dat de minister om 14 uur een persconferentie heeft gegeven, terwijl de heer Weyts deze namiddag over hetzelfde onderwerp een mondelinge vraag zou stellen.

Het Bureau is van oordeel dat dit niet kan en aangezien u hier de Regering vertegenwoordigt, richt ik mij tot u om het ongenoegen van het Bureau aan de Regering mede te delen.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER WEYTS AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «HET CUMULVERBOD VOOR IVK-KEURDERS»

QUESTION ORALE DE M. WEYTS AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «L'INTERDICTION DE CUMUL IMPOSÉE AUX INSPECTEURS DE L'IEV»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Weyts aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «het cumulverbod voor IVK-keurders».

Het woord is aan de heer Weyts.

De heer Weyts (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank u voor deze opmerking.

Om 19 uur gisterenavond werd ik opgebeld door een medewerker van het kabinet van minister Colla, die mij verzocht af te zien van het stellen van mijn vraag omdat de minister van plan was vandaag tussen 14 uur en 16 uur 30 een persconferentie te geven. Ik heb er toen op gewezen dat wij van de ministers respect verwachten voor de Hoge Vergadering en dat het de eerste plicht is van een minister de vragen van de senatoren te beantwoorden. Ik ben ontgoocheld omdat de minister hier niet aanwezig is, wat niet wegneemt dat ik apprecieer dat de staatssecretaris bereid is om hier namens de minister op mijn vraag te antwoorden.

Waarover gaat het nu precies? Sinds zijn oprichting in 1986 werkt het Instituut voor veterinaire keuring voor de controle op slachtvee zowel met eigen ambtenaren-keurders als met contractuele keurders, die ook als zelfstandig dierenarts actief zijn. Voor vele zelfstandige keurders is dit een manier om hun inkomen op een aanvaardbaar peil te houden. De dierenartsen krijgen het immers steeds moeilijker onder meer door de toenemende indu-

strialisatie en de afbouw van de veestapel. Ondanks moeilijke omstandigheden en geringe zekerheid zetten velen zich sinds jaren op een bijzonder flexibele manier in voor het IVK.

Luidens de recente berichtgeving wil de minister van Volksgezondheid de professionele combinatie van keuropdrachten voor het IVK en een activiteit als dierenarts voor landbouwdieren in de toekomst onmogelijk maken. Bovendien zouden contractuele keurders niet langer zelf actief mogen zijn in de veeteelt of de vetmesterij. De bevoegde Kamercommissie heeft de wettelijke basis daartoe reeds op 6 februari 1996 goedgekeurd. Deze maatregel zou elke belangenvermenging in de veekering moeten uitsluiten.

Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat de minister zijn intrede doet, zodat ik mijn vraag toch nog tot hem kan richten.

Uit praktisch en administratief oogpunt is het voor de zelfstandige veekurders bijzonder moeilijk, zoniet onmogelijk, zichzelf of anderen te bevoordelen bij de uitoefening van hun opdracht. De onregelmatigheden die tot op heden werden vastgesteld, zijn dan ook beperkt tot enkele individuele gevallen. Bovendien zijn de zelfstandige veekurders onderworpen aan heel wat reglementen ten einde misbruiken te voorkomen en te bestraffen, met name de bestaande evaluatie- en tuchtprocedures binnen het IVK en de deontologische code van de Orde van dierenartsen. Waarom vindt de minister het dan nodig een algemene sanctie te treffen door alle veearsten principieel te verbieden om naast hun eigen praktijk ook keuropdrachten uit te voeren?

Door deze maatregel zal het IVK vele gemotiveerde en ervaren keurders verliezen die hun praktische kennis en ervaring met dierenziekten ten dienste stellen van het IVK. Op die manier dreigt heel wat expertise verloren te gaan, wat de kwaliteit van de uitgevoerde controles ongetwijfeld in negatieve zin zal beïnvloeden. Vindt de minister dit niet betreurenswaardig?

Het cumulatieverbod kadert in de strijd tegen de onwettige hormonenpraktijken. Zoals iedereen weet, situeert het zwaartepunt van de hormonenfraude zich niet bij de veekurders. De strijd tegen die fraude heeft dan ook meer baat bij een efficiënter gerechtelijk optreden door een betere coördinatie tussen de bevoegde gerechtelijke diensten, een betere afstemming van de bestaande wetgeving ter zake en een besluitvorming die gevolg geeft aan het opsporingswerk van het IVK. Wat is het standpunt van de minister dienaangaande?

De Voorzitter. — Mijnheer de minister, daarjuist heb ik namens het Bureau van de Senaat aan de staatssecretaris medegedeeld dat de Senaat verholgen is over het feit dat u om 14 uur een persconferentie hebt gegeven over het thema waarover de heer Weyts hier een vraag heeft gesteld. Nu u hier zelf aanwezig bent, wou ik dit nog even herhalen.

Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb vernomen dat er commotie is ontstaan rond het feit dat ik hier niet vroeger aanwezig was. Ik zou graag enkele zaken preciseren.

Ten eerste denk ik dat het nog niet dikwijls is gebeurd dat ik de mondelinge vragen in de Senaat niet zelf beantwoord.

Ten tweede is het verkeerd te zeggen dat er om twee uur een persconferentie over hetzelfde onderwerp heeft plaatsgevonden. De ontmoeting met de pers ging niet over het cumulatieverbod voor de keurders bij het Instituut voor veterinaire keuring, maar wel over een reeks supplementaire maatregelen ter bestrijding van illegale hormonenpraktijken die ik samen met minister Pinxten heb opgesteld, en over het akkoord met de kalverensector dat wij ondertekend hebben. Die bijeenkomst hebben wij overigens reeds enkele malen moeten uitstellen, telkens omdat één van ons — terecht — verplicht was in de Kamer of de Senaat aanwezig te zijn om te antwoorden op vragen of interpellaties.

Ten derde heb ik vragen bij de werkwijze van de Senaat. Ik heb de vraag om uitleg van de heer Hostekint, waarop ik straks moet antwoorden, eerst ontvangen. Deze vraag betreft exact hetzelfde onderwerp als de mondelinge vraag van de heer Weyts. Blijkbaar ben ik onvoldoende vertrouwd met het Reglement van de Senaat.

Tenslotte nog dit: indien ook maar de indruk zou ontstaan zijn dat mijn handelwijze enig gebrek aan respect voor de Senaat zou vertonen, verklaar ik met de hand op het hart dat dit niet het geval is.

De heer Weyts (CVP). — Mijnheer de minister, ik denk niet dat de vragen over hetzelfde onderwerp gaan.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Toch wel. De vraag om uitleg van de heer Hostekint is wat ruimer, maar de eerste vraag die hij stelt gaat over de cumulsituatie van de keurders bij het Instituut voor veterinaire keuring.

De heer Weyts (CVP). — Dit is zo indien u het cumulatieverbod beschouwt als een element in de strijd tegen de hormonenfraude. Mijn vraag is echter: waarom verbiedt u de zelfstandige keurders, die ook nog een tijdelijke opdracht hebben bij het IVK, om de cumul verder te zetten.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Ik zal straks ingaan op de inhoud, maar de eerste deelvraag van de heer Hostekint gaat over exact hetzelfde onderwerp.

Wat nu het cumulatieverbod betreft, moet ik opmerken dat het enerzijds slaat op de DMO's, de zelfstandige dierenartsen, die een contact hebben met het IVK voor het verrichten van controles en keuringen, onder meer in slachthuizen en zelf hetzij een veestapel hebben, hetzij een praktijk van dierenarts voor grote huisdieren, waartoe eigenaardig genoeg ook runderen behoren.

U weet ongetwijfeld dat er op een bepaald ogenblik commotie is ontstaan over een ambtenaar van het departement van Landbouw. In het onderzoek hierover hebben wij vastgesteld dat er een zelfde probleem rijst bij zelfstandige dierenartsen die een deeltijds contract hebben als keurder van het IVK.

De Kamer van volksvertegenwoordigers — maar dit hoeft natuurlijk geen referentie te zijn voor de Senaat — heeft recent unaniem een resolutie goedgekeurd waarin mijn collega Pinxten en ikzelf worden aangemaand om de strijd tegen het gebruik van hormonen en andere groeistimulerende middelen zeer krachtadig voort te zetten en hierin tot het uiterste te gaan. Wij weten dat de keurders van het IVK in de strijd tegen het hormonengebruik op de eerste rij staan. Bewijs hiervan is dat één van hen vorig jaar vermoord werd en anderen nog recent bedreigingen hebben ontvangen. Telkens weer duiken er echter geruchten op dat de strijd tegen het hormonengebruik niet grondig kan worden aangepakt omdat er belangenvermenging is, omdat bepaalde personen elkaar beschermen. Welnu ik wens niet dat er inzake het IVK, dat aan de spits van de strijd tegen het hormonengebruik staat, ook maar enig vermoeden van belangenvermenging kan rijzen.

Het statuut van de ambtenaren-keurders belet die belangenvermenging reeds. In theorie is het nu echter nog perfect mogelijk dat een dierenarts een bedrijf als cliënt heeft in zijn privé-praktijk, maar de dieren van datzelfde bedrijf als deeltijdse keurder van het IVK moet keuren. Zo iets kan natuurlijk correct verlopen, maar ik wens niet dat er door zo een situatie heibel ontstaat. Die mogelijkheid moet worden weggewerkt. Op het ogenblik is het ook perfect mogelijk dat een dierenarts in keurkring A een privé-praktijk heeft en in keurkring B als deeltijdse keurder van het IVK dieren keurt, terwijl zijn collega-dierenarts net in de omgekeerde situatie vertoeft.

Ik wil dus dat er bij de bestrijding van de hormonenmafia geen enkele kans op belangenvermenging bestaat. Verdedigers van de vrije beroepen hebben mij in de Kamer hierover ook al vragen gesteld. Zij beweerden dat de kwaliteit van de keurders zal dalen, omdat zij niet langer een praktijkervaring zullen hebben. Welnu de keurders-ambtenaren krijgen een permanente vorming en zijn zeer bekwaam. Heel wat deeltijdse keurders waarmee het IVK een contract gesloten heeft, doen trouwens nagenoeg uitsluitend keuringen in opdracht van het IVK en wij hebben niet te klagen over de kwaliteit daarvan. Ik wil tenslotte ook voorkomen dat, wanneer er morgen een geval van belangenvermenging opduikt, u misschien als eerste, mijnheer Weyts, mij hierover zal interpelleren.

De Voorzitter. — Ik wijs de minister erop dat het Reglement van de Senaat inzake mondelinge vragen en vragen om uitleg wel enigszins afwijkt van dat van de Kamer. In de Kamer zou de vraag om uitleg van de heer Hostekint niet kunnen gesteld worden, omdat er al een mondelinge vraag daarover op de agenda staat. In de Senaat kunnen beide worden behandeld. Het Bureau is trouwens de mening toegedaan dat de vraag om uitleg van de heer Hostekint en de mondelinge vraag van de heer Weyts niet helemaal samenvallen, zodat de ene als vraag om uitleg en de andere als mondelinge vraag kunnen worden behandeld.

Het woord is aan de heer Weyts voor een repliek.

De heer Weyts (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, het antwoord van de minister ontgoochelt mij in hoge mate. Mijn vraag ging vooral over de goede faam van onze dierenartsen. Ik vind het verschrikkelijk erg dat wij een belangrijk deel van onze zelfstandige dierenartsen de kans ontnemen om op deeltijdse basis mee te werken met het IVK.

De minister argumenteert dat hij belangenvermenging ten allen prijze wil vermijden. Zou hij in zijn strijd tegen de maffia of de fraude zo ver willen gaan dat hij bijvoorbeeld de advocatuur zou aantasten? Dat zou toch tot onmogelijke en onaanvaardbare toestanden leiden.

Ik betreur dat het voor veel zelfstandige, heel correcte veeartsen onmogelijk wordt om te blijven werken voor het IVK en tegelijkertijd een eigen praktijk met grote huisdieren te verzorgen. Dit is een ontoelaatbare beperking van de vrije uitoefening van een vrij beroep.

Als een dergelijke maatregel wordt aanvaard, dan gaat men een stap te ver. Ik ben het dan ook helemaal niet eens met dergelijke praktijken.

Als de Kamercommissie hierover geruisloos is heen gestapt, is dit wellicht een aanwijzing voor de Senaat. God zij dank bestaat de Senaat nog steeds, en kunnen wij dit punt hernemen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp helemaal niet dat deze maatregel de uitoefening van een vrij beroep zou beperken. Een dierenarts kan nog altijd een zelfstandige praktijk uitoefenen. De vraag rijst of hij tegelijkertijd ook keurder kan zijn.

De heer Weyts vindt de maatregel een schande, maar in het andere geval zou een keurder zijn eigen dieren kunnen keuren.

De heer Weyts (CVP). — Dat heeft zich nog nooit voorgedaan.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Er zullen altijd zelfstandige dierenartsen zijn bij het IVK. Zij zullen als zelfstandige dierenarts blijven werken op contractuele basis. Zij hoeven geen ambtenaar te worden, maar zij moeten kiezen tussen optreden als keurder of een zelfstandige praktijk.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Weyts voor een laatste repliek.

De heer Weyts (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, in de slachthuizen, waar de keuringen plaatsvinden, moeten er altijd ten minste drie veeartsen aanwezig zijn om de controles uit te voeren.

De minister neemt de voorgestelde maatregel toch niet uit vrees dat de keurders hun eigen dieren zouden keuren? Dergelijke praktijken hebben zich nog niet voorgedaan.

Waarom moet dan een vrij beroep, dat het al zo moeilijk heeft om zich te handhaven, de mogelijkheid worden ontnomen om tijdelijk als keurder te werken bij het IVK? Daar is geen enkele ernstige reden voor. Dit is een onaanvaardbare inmenging in de vrije uitoefening van een vrij beroep.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Dames en heren, het Bureau stelt voor onze volgende vergadering te houden op 29 februari eerstkomend met op de agenda, punten die tot de bevoegdheid van de minister van Justitie behoren.

Gelet op de onbeschikbaarheid van de minister van Buitenlandse Zaken en van de staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking tijdens die week, worden de ontwerpen en voorstellen, aangenomen in de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden, uitgesteld tot de daarop volgende week.

Mesdames, messieurs, le Bureau vous propose de tenir notre prochaine séance le jeudi 29 février prochain, avec à l'ordre du jour des points relevant de la compétence du ministre de la Justice.

Étant donné l'indisponibilité du ministre des Affaires étrangères et du secrétaire d'État à la Coopération au Développement cette semaine-là, les projets et propositions issus de la commission des Affaires étrangères seront reportés à la semaine suivante.

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, un point relevant de la compétence du ministre des Finances devrait également être inscrit à l'ordre du jour de la séance publique. Les travaux de commission le concernant sont en effet terminés, le rapport est rédigé et l'avis du Conseil d'État a été rendu sur cette proposition 1/20.

M. le Président. — Le ministre des Finances sera peut-être absent le jeudi 29 février. Nous sommes en contact avec son cabinet à ce sujet. Si le ministre peut être présent, le point que vous évoquez figurera à l'agenda de la séance publique du jeudi 29 février. S'il doit s'absenter, le point sera inscrit à l'ordre du jour de la semaine du 4 mars.

Pas d'opposition?

Geen bezwaar? (*Instemming.*)

Il en sera ainsi décidé.

Dan is aldus besloten.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME LIZIN AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «SES DÉCLARATIONS ET DES MESURES SUGGÉRÉES CONCERNANT LE DÉROULEMENT DES RALLYES»

Vote sur l'amendement et sur la motion

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «ZIJN VERKLARINGEN EN DE VOORGESTELDE MAATREGELEN BETREFFENDE HET VERLOOP VAN RALLY'S»

Stemming over het amendement en over de motie

M. le Président. — Mesdames, messieurs, une motion a été déposée le 17 janvier en réunion publique de la commission des Finances et des Affaires économiques en conclusion de la demande d'explications de Mme Lizin au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «ses déclarations et des mesures suggérées concernant le déroulement des rallyes».

Dames en heren, tot besluit van de vraag om uitleg van mevrouw Lizin aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «zijn verklaringen en de voorgestelde maatregelen betreffende het verloop van rally's», werd een motie ingediend op 17 januari in openbare vergadering van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Cette motion, signée par Mme Lizin et consorts, est ainsi libellée :

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de Mme Lizin, les demandes conjointes de Mme Bribosia-Picard et de M. Foret et la réponse du secrétaire d'État,

Souhaite que ces mesures proposées fassent l'objet d'une étude complémentaire.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van mevrouw Lizin, de toegevoegde vragen van mevrouw Bribosia-Picard en de heer Foret en het antwoord van de staatssecretaris,

Wenst dat over de voorgestelde maatregelen en bijkomend onderzoek zou worden uitgevoerd.»

Par ailleurs, un amendement à la motion a été déposé par Mme Bribosia, MM. Weyts, Foret et D'Hooghe.

Er werd een amendement ingediend door mevrouw Bribosia, de heren Weyts, Foret en D'Hooghe bij de motie van mevrouw Lizin c.s.

Cet amendement est ainsi rédigé :

Dit amendement luidt als volgt :

«Remplacer le second alinéa par ce qui suit :

«Souscrit aux principes du secrétaire d'État en matière de sécurité, mais souhaite que les problèmes posés par les mesures envisagées fassent l'objet d'une étude préalable complémentaire.»

«Het tweede lid vervangen als volgt :

«Onderschrijft de beginselen van de staatssecretaris inzake veiligheid, maar wenst dat vooraf een bijkomend onderzoek wordt uitgevoerd naar de problemen die door de voorgenomen maatregelen zijn ontstaan.»

La parole est à M. Foret pour une explication de vote.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le Président, dans quelques jours se déroulera dans la région de Spa une grande fête populaire. Plus de 100 000 personnes, belges et étrangères, viendront acclamer et admirer les quelque 180 voitures qui s'élanceront à la conquête des «Boucles de Spa». Ce rallye ouvrira en beauté une saison automobile qui s'annonce passionnante.

C'est une région entière qui, dès aujourd'hui, s'affaire à l'organisation de cette prestigieuse épreuve. Des cafetiers et hôteliers aux nombreux garages spécialisés dans la préparation automobile en passant par les nombreuses associations locales, tous s'activent pour que les «Boucles de Spa» méritent le statut de «fête du sport automobile». Cette période constitue pour de nombreux commerçants une indispensable bouée d'oxygène dans leur budget, au sortir d'une période hivernale plutôt calme.

Mais voilà... un «nuage» nommé M. Peeters est venu gâcher la fête. Un sentiment commun étreint les amateurs de sport automobile : l'inquiétude. En effet, les mesures envisagées par le secrétaire d'État pourraient signifier la fin des rallyes en Belgique. Le rêve de certains d'organiser un jour dans notre pays un rallye d'importance mondiale, d'un impact comparable à la venue du Tour de France, serait brisé alors que cet événement pourrait avoir lieu chaque année!

Mercredi dernier, M. Peeters se trouvait à Bruges au lieu de venir s'exprimer lors de la séance de commission consacrée au problème. Il a mobilisé pendant trois quarts d'heure une vingtaine de fonctionnaires, sans parler des huit sénateurs présents lesquels, pour la plupart, avaient renoncé aux obligations qu'ils avaient au même moment dans d'autres assemblées. Voilà donc toute la

considération portée à nos travaux par le secrétaire d'État! Aujourd'hui, son absence renouvelée semble confirmer ce désintéret...

De plus, la semaine dernière, pour suppléer son absence, le secrétaire d'État a laissé à son chef de cabinet — laquelle est finalement arrivée avec trois quarts d'heure de retard — le soin de s'expliquer sur son «erreur» de la semaine précédente. À l'appui de sa thèse, il nous avait exhibé une carte des organisateurs des 24 heures d'Ypres, alors même que nous apprenions le lendemain que cette carte lui avait été envoyée afin de lui prouver qu'il était impossible d'organiser à Ypres un rallye qui tienne compte de ses mesures.

Malgré ce comportement incorrect — et réitéré — vis-à-vis du Parlement, nous continuerons à jouer le jeu. C'est d'ailleurs là l'objet de la motion que j'ai cosignée. En effet, je souscris parfaitement — ainsi que Mmes Lizin et Bribosia, MM. D'Hooghe et Weyts, qui se sont exprimés sur la question — aux objectifs du secrétaire d'État en termes de sécurité et de réduction des nuisances pour les habitants. Toutefois, avec mes collègues, je lui demande de réétudier ses mesures, en concertation avec toutes les parties intéressées, afin de ne pas interdire de facto l'organisation de tout rallye automobile en Belgique. Pour ce faire, il ne suffira pas d'écouter religieusement les différents points de vue, mais il faudra également les entendre et prendre en compte les remarques pertinentes qui lui ont déjà été formulées.

C'est l'objet de la motion : les problèmes posés par les mesures envisagées doivent faire l'objet d'une étude préalable complémentaire. Les termes «préalable» et «complémentaire» ont évidemment toute leur importance. Le Sénat souhaite donc que l'étude soit réalisée avant toute prise de mesures coercitives et ne se satisfait pas de la concertation qui a eu lieu le lundi 5 février.

Je demanderai au ministre présent en séance de bien vouloir transmettre ce message au secrétaire d'État, que nous désespérons presque de rencontrer... (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Weyts voor een stemverklaring.

De heer Weyts (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, samen met de heer D'Hooghe heb ik dit amendement namens mijn fractie ondertekend in de hoop dat deze tekst de instemming van de commissie zou wegdragen. Ik verzoek dan ook alle collega's dit amendement goed te keuren.

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin pour une explication de vote.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, je ne décrirai pas le prochain Rallye du Condroz de façon lyrique... (*Sourires.*)

Je voudrais tout simplement préciser, à l'intention de M. Peeters, que l'organisation de rallyes dans ce pays, dans la partie néerlandophone comme francophone, constitue une activité de loisirs mais aussi économique et commerciale importante. Contrairement à l'impression que l'on tente parfois de donner, les organisateurs de rallyes ne sont pas irresponsables. Ils connaissent les dangers et prennent les précautions nécessaires, faute de quoi ils doivent assumer leurs responsabilités.

Dès lors, une proposition privant les bourgmestres des communes concernées de leur capacité d'apprécier les mesures de sécurité et les empêchant de confirmer si, oui ou non, ils assument également l'organisation du rallye constituerait une erreur.

Nous avons modifié la Constitution pour toutes les activités relevant du titre de nuisance, dont la responsabilité incombe désormais aux autorités régionales.

Le secrétaire d'État a tort d'élaborer, de façon parfois trop détaillée, des mesures dont certaines sont d'ailleurs contestables. Par contre, je lui donne raison lorsqu'il propose la concertation avec les organisateurs.

Je voterai en faveur de la proposition telle qu'elle est formulée, mais nous souhaitons que l'action de concertation avec les organisateurs de rallyes se poursuive dans un cadre équilibré. Le secrétaire d'État peut faire confiance aux bourgmestres concernés.

Nous n'allons pas faire en sorte que les rallyes deviennent plus dangereux mais, au contraire, qu'ils soient beaucoup mieux contrôlés. La plupart des parlementaires demandent au secrétaire d'État de bien vouloir respecter la compétence des villes et des bourgmestres. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, zowel de motie als het amendement beogen de afzwakking van het beleid van de staatssecretaris. Volgens mijn fractie gaat dit beleid niet ver genoeg in het opleggen van beperkingen aan en het uitwerken van veiligheidsmaatregelen voor rally's op de openbare weg.

Er moet nu maar eens een eind komen aan de privé-hobby van een aantal snelheidsmaniakken, die niet alleen onze lucht verpesten, maar ook het verkeer op de openbare weg onveilig maken en zelfs kinderen doodrijden — men denke aan het ongeval te Ieper — en uiteindelijk gedurende een hele dag of langer de hele openbare weg voor zichzelf opeisen. Dat sommigen er nu ook al aan denken rallywedstrijden in internationaal verband met de allures van een Ronde van Frankrijk te organiseren, loopt de spui-gaten uit.

Ik verzoek alle collega's het amendement over de motie zelf te verwerpen wat niet betekent dat we het beleid van de staatssecretaris goedkeuren. Dat zal alleszins de houding zijn van de Agalev-fractie die overigens een wetsvoorstel heeft ingediend tot volledig verbod van rally's op de openbare weg. Ook de staatssecretaris had aanvankelijk aangekondigd een volledig verbod te willen overwegen. Ik moet echter vaststellen dat hij is gezwicht onder de druk van diverse lobby's. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Bribosia pour une explication de vote.

Mme Bribosia-Picard (PSC). — Monsieur le Président, le Sénat vient d'entendre tous les points de vue quant à l'organisation des rallyes dont nous avons déjà longuement débattu en commission. Je souscris à l'amendement qui a été déposé et qui est le fruit d'un compromis entre les différents textes introduits.

Je voudrais rappeler ici qu'en commission, la représentante du secrétaire d'État a reconnu que la première carte qui nous avait été présentée par M. Peeters ne collait pas à la réalité. Selon cette carte, les rallyes pouvaient se dérouler dans la région d'Ypres en se tenant éloignés d'une distance supérieure à 500 mètres de toute habitation. En ce qui concerne la distance d'éloignement des habitations, la représentante de M. Peeters a donc indiqué que serait laissé aux bourgmestres le soin de déterminer le tracé des rallyes. Je vous rappelle que la géographie est différente au nord et au sud du pays.

Quant aux heures auxquelles se tiennent ces manifestations, les rallyes se déroulent aussi à des dates différentes au nord et au sud du pays; la chef de cabinet a également déclaré que l'appréciation des heures serait aussi laissée aux bourgmestres. Je souhaiterais non seulement que cela apparaisse dans les textes, mais que cela se traduise dans la réalité. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, allereerst merk ik op dat we onze lyrische uitdrukkingen beter zouden sparen voor meer verheven onderwerpen. Zo hoorde ik hier spreken over rally's die de vergelijking met de Ronde van Frankrijk kunnen doorstaan, wat volgens de heer Boutmans de «spuigaten uitloopt».

Wij kunnen beter zakelijk blijven. Het gaat hier om het inrichten van rally's en de afwezigheid van een regeringsbeleid op dit gebied. Alleen al daarom zal de VU tegen het amendement stemmen. De staatssecretaris neemt een aantal maatregelen, die hij meteen terugschroeft door een voorafgaande controle toe te staan. Daardoor komen de meest extreme voorstanders van uitbreiding van de rally en de Regering op dezelfde lijn te staan.

Dit betekent dat de Regering eenvoudigweg niets heeft gedaan. Om daarover onze onvrede uit te drukken zullen we tegen het amendement stemmen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Wij gaan nu over tot de stemming over het amendement.

Nous passons au vote sur l'amendement.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

59 leden zijn aanwezig.

59 membres sont présents.

46 stemmen ja.

46 votent oui.

12 stemmen neen.

12 votent non.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het amendement aangenomen.

En conséquence, l'amendement est adopté.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bock, Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Buelens, Busquin, Caluwé, Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzuis, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, M. Staes, Mme Thijs, M. Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anciaux, Boutmans, Coene, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Leduc, MM. Loones, Vautmans, Vergote et Verhofstadt.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenue:

Mme Nelis-Van Liedekerke.

De Voorzitter. — Het amendement dat wij zojuist hebben aangenomen, herneemt eigenlijk de essentie van de motie. Mag ik ervan uitgaan dat de motie bijgevolg is aangenomen?

L'amendement que nous venons d'adopter constituant en quelque sorte l'essentiel de la motion même, je présume que je puis considérer la motion comme adoptée. (*Assentiment.*)

De aldus geamendeerde motie is aangenomen.

La motion ainsi amendée est donc adoptée.

Ik verzoek mevrouw Nelis de reden van haar onthouding mede te delen.

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met mevrouw Cantillon en dat geldt ook voor de volgende stemming.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE WERKING OVER DE BELGISCHE AMBASSADE IN ZAIRE INZAKE ADOPTIES»

Stemming over de gewone motie

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. ANCIAUX AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LE FONCTIONNEMENT DE L'AMBASSADE AU ZAÏRE EN CE QUI CONCERNE LES ADOPTIONS»

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Anciaux aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de werking over de Belgische ambassade in Zaïre inzake adopties» werden op 6 februari 1996 in de openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, en réunion publique de la commission des Affaires étrangères du 6 février 1996, deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Anciaux au ministre des Affaires étrangères sur «le fonctionnement de l'ambassade de Belgique au Zaïre en ce qui concerne les adoptions».

De ene, de gewone motie, door mevrouw Sémer, de heren Bourgeois, Mahoux en mevrouw Bribosia luidt:

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Anciaux en het antwoord van de minister van Buitenlandse Zaken,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Anciaux et la réponse du ministre des Affaires étrangères,

Passe à l'ordre du jour.»

De andere, door de heren Anciaux, Devolder en Ceder, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Anciaux en het antwoord van de minister van Buitenlandse Zaken,

Verzoekt de federale Regering een onderzoek in te stellen naar de praktijken van de aangestelde advocaten die door de ambassade in Zaïre ingeschakeld worden om de correctheid van de documenten voor het verkrijgen van een visum na te gaan.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Anciaux et la réponse du ministre des Affaires étrangères,

Invite le Gouvernement fédéral à ordonner une enquête sur les pratiques des avocats désignés, auxquels l'ambassade de Belgique au Zaïre fait appel pour vérifier l'exactitude des documents produits pour l'obtention d'un visa.»

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de gewone motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, mijn motie vraagt een onderzoek in te stellen naar de handelwijze van de advocaten verbonden aan onze ambassade in Kinshasa en na te gaan of zij al dan niet gesjoemeld hebben en of zij al dan niet een monopolie hebben gevormd op het vlak van adopties.

Mijnheer de Voorzitter, onlangs kreeg ik een uitvoerige nota met de goede voornemens van de Senaat om de werking te verbeteren. Ik wijs er nogmaals op dat het onvoorstelbaar dom is dat er nog steeds gewone moties worden ingediend. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — We gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

58 leden zijn aanwezig.
58 membres sont présents.
33 stemmen ja.
33 votent oui.
24 stemmen neen.
24 votent non.
1 onthoudt zich.
1 s'abstient.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Staes, Mme Thijs, M. Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Hatry, Hazette, Mme Leduc, MM. Loones, Raes, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenue:

Mme Nelis-Van Liedekerke.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW EN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN OVER «DE CONTROLE OP HET GEBRUIK VAN HORMONEN IN DE VEETEELT»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE MAATREGELEN OP HET DOMEIN VAN HET DEPARTEMENT VOLKSGEZONDHEID IN DE STRIJD TEGEN DE HORMONENFRAUDE»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE STRIJD TEGEN DE HORMONENMAFFIA EN DE NOODZAKELIJKE MAATREGELEN OP HET VLAK VAN JUSTITIE»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. HOSTEKINT AU MINISTRE DE L'AGRICULTURE ET DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES SUR «LE CONTRÔLE DE L'UTILISATION D'HORMONES DANS L'ÉLEVAGE DU BÉTAIL»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. HOSTEKINT AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LES MESURES À PRENDRE DANS LE DOMAINE DU DÉPARTEMENT DE LA SANTÉ PUBLIQUE POUR COMBATTRE LA FRAUDE AUX HORMONES»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. HOSTEKINT AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA LUTTE CONTRE LA MAFIA DES HORMONES ET LES MESURES NÉCESSAIRES SUR LE PLAN DE LA JUSTICE»

De Voorzitter. — Aan de orde zijn de vragen om uitleg van de heer Hostekint over de hormonen in de veeteelt.

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de Voorzitter, volgende week dinsdag, 20 februari, is het precies een jaar geleden, dat Karel Van Noppen op een laffe manier werd vermoord. Een jaar na de moord zijn de moordenaars nog steeds op vrije voeten en zit het onderzoek blijkbaar op een dood spoor. Ik mag er ook aan herinneren dat sinds 1990 ten minste zes aanslagen werden gepleegd op inspecteurs van het IVK en dat geen enkele, maar dan ook geen enkele daarvan door het gerecht werd opgehelderd.

Het is dan ook begrijpelijk dat de publieke opinie ernstige vragen heeft bij de werking van het gerechtelijk apparaat in België. Wij hebben reeds eerder vastgesteld dat het gerecht tekortschiet in de bestrijding van de georganiseerde misdaad en ik denk daarbij in het bijzonder aan het Bendedossier. Worden de aanslagen van de hormonenmafia de zoveelste reeks misdaden die onopgelost blijft?

Toevallig werd deze week één van de kopstukken van de hormonenmafia, de «hormonenspin» genoemd, door de correctionele rechtbank veroordeeld. Misschien denken sommigen dat we met deze veroordeling eindelijk de hormonenmafia te pakken hebben. Ik wijs u er echter op dat de straf die deze veearts kreeg volgens velen te licht is en de vrees bestaat dat opnieuw een beroep zal worden gedaan op juridische spits technologie om ervoor te zorgen dat deze veearts op vrije voeten blijft. Mijn vraag om uitleg vandaag is dan ook ingegeven enerzijds door mijn verontwaardiging over de werking van het Belgisch gerecht, en anderzijds door een diep respect voor integere mensen, zoals Karel Van Noppen, die zijn eenzame strijd tegen de hormonenmafia met zijn leven heeft moeten bekopen.

Dat we hier met een mafia te doen hebben, weet ik zeer goed, want een harde kern daarvan is terug te vinden in het hart van West-Vlaanderen, meer bepaald in de streek van Roeselare. Het is een kleine en selecte kring van veeartsen, veehandelaars, en vetmesters met banden tot in de hoogste financiële kringen, ook en vooral in het buitenland. Voor hen telt alleen grof geldgewin en zij schuwen geen enkel middel om hun belangen veilig te stellen. Dat hebben ze in het verleden bewezen.

Het zal ook wel een reden hebben gehad dat in 1992 precies in Roeselare bij de rijkswacht een nationale hormonencel werd opgericht, die inmiddels weer is opgedoekt omdat er lekken waren naar de hormonenmafia.

Mijnheer de Voorzitter, sta me toe even in te gaan op wat mij is overkomen. Midden 1989, ik was toen gemeenteraadslid in Roeselare, vroeg een collega-gemeenteraadslid van een andere politieke partij, mij contact op te nemen met een slachter uit Roeselare die mij wenste te spreken in verband met pesterijen en plagerijen van een ambtenaar van het Instituut voor veterinaire keuring, van wie hij volgens zijn zeggen het slachtoffer was. Het kwam er op neer dat deze slager mijn tussenkomst «vorderde» bij de toenmalige staatssecretaris voor Volksgezondheid, de heer Delizée, ten einde de verwijdering van deze ambtenaar te bewerkstelligen.

Dat was de eerste keer in mijn leven dat ik in contact kwam met dat milieu. Ik was onmiddellijk geschokt door de toon en de arrogantie. Daardoor ben ik trouwens niet tussengekomen bij staatssecretaris Delizée. Pas enkele jaren later is het tot mij doorgedrongen tot wat dit milieu in staat is. Dit feit heeft bij mij overigens een zeker schuldgevoel nagelaten. Ik had het toen moeten opnemen voor die ambtenaar. Dit feit verklaart ook waarom ik mij, als niet-specialist in deze aangelegenheid, in het Parlement steeds heb ingezet voor de strijd tegen het gebruik van hormonen in de veeteelt en in de strijd tegen de hormonenmafia.

Tijdens de vorige legislatuur werden zowel in de Kamer als in de Senaat initiatieven genomen om het wetgevend instrumentarium uit te breiden met het oog op de strijd tegen de hormonenfraude. Hierbij kon op de volledige medewerking worden gerekend van de toenmalige ministers Bourgeois en Santkin.

Ik verwijs hier vooral naar de wet van 14 oktober 1994, waarbij het toepassingsgebied van de hormonenwet werd uitgebreid en de sancties aanzienlijk werden verscherpt.

Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving zijn er een aantal positieve evoluties vast te stellen. Controles wijzen immers op een afname van het gebruik van schadelijke producten in de

veeteelt. Niettemin blijven er hinderpalen bestaan in de strijd tegen de hormonenfraude, onder meer op het vlak van de wetgeving, de opsporing en de vervolging. Dat er nog bijkomende maatregelen nodig zijn, bleek recent nog op de hoorzitting in de Kamer met de heer Timperman, nationaal magistraat belast met de coördinatie van de strijd tegen de hormonenmafia.

De voornaamste knelpunten situeren zich volgens ons bij het gerecht. Specialisten hebben al vaker gezegd dat de top van de hormonenmafia gekend is. Wij merken trouwens dat in de diverse dossiers steeds dezelfde namen opduiken. Het gaat hier inderdaad om een kleine selecte bende — ik aarzel niet om deze benaming te gebruiken — met enorm veel vertakkingen, zowel in het binnenland als daarbuiten.

Vandaag is iedereen het erover eens dat hormonenfraude een vorm van georganiseerde criminaliteit is. Het gerecht beschikt volgens ons echter over onvoldoende middelen en is er niet op georganiseerd om de strijd met een dergelijke mafia met succes aan te binden. In het federale regeringsprogramma werden nochtans maatregelen beloofd om de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit mogelijk te maken. Ik stel met tevredenheid vast dat de minister van Justitie althans één initiatief heeft aangekondigd, namelijk de verfijning van de telefoontap.

Veel moeilijkheden worden veroorzaakt door het feit dat de bevoegdheden inzake de vervolging van de hormonenfraude verspreid is over verschillende parketten. Dit leidt tot problemen wanneer een onderzoek betrekking heeft op een fraude die zich over verschillende arrondissementen uitstrekt. Bovendien heeft deze versnippering een uiteenlopende aanpak tot gevolg. In de praktijk blijkt dat de verschillende gerechtelijke arrondissementen een sterk uiteenlopende strafmaat hanteren. Het strengst is men in Oost- en in West-Vlaanderen en in Turnhout. Allicht heeft de activiteit van de nationale magistraat, de heer Timperman, hier een en ander mee te maken. Het is dan ook meer dan dringend dat een wettelijk kader wordt gecreëerd voor magistraten met nationale bevoegdheden. Dat is immers ook in het onderzoek rond de Bende van Nijvel noodzakelijk gebleken.

De strijd tegen de hormonenfraude treft vandaag vooral de kleinere boeren en vetmesters, met andere woorden de kleinere garnalen. De top van de mafia blijft vooralsnog buiten schot. Er moeten nieuwe opsporingsmethodes worden ontwikkeld om de financiële stromen, de witwasoperaties en de schijnvennootschappen te ontdekken.

Naast de gerechtelijke knelpunten doen er zich een aantal problemen voor op het gebied van de controle door de inspectiediensten. In de eerste plaats is er een probleem van de belangenvermenging. Dit is het geval voor zelfstandige dierenartsen die inspectieopdrachten uitvoeren voor het IVK. Het verheugt mij dat de minister van Volksgezondheid, de heer Colla, heel spoedig een cumulatief verbod wil invoeren, in tegenstelling met wat de heer Weyts hier heeft verdedigd.

Er werd ons van diverse zijden medegedeeld dat het aantal positieve gevallen bij controles sterk zou zijn gedaald. In welke mate echter zijn de cijfers die worden vrijgegeven betrouwbaar? Men gebruikt immers steeds meer gesofisticeerd materiaal en preparaten. Zo worden steeds meer cocktails gebruikt die van ieder produkt slechts een zodanig kleine hoeveelheid bevatten dat zij nauwelijks kunnen worden opgespoord. Sommige laboratoria zouden trouwens hogere controledrempels hanteren dan vereist voor een correcte toepassing van de wet. De controles worden ook steeds moeilijker omdat steeds meer vetmesters hun vee naar Frankrijk uitvoeren en het daar met hormonen behandelen.

De controle op het gebruik van schadelijke stoffen in de veeteelt wordt momenteel uitgevoerd door de inspectiediensten van twee departementen, namelijk Landbouw dat bevoegd is voor de controles in de landbouwbedrijven en Volksgezondheid dat bevoegd is voor de controles in de slachthuizen. Deze versnippering veroorzaakt tal van implicaties op het vlak van onderlinge coördinatie en bevoegdheidsafbakening. Ik meen dan ook dat het aangewezen is om alle controles op de aanwezigheid van residuen in het vlees, vanaf de productie tot de verkoop aan de verbruiker, te laten uitvoeren door één en dezelfde inspectiedienst die uitsluitend opereert in het belang van de volksgezondheid en die geen bindingen heeft met het productieproces.

Voor de minister van Justitie heb ik vier concrete vragen.

Ten eerste, zijn er vorderingen gemaakt in de onderzoeken naar de aanslagen die de voorbije jaren tegen de inspecteurs van het IVK zijn gepleegd, in het bijzonder naar de moord op inspecteur Van Noppen?

Ten tweede, wanneer wordt er werk gemaakt van een wettelijk kader voor magistraten met nationale bevoegdheden?

Ten derde, overweegt de minister de invoering van een regeling die het mogelijk maakt dat vermogens, waarvan een criminele oorsprong wordt vermoed, in beslag worden genomen, met omkering van bewijslast?

Ten vierde, wat zal de minister doen om de inning van geldboeten efficiënter te maken?

De twee volgende vragen zijn gericht tot de minister van Landbouw.

Ten eerste, in welke mate zijn de vrijgegeven resultaten van de controles van de inspectiediensten van Landbouw betrouwbaar indien men rekening houdt met de voorsprong die door sommige fraudeurs wordt genomen, bijvoorbeeld door het gebruik van cocktails?

Ten tweede, zijn er, naar aanleiding van de uitvoer van vee naar Frankrijk, reeds contacten genomen met de bevoegde Franse autoriteiten om deze omzeiling van de Belgische wetgeving uit te schakelen, en zo ja, wat zijn daarvan de resultaten?

Tenslotte heb ik nog twee vragen, zowel aan de minister van Landbouw als aan de minister van Volksgezondheid.

Vinden de ministers het niet aangewezen alle controles op de aanwezigheid van residuen in het vlees, vanaf de produktie tot de verkoop aan de verbruiker, te laten uitvoeren door een en dezelfde inspectiedienst?

Wat is het standpunt van de ministers over de mogelijke coördinatie van de wetgeving inzake de bestrijding van het gebruik van hormonen in de veeteelt?

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Bourgeois.

De heer Bourgeois (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, nu de verjaardag van de moorddadige aanslag op veearts Van Noppen nadert, is het goed dat het Parlement aandacht besteedt aan de strijd tegen het gebruik van hormonen en in het bijzonder tegen de hormonenmaffia.

Het is inderdaad betreurenswaardig dat de onderzoeken in deze moordzaak nog geen resultaat hebben opgeleverd. Wij blijven hopen dat deze aanslag wordt opgehelderd en dat de verantwoordelijken worden gevonden en bestraft. Op dit vlak dragen de gerechtelijke instanties een grote verantwoordelijkheid. Ik sluit mij aan bij het verzoek van de heer Hostekint om het onderzoek betreffende deze aanslag nieuw leven in te blazen.

Indien wij er niet in slagen de feiten die zich in dit verband voordoen ernstig te sanctioneren, is het beleid niet langer geloofwaardig.

De minister van Volksgezondheid heeft nieuwe maatregelen voorgesteld. Waarschijnlijk meent hij dat hij de problematiek kan oplossen door het beperken van de cumulatie in de vrije beroepen. Dit is echter niet het geval. Ook de bevolking zal dit niet geloven. De minister doet hiermee een gevaarlijke stap. Tot nu toe is alles in de Kamer vlot verlopen, maar zodra de ware betekenis van deze maatregel goed en wel zal begrepen zijn, is het gevaar niet denkbeeldig dat de lijn wordt doorgetrokken naar andere vrije beroepen en dat er groot verzet tegen ontstaat. De heer Weyts heeft hier overigens op gewezen in zijn mondelinge vraag.

Ik wil hier nog aan toevoegen dat het adagio «*ab uno dice omnes*» een slechte motivatie is. Misschien was die uitdrukking van toepassing in de tijd van de Romeinen, maar het heeft geen zin algemene maatregelen op te dringen naar aanleiding van een bepaald geval dat zich in een departement heeft voorgedaan. Bovendien had dit geval niets te maken met een dierenarts.

Het is weliswaar niet de eerste keer dat deze maatregel wordt voorgesteld en verdedigd, maar hij zal zeker geen oplossing brengen. Er kan immers niet worden bewezen dat de problemen zich in de kringen van de dierenartsen situeren. Uitgerkend deze mensen

zijn, zoals de heer Hostekint heeft gezegd, steeds weer het slachtoffer van de hormonenmaffia. Zij worden voortdurend bedreigd en zullen nu ook nog van overheidswege in de uitoefening van hun beroep gekortwiekt worden. In de weinige gevallen dat er sprake is van cumulatie tussen het houden van grote huisdieren en het keuren ervan, zijn er geen misbruiken geconstateerd.

Indien het allemaal zo gemakkelijk is als de minister in zijn antwoord aan de heer Weyts heeft laten uitschijnen dan vraag ik mij af waar de structuren blijven, waar de controle van de hiërarchische overheden in het IVK is en waarom de andere mensen van het IVK geen klacht indienen bij misbruiken door ondergeschikten of collega's. Ik meen dat de minister zich hier op het verkeerde pad bevindt.

Ik ben ook verwonderd over de houding van de gerechtelijke instanties. In geen enkel ander land ter wereld beschikt men over een beter instrument dan onze anti-hormonenwet die verleden jaar werd goedgekeurd. Er staan niet enkel boetes en strafrechtelijke sancties in, de wet puilt ook uit van allerhande commerciële sancties: van het verbod tot commercialisering van dieren tot het aanslaan en verbeurd verklaren van dieren, wat voor de houder van een veestapel een zeer kostelijke aangelegenheid is. Met deze wet hebben we ook de controlemogelijkheden vermenigvuldigd en vereenvoudigd. Niet enkel via bloedstalen en andere vormen van geperfectioneerde bewijsvorming kunnen aan de rechtbanken bewijzen worden geleverd. Het kan ook via het nemen van eenvoudige stalen, bijvoorbeeld meststalen, door gewone ambtenaren. De controle en de bewijslevering van het gebruik van verboden hormonale middelen en groeistimulerende middelen is daardoor veel gemakkelijker geworden.

Het departement Landbouw heeft niet enkel meegewerkt aan de verfijning van de wetgeving, maar heeft ook een actieplan uitgewerkt. Met dit actieplan worden verschillende middelen ter beschikking gesteld en bestaat de mogelijkheid om de sanitaire equipages over het ganse land in te zetten. Met andere woorden, de controles worden zeer efficiënt en continu.

In onze wet zijn bovendien middelen ingeschreven die in geen enkel ander land bestaan. Naar het voorbeeld van de Italiaanse wetgeving worden informanten, verklikkers beloond door strafvermindering. Dit is een zeer verregaande maatregel. Ook het misdrijf van «witwassen van geld» werd in de wet geïncorporeerd. Op het ogenblik dat de wet werd besproken, was de problematiek van het af luisteren nog niet wettelijk geregeld. Ik ben het eens met de heer Hostekint dat het een belangrijke verbetering zou zijn indien ook deze techniek ter beschikking van de onderzoeksrechters wordt gesteld vooral ter bestrijding van de georganiseerde maffia.

Wij vragen de minister van Justitie dat al het mogelijke wordt gedaan om het justitieel apparaat zo efficiënt mogelijk te laten werken. Het statuut van nationaal magistraat, waardoor de onderzoeker gemakkelijker in het hele land kan opereren, zou een grote verbetering zijn. De magistratuur moet ervan overtuigd zijn dat zij over een zeer goed instrument beschikt, waarmee zij in samenwerking met de departementen van Volksgezondheid en Landbouw misbruiken kan opsporen en vervolgen.

Er is nog een ander probleem dat ik even wens aan te raken en waarover ik de minister van Landbouw wil aanspreken. Wij moeten meer de nadruk leggen op een veralgemeend Europees beleid ter zake. De Europese Ministerraad neemt weliswaar een unanieme en consequente houding aan inzake de hormonenbestrijding en verwerpt het Amerikaanse standpunt. Hij wil Europa hormonenvrij houden. Er rijzen echter wel vragen met betrekking tot de houding van de afzonderlijke Europese lidstaten. De heer Hostekint wees al op de praktijk om dieren in Frankrijk vet te mesten en te slachten en daarna het vlees weer in te voeren. De samenwerking met de Franse autoriteiten ligt hier klaarblijkelijk zeer moeilijk. België is een klein land met vele grenzen. Zolang wij niet kunnen rekenen op de solidariteit van de autoriteiten van de andere Europese landen zullen wij het moeilijk hebben om resultaten te behalen.

Mijn laatste vraag is gericht tot de ministers van Volksgezondheid en van Landbouw. De controles blijven een betwistbaar punt in deze materie. Sommigen beweren nu dat alle controles, van in de stal tot in het slachthuis en zelfs tot op het bord van de

consument, moeten worden uitgevoerd door één departement. Dit is in België niet het geval, maar wij staan, wat dat betreft, bijna alleen in Europa. In Groot-Brittannië is er het *Department of Agriculture, Food and Fishery*. In Duitsland, Frankrijk en Spanje heeft men een gelijkaardige structuur. In vele Europese landen controleert het departement van Landbouw de hele voedselketting zonder dat daarop kritiek komt, zoals bij ons het geval is.

Dat vragen de producenten in ons land echter niet. Zij willen alleen dat de controles die bij hen worden uitgevoerd, gedaan worden door mensen die over voldoende techniek en kennis beschikken om niet alleen vlees, maar ook levende dieren te kunnen keuren. Het protocol ter zake tussen de departementen van Landbouw en van Volksgezondheid is hiertoe een goede aanzet. De diensten van het departement van Landbouw voeren de controles uit tot aan het slachthuis. Eénmaal het dier geslacht is en men kan spreken van consumeerbaar vlees, worden de controles gedaan door het departement van Volksgezondheid. Op die manier kunnen wij verschillende doelstellingen realiseren. Zo worden de producenten betrokken bij de kosten van de controles. De producenten moeten bijdragen aan het Sanitair Fonds van het departement van Landbouw om controles te laten uitvoeren. In dit verband kan men niet alleen spreken over medebeheer, maar ook over medeverantwoordelijkheid en medefinanciering. Dit is zeer belangrijk, doeltreffend en gunstig ter ontlasting van het overheidsbudget.

Het departement van Landbouw controleert bovendien niet alleen het hormonengebruik, maar ook de gezondheid van de dieren, spoort dierenziekten op en ook dit is belangrijk voor de volksgezondheid. Die controles zijn zeer ingewikkeld. Men heeft experts nodig met een zeer grote ervaring in de talrijke vormen van dierenziekten. Hiervoor moet er een gecoördineerd beleid zijn. Eén departement moet een zicht hebben op alle aspecten die belangrijk zijn voor het kweken van levende dieren. In het departement van Landbouw zijn er mensen met de nodige know-how, die hiervan hun dagelijks werk maken. De keuring die wordt uitgevoerd nadat het dier geslacht is, gebeurt door nog meer gespecialiseerden, die dan vooral de kwaliteit van vleesproducten op het oog hebben.

Ik breng dit aan ter ondersteuning van wat in het verleden gebeurde, maar ook om duidelijkheid te scheppen, want de verwarring is groot en wordt nog in de hand gewerkt bij de bevolking.

De hormonenbestrijders en controleurs hebben bovendien te kampen met mensen die weliswaar geen verantwoordelijkheid hebben maar die wel ronkende verklaringen afleggen.

Het Parlement heeft zijn verantwoordelijkheid in deze materies opgenomen. Wij leggen geen ronkende verklaringen af die twijfels doen ontstaan en het beleid ongeloofwaardig maken. Kamer en Senaat hebben concreet een wet goedgekeurd die de meest performante is in Europa. Als zij wordt toegepast, dan kunnen wij de maffia aan. De bevolking moet weten dat haar politieke vertegenwoordigers hun verantwoordelijkheid hebben opgenomen. Wij hebben dus geen enkele reden om pessimistisch en defaitistisch te zijn, want onze wetgeving wordt ons zeer terecht door andere landen benijdd. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heer Hostekint dat hij deze problematiek aanbrengt en zelfs een minister van zijn kleur interpelleert, hoewel hij intussen al een antwoord kreeg van de vorige minister van Landbouw, wat ik toch sympathiek vind.

De strijd tegen het gebruik van verboden groeibevorderaars in de veeteelt is een complexe materie die op de tafel van de Europese besluitvorming ligt sinds het einde van de jaren 70, toen in Italië in babyvoeding residuen van vrouwelijke geslachtshormonen en het kankerverwekkende DES-hormoon werden gevonden.

De Belgische overheid heeft de voorbije vijftien jaar een bijzonder lauwe houding aangenomen. Ministers hebben zelfs de legalisering van een beperkt aantal hormonen bepleit, en trokken het totaal verbod van het gebruik van hormonen bij de vetmesting in twijfel. Ik denk hierbij in concreto aan de gewezen CVP-ministers Laven, Demeester en De Keersmaeker.

Mijnheer Bourgeois, u komt gelukkig niet op dit lijstje voor.

Mijnheer de Voorzitter, sinds 1988 bindt Europarlementslid Jaak Vandemeulebroucke de strijd tegen de mistoestanden in de veeteelt aan. Onlangs las ik opnieuw de teksten door van zijn twee eerste persconferenties: *Herverdeel en heers* van december 1988 en *De hormonemaffia — Palermo in Vlaanderen* van begin 1989. Het valt op dat zijn basisanalyse ruim zeven jaar na datum nog steeds correct is. Er is zelfs meer. Sinds enige tijd wordt hij bijgevallen door de nu bijna een jaar geleden aangestelde nationale magistraat, de heer Timperman.

Wat zijn de basisconclusies?

Het Volksunie-Europarlementslid wees er reeds in 1988 op dat de strijd tegen het gebruik van verboden groeibevorderaars zich al lang niet meer beperkte tot het gebruik van geslachtshormonen, maar ook betrekking had op nadere hormonen zoals thyreostatica, cortico-steroiden, beta-agonisten, ook wel herverdelers genoemd, waaronder clenbuterol het meest gekende is, de verkeerde aanwending van antibiotica en het massale gebruik van cocktails, wat ook reeds door collega Hostekint aan de kaak werd gesteld.

De wet van 1985 moest worden aangepast en uitgebreid. Ondertussen is daaraan gedeeltelijk verholpen door het wetsvoorstel Brouns, Hostekint en Caudron, dat leidde tot de wet van 11 juli 1994, die sinds oktober 1994 van kracht is. Dit mag goed parlementair werk worden genoemd. Toch beklemtoonde Europarlement-collega Vandemeulebroucke dat er nood was aan een meer eenvormige wetgeving; de wetgeving verspreid over verschillende wetten, koninklijke en ministeriële besluiten diende zijns inziens te worden gecodificeerd. Dat is nog steeds niet gebeurd. Ook de heer Timperman, nationale magistraat, heeft hierop opnieuw aangedrongen.

Niet minder dan vijf ministeries zijn betrokken bij de strijd tegen de hormonemaffia. Collega Vandemeulebroucke wees ook reeds op het gebrek aan coördinatie tussen de verschillende overheidsdiensten en beklemtoonde dat zowat bij alle betrokken ministeries problemen bestonden: bij het ministerie van Landbouw, het ministerie van Volksgezondheid, het ministerie van Binnenlandse Zaken, meer bepaald bij de rijkswacht, bij het ministerie van Justitie, meer bepaald bij de parketten, de gerechtelijke politie en in de coördinatie tussen beide, bij het ministerie van Financiën, meer bepaald bij de douane, de accijnzen en de belastingadministratie.

Daarom bepleitte collega Vandemeulebroucke reeds in 1988 de aanstelling van een nationale magistraat. Hij noemde die toen verkeerdelijk «nationale onderzoeksrechter». Zo'n magistraat zou de coördinatie van de strijd tegen een bepaalde vorm van criminaliteit, zoals tegen de hormonemaffia, in handen krijgen. Tevens pleitte hij voor de oprichting van een multidisciplinaire Task Force die ter beschikking zou staan van de nationale magistraat en die zou zijn samengesteld uit dierenartsen, apothekers, chemici, politiemensen, criminologen, informatici en belastingen-boekhoudingsdeskundigen.

Toch mat de Regering zich ter zake een laag profiel aan. Uiteindelijk waren het slechts de aanslagen op de IVK-inspecteurs Ermens, Denoo, Seuring en Van den Braembussche die leidden tot een beperkt aantal maatregelen: wat meer overleg tussen de verschillende departementen, een beperkte coördinatie met het parket-generaal van het Hof van beroep te Gent voor de provincies Oost- en West-Vlaanderen. Ik noem dat een ad hoc-beleid.

Pas na de moord op Karel Van Noppen stelde de Regering op 17 maart 1995, of zowat zes jaar na de bewuste persconferentie van collega Vandemeulebroucke op 9 maart 1989, een nationale magistraat aan. Heel wat kostbare tijd ging dus verloren. Tragisch genoeg moest er eerst iemand worden vermoord.

Sinds de inwerkingtreding van de wet van 11 juli 1994 zou de geïnteresseerde burger de indruk kunnen krijgen dat er belangrijke stappen voorwaarts werden gedaan in de strijd tegen de hormonemaffia. Er gaat geen maand voorbij of in de pers wordt melding gemaakt van gerechtelijke acties op landbouwbedrijven, de aanhouding van vetmesters, dierenartsen en handelaars in diergeneesmiddelen. De zetelende magistratuur past de nieuwe wet toe en spreekt steeds bijzonder strenge straffen uit. De dieren worden in beslag genomen en soms ook vernietigd. Een enkele keer wordt het bedrijf ook gesloten.

Is het nu tijd voor een zegebulletin?

Daarover heerst nogal wat twijfel. Zeker bij degenen die het dossier van nabij kennen. Het schitterende betoog van de nationale magistraat voor de Kamer van volksvertegenwoordigers op 17 maart 1994 scherpt deze twijfel nog aan. De heer Timperman staat gekend als een bijzonder deskundig en bekwaam magistraat met een grote gedrevenheid in dit dossier. Zijn uiteenzetting was niet zo hoopvol.

Om mijn betoog af te ronden, zou ik nu een reeks concrete vragen willen formuleren. De eerste reeks richt ik tot de minister van Justitie.

De Ministerraad van 17 maart 1994 stelde een nationale magistraat aan, bevoegd voor de strijd tegen de hormonenmafia. Uit de getuigenis van de heer Timperman blijkt evenwel dat de betrokkene geen nationale bevoegdheid heeft. Uit hoofde van zijn functie als advocaat-generaal bij het Hof van beroep te Gent kan hij enkel zonder veel moeilijkheden optreden in de provincies Oost- en West-Vlaanderen. In de andere rechtsgebieden moet hij de normale, hiërarchische weg volgen en wordt hij eigenlijk alleen maar gedoogd. In het regeerakkoord werd een passus overgenomen om het statuut van «nationale magistraat» te legaliseren.

Kan de minister mij meedelen hoever het staat met het wetsontwerp dat deze functie zal creëren? Is het juist dat dit wetsontwerp zal voorzien in de aanstelling van drie nationale magistraten netjes verdeeld over Wallonië, Brussel en Vlaanderen? Kan de minister de geruchten bevestigen dat de «nationale» magistraten Van Doren en Duynslaegher, gecatalogeerd als Vlaming en Brusselaar, de nieuwe functie zullen opnemen, terwijl de heer Timperman, omwille van het communautaire evenwicht worden «opgeofferd»?

Collega Vandemeulebroucke heeft steeds gepleit voor de oprichting van een multidisciplinaire cel, bestaande uit chemici, dierenartsen, apothekers, financieel en fiscale deskundigen, informatici en misdaadanalysten, om de nationale magistraat in zijn taak bij te staan. De indiener noemde die cel een Task Force, maar deze term stuitte blijkbaar op nogal wat verzet, ook bij de heer Timperman, omwille van negatieve ervaringen met Task Force in het verleden, onder meer in verband met de Bende van Nijvel. De heer Timperman pleit daarom meer voor een «speciale politie», een soort Scotland Yard.

Kan de minister mij meedelen of hij overweegt, en zo ja wanneer en onder welke vorm, de nationale magistraat te omringen met deskundigen, teneinde een operationeel beleid mogelijk te maken? De bestaande netwerken zouden dan zonder enige vorm van tijdsdruk, maar met voldoende middelen gelocaliseerd en bestudeerd kunnen worden en ze zouden, wanneer de tijd er rijp voor is, met grote operationele slagkracht kunnen worden ontmanteld.

De wet van 1985, gewijzigd door de wet van 1994, is voornamelijk gericht op degenen die op een illegale manier verboden substanties voorschrijven, verdelen, toedienen en verhandelen en op degenen die behandelde dieren vervoeren, verhandelen of ter slachting aanbieden. Deze wetgeving is dus vooral gericht op de basis van de hormonenpiramide. Er worden ongetwijfeld belangrijke successen geboekt die evenwel de indruk kunnen wekken dat de strijd tegen de hormonenmafia succesvol verloopt.

Ik vraag mij af of een dergelijke aanpak voldoende is. Ik kan mij immers niet van de indruk ontdoen dat het eerder om «speldeprikken» gaat, waarbij wel de basis van de piramide getroffen wordt, maar de top gevrijwaard blijft.

Kan de minister mij meedelen welke concrete pogingen er sinds de moord op Karel Van Noppen ondernomen zijn om een inzicht te krijgen in de organisatie van de netwerken die vanuit de top van de hormonenpiramide de basis bevoorraden?

De heer Timperman pleitte voor een pro-actieve aanpak en hij is van oordeel dat er dringend nood is aan bijkomende middelen. De wet op het aftappen van telefoongesprekken moet dringend worden uitgebreid naar de hormonenzaken. Deze wet dient echter ook te worden aangepast, aangezien hij nu omwille van administratieve besnoeiingen, bijvoorbeeld het uittikken van alle opgenomen gesprekken zelfs als ze niet relevant zijn, door de onderzoeksrechters met veel terughoudendheid wordt gebruikt.

Kan de minister mij meedelen wanneer deze wet zal worden aangepast? Kan hij mij verzekeren dat, bij de uitbreiding naar hormonenzaken, de wet op het afluisteren van telefoongesprekken van toepassing zal zijn op alle personen in de hormonenfilieres, dus niet alleen op de vetmesters of de dierenartsen die het verboden spul toedienen, maar ook op degenen die deze illegale middelen al dan niet uit het buitenland betrekken en aan de gebruikers leveren?

In de hoorzitting in de Kamer van volksvertegenwoordigers bekleog de heer Timperman zich erover dat het de rechtelijke macht bijzonder moeilijk wordt gemaakt om in contact te treden met de fiscale administratie, in casu de Bijzondere Belastinginspectie. Toch zouden die contacten vermogensonderzoeken veel vergemakkelijken. Het is immers bekend dat sommige hormonenbaronnen er een bijzonder rijkelijke levensstijl op nahouden, daar waar ze officieel voor de fiscale administratie slechts een laag of modaal inkomen hebben.

Kan de minister mij meedelen welke maatregelen hij overweegt om dit euvel te verhelpen en volgens welk tijdschema hij dit zal doen? Hoe zullen de organen die in het kader van de wetgeving inzake het witwassen van misdaadgeld werden opgericht, ingeschakeld worden in de strijd tegen de hormonenmafia?

Kan de minister ons meedelen hoe het precies staat met de coördinatie tussen de diverse diensten? Het is algemeen bekend dat die sterk te wensen overlaat, sommigen spreken zelfs over «une guerre des flics». Hoe kan de samenwerking optimaal worden gemaakt?

Hoe staat de minister tegenover de gedachte dat voor de bestrijding van bepaalde vormen van criminaliteit met betrekking tot vrouwenhandel, terrorisme, drugs of hormonen, best een landelijk parket wordt opgericht dat automatisch het onderzoek naar dergelijke vormen van criminaliteit leidt en coördineert en dat tevens de contacten met de buitenlandse opsporingsdiensten centraliseert?

Kan de minister ons bevestigen of aan bepaalde vetmesters werd toegestaan hun straf uit te zitten tijdens de weekends en 's avonds, dat sommige veroordeelden weigerden hun boetes te betalen, maar opteeden voor vervangende gevangenisstraffen, die zij dan omwille van de overbevolking in de gevangenissen nooit moeten uitzitten? Vindt hij dit billijk of vindt hij, samen met de Volksunie, dat een dergelijke handelwijze bijzonder demotiverend werkt voor de inspecteurs in het veld? Wat zal hij ondernemen om aan dergelijke toestanden een einde te maken?

Kan de minister ons tenslotte bevestigen dat er aanwijzingen zijn voor het bestaan van banden tussen de hormonenhandel en de handel in drugs? Als dit inderdaad het geval is, kan hij ons dan meedelen of er een geïnstitutionaliseerd overleg bestaat tussen de politiediensten belast met het bestrijden van beide vormen van criminaliteit?

Aan de ministers van Volksgezondheid en van Landbouw wil ik de volgende vragen stellen.

Zijn zij het eens met collega Vandemeulebroucke dat de wetgeving op het gebruik van diergeneesmiddelen moet worden gecodificeerd zodat op een uniforme wijze wordt bepaald hoe monsters worden genomen en hoe dieren in beslag worden genomen, zodat de betrokken ambtenaren bevoegd worden voor de controle op het geheel van de gecodificeerde wetgeving? Een dergelijke aanpak zou bevoegdheidsconflicten tussen de diverse ministeries en departementen tot een minimum kunnen beperken.

Zijn de ministers het eens met de stelling dat er uiteindelijk nood is aan een organisatie zoals de Nederlandse Algemene Inspectiedienst, waarbij de betrokken ambtenaren van Landbouw en/of Volksgezondheid bij het opstellen van hun processen-verbaal onder het ministerie van Justitie ressorteren?

De strijd tegen de hormonenmafia is allesbehalve alleen een Belgisch probleem, maar is tegelijk ook een Europees en een wereldprobleem. Europarlementslid Vandemeulebroucke bewees onlangs dat ook de USA, een land dat nochtans vijf geslachts-hormonen legaliseerde, problemen heeft met een zwarte markt en met illegale netwerken van cortico-steroiden, thyreostatica, beta-agonisten en antibiotica. Ook de door de Europese Commissie eind vorig jaar georganiseerde wetenschappelijke conferentie

bevestigde dat geen enkel land ter wereld vrij is van dit soort probleem. Bestaat er regelmatig overleg tussen de verantwoordelijken tussen de 15 EU-lidstaten?

Delen de ministers van Landbouw en van Volksgezondheid de mening dat er nood bestaat aan een Europese cel die als aanspreekpunt kan fungeren voor de diverse nationale administraties? Welke inspanningen hebben zij in hun respectievelijke Europese Ministerraden ondernomen om een dergelijke coördinatie op te zetten?

Kunnen de ministers de persberichten bevestigen dat er op het ogenblik een uittocht plaatsvindt van Belgische vetmesters naar Frankrijk, omdat in dat land de wetgeving aanzienlijk soepeler is en de controles lakser? Hebben de ministers ter zake al contact opgenomen met hun collega's in Frankrijk en kunnen ze mij meedelen wat de resultaten zijn van deze eventuele contacten?

Een laatste vraag is specifiek gericht tot minister Colla. Vanmorgen was hij op de voorstelling van het boek *Moord op een veearts — Het testament van Karel Van Noppen*. De minister verzorgde er de inleiding. Hij beweerde vragende partij te zijn ten opzichte van de minister van Justitie wat betreft de nodige wetswijzigingen die de nationale magistraat, de heer Timperman, vraagt. Ik heb de vragen van de heer Timperman zoëven reeds behandeld. Eerlijk gezegd vind ik het gesmeek, of liever gezegd het gejuik van minister Colla aan een andere minister in functie niet correct. De oppositie, de consumenten, degenen die het hormonendossier door en door kennen, zoals sommige collega's, mogen vragen stellen en zijn vragende partij. Een minister in functie moet niets vragen, maar moet handelen. Als minister Colla het inderdaad echt meent, zet hij nu door. De Ministerraad is nog steeds een college. Minister Colla kan van deze aangelegenheid een regeringszaak maken en van minister De Clerck eisen dat de wet nog vóór het zomerreces wordt gewijzigd. Deze zaken zijn trouwens ook opgenomen in het regeerakkoord. De minister moet dus niet janken, maar handelen. Hij moet eisen dat er vanuit justitie iets gebeurt of hij moet de nodige conclusies trekken.

Ik verontschuldigd mij voor deze uitgebreide reeks vragen, maar ik hoop hiermee een beter inzicht te krijgen in de stand van zaken in het hormonendossier. Ik weet dat het probleem van het gebruik van groeibevorderaars niet van de ene dag op de andere kan worden opgelost. Iedereen moet echter toegeven dat er de voorbije jaren enorm werd getreuzeld. Niemand kan zich verschuilen achter onwetendheid. Het boek *De Hormonenmafia* dat Jaak Vandemeulebroucke in september 1993 schreef, geldt als een standaardwerk ter zake.

Een jaar geleden werd een vastberaden en moedig man vermoord. Twaalf maanden later lijkt de balans mij niet zo positief. Daarvoor zijn er nog te veel vragen. Daarvoor is de openlijke ontgoocheling van een eerlijk magistraat als de heer Timperman te groot. Ik zeg dit niet met leedvermaak, integendeel, ik wil dat er vooruitgang komt en wel op zeer korte termijn. Wij moeten van de Regering eisen dat er nog vóór het zomerreces wetsontwerpen worden ingediend die de wetgeving waar nodig veranderen. Dit is geen spel van oppositie tegen meerderheid. Iedereen weet dat mijn partij deze zaak ten volle steunt. Een adequate aanpak van het hormonenvraagstuk is het mooiste eerbetoon dat wij kunnen betonen aan de familie van de vermoorde dierenarts-inspecteur. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, in aansluiting op de vraag om uitleg van de heer Hostekint had mevrouw Dua een uiteenzetting voorbereid. Aangezien zij weerhouden is in de Vlaamse Raad, zal ik enkele thema's van haar betoeg behandelen.

De problematiek van de hormonen confronteert ons met een fundamentele ziekte van de landbouw- en veeteeltsector, die volledig geïndustrialiseerd is en daardoor het contact met haar essentiële bron, de natuur, aan het verliezen is of al verloren heeft. Wij hebben dus niet enkel te maken met het probleem van de hormo-

nen, maar ook met het toedienen van kalmeermiddelen in de veeteelt, van pesticiden in de landbouw en dergelijke. Tot onze spijt is er een conflict ontstaan tussen landbouw en volksgezondheid, terwijl zij in principe bondgenoten zouden moeten zijn.

Wat de problematiek van de hormonen betreft, sluit ik mij aan bij de vragen van de heren Hostekint en Anciaux. Ik zal echter ingaan op nog enkele specifieke punten.

Er wordt steeds meer gewerkt met hormonencocktails, waardoor voor individuele producten de normen niet meer worden overschreden, of de hoeveelheden niet meer kunnen worden geregistreerd. Het gevaar voor de volksgezondheid wordt hierdoor echter geenszins verminderd. Welke middelen bestaan er op het vlak van reglementering en opsporingstechnieken om hormonencocktails terug te vinden en eventueel bestraffend op te treden?

Ofschoon de controles ongetwijfeld zijn toegenomen, blijkt op het terrein dat zij lang niet altijd efficiënt zijn. Zo zouden de controles in hoge mate geconcentreerd zijn op de kleine bedrijven. Het is nochtans duidelijk dat de belangrijkste problemen bij de grote vetmesterijen liggen omdat zij door hun omvang de grootste winstmogelijkheden bieden. Om die reden is de georganiseerde criminaliteit in hoofdzaak in deze bedrijven te vinden. Is het juist dat de controles te weinig worden gericht op de grote vetmesterijen? Welke maatregelen zal de Regering nemen om dit te verhelpen?

Op justitieel vlak zijn er nog mogelijkheden voorhanden. De hormonemafia is een vorm van georganiseerde misdaad en die kan enkel worden bestreden via de portemonnee, al is die in dit geval een netwerk van bankrekeningen. Een gevecht tegen de georganiseerde criminaliteit is pas efficiënt op voorwaarde dat men de vermogens en de geldstromen weet aan te pakken. De nationale magistraat heeft hiertoe voorstellen gedaan. Is de Regering van plan aperte verrijking door criminaliteit aan te pakken?

Volgende week, op 20 februari 1996, is het een jaar geleden dat veearts Van Noppen werd vermoord. Een paar dagen na deze verschrikkelijke moord is er een brede volksbeweging op gang gekomen die met veel succes een vleesloze dag heeft georganiseerd. Ook voor volgende week werd een dergelijk initiatief aangekondigd, dat in ons land op zeer veel sympathie kan rekenen, vooral in Vlaanderen, waarschijnlijk omdat er in Wallonië minder ruchtbaarheid werd gegeven aan het initiatief. Het is van groot belang dat de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit wordt gedragen door alle segmenten van de bevolking. De vleesloze dag, die niet gericht is tegen de landbouw of de slagers en nog minder tegen de Regering, kan een mogelijkheid bieden van bewustwording en van mobilisering tegen de georganiseerde criminaliteit.

Ik verzoek deze vergadering en de Regering om deze volksbeweging te steunen en uiting te geven aan deze steun. Ik heb daartoe een motie opgesteld. Hierover moet echter unanimitieit kunnen bestaan. Misschien kunnen de ministers in hun antwoord bevestigen dat de Regering dit initiatief steunt.

Het Reglement biedt de mogelijkheid om bij hoogdringendheid over deze motie te stemmen. Indien wij pas tijdens de volgende vergadering stemmen, is het immers te laat. Bij de stemming kan er over deze problematiek wellicht een spontane consensus met de Regering worden bereikt.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben het in grote lijnen eens met de vorige sprekers.

Ik wil echter specifiek aandringen op coördinatie tussen de verschillende inspectiediensten, die op dit ogenblik vaak verschillende parameters hanteren. De minister van Volksgezondheid zal zich ongetwijfeld herinneren dat ik vorige week een vraag heb gesteld waarin ik heb doen opmerken dat het hormoon Melatonine bij een andere administratie niet als geneesmiddel, maar als nutriënt werd geregistreerd. Als iemand er dus niet in slaagt bij de ene administratie te bekomen wat hij wil, richt hij zich eenvoudig

tot een andere administratie. De minister heeft weliswaar positief op mijn vraag gereageerd, maar ik vraag mij toch af in welk land wij leven.

Om dit soort problemen efficiënt aan te pakken mag echter niet alle heil worden verwacht van een betere coördinatie van de verschillende inspectiediensten. Hier in de Senaat worden al te vaak lichtzinnige beloftes gedaan. Ik zal echter zeer nauwlettend toezien hoe de beloofde maatregelen zullen worden uitgevoerd.

Voorts wil ik erop wijzen dat de problematiek van de hormonen ook een wetenschappelijke problematiek is. De heer Anciaux heeft kritiek geuit op voormalige ministers van Landbouw. We moeten echter eerlijk zijn. De wetenschappelijke discussie over het al of niet schadelijk zijn van bepaalde lichaamseigen hormonen is nog niet afgerond. De *Food and Drugs Administration* durft ter zake volledig andere standpunten in te nemen dan deze die nu in Europa eensgezind worden ingenomen.

Amerika heeft op basis van een verslag van de *Food and Drugs Administration* een klacht ingediend bij de *World Trade Organisation*. Het gaat hier vanzelfsprekend over economische belangen, maar om deze veilig te stellen komt men met een wetenschappelijk dossier aandraven.

Hoe zal de Belgische Regering, al dan niet in Europees samenwerkingsverband, reageren op de stappen die nu vanuit Amerika worden ondernomen?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Pinxten.

De heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank iedereen die aan dit debat heeft deelgenomen. Voor ik op de vragen antwoord, wil ik toch enkele bedenkingen formuleren.

Ten eerste, wat het justitiële aspect betreft, zal de minister van Justitie, die op het ogenblik weerhouden is in de Kamer, straks wellicht een antwoord geven.

Ten tweede, in de loop van het debat werd gezegd dat er eerst een moord moet gebeuren alvorens maatregelen getroffen worden. Wie dit gezegd heeft, is hier thans niet meer aanwezig. Dit doet de waarheid geweld aan. De wet van 15 juli 1985 werd immers door het Parlement gewijzigd op 11 juli 1994, dus welgeteld zeven maanden en negen dagen voor dierenarts-inspecteur Van Noppen werd vermoord. Bovendien is onze wetgeving op het gebruik van hormonen heel wat strenger dan in de meeste, om niet te zeggen in alle ons omringende landen. Die opmerking is dus niet terecht, zij past in het kraam van degene die graag schiet op de politieke klasse, de Regering, het Parlement, de meerderheid.

Ik zal nu ingaan op de vragen die hier werden gesteld. Wat het departement Landbouw betreft, beschikken wij over een aantal cijfers met betrekking tot het onderzoek naar het gebruik van hormonen. Dit onderzoek gebeurt op twee manieren. Er is het screeningonderzoek, of de willekeurige staalname, en er is het gericht onderzoek waarbij tot onderzoek wordt overgegaan op basis van inlichtingen.

Het screeningonderzoek leidde in 1995 tot de vaststelling dat in 3 pct. van de bedrijven waar de staalname gebeurde, positieve dieren aanwezig waren. In 1994 was dit in 15 pct. en in 1993 in 40,6 pct. van de aldus onderzochte bedrijven het geval. Ten opzichte van 1993 stellen we dus een daling vast van het aantal positieve dieren met meer dan 10 pct. Ik wil benadrukken dat 90 pct. van de inspecties gebeurt in bedrijven waarvan men weet dat ze vetmesting doen omdat ze ofwel exporteren, ofwel voor slachting een beroep op slachthuizen doen.

Tien pct. van de inspecties gebeurt in bedrijven die volledig willekeurig worden gekozen. Er worden slechts stalen genomen indien er in het geïnspecteerde bedrijf runderen voor vetmesterij aanwezig zijn.

De heer Boutmans beweert dat de grote vetmesters gespaard blijven van controles. Ik heb daar geen enkele indicatie voor. Indien hij die wel heeft, dan mag hij ze mij doorspelen. Ik zal ze dan bezorgen aan de diensten van mijn departement die belast zijn met de hormonenbestrijding. Indien er geen echt scherpe aanduidingen zijn, moet men er niet over spreken. Men kan immers geen beleid voeren louter op basis van insinuaties.

Verder zijn er de gerichte onderzoeken. Het gaat hier om onderzoek in bedrijven waarover aanduidingen van hormonengebruik zijn of waar vroeger precedenten geweest zijn. Soms gaat het om zachte aanduidingen, zoals brieven of informatie van andere ambtenaren van binnen of buiten het departement. Bij het gericht onderzoek wordt de controle op de dieren aangevuld met huiszoekingen naar aanwezigheid van flessen met hormonen of spuitens.

De bedoeling van het gericht onderzoek is een zo hoog mogelijke positieve score te bereiken. Dit betekent immers dat de aanduidingen voor het onderzoek bewaarheid worden. Het is echter ook de bedoeling om op termijn minder gerichte onderzoeken te moeten uitvoeren, omdat er minder hormonen worden gebruikt.

Bij de screening of de willekeurige staalnamen wordt er in 3 pct. van de bedrijven hormonengebruik vastgesteld. Bij gericht onderzoek ligt dat percentage uiteraard hoger, 100 pct. zou het ideaal zijn. Dat zou er immers op wijzen dat de aanduidingen steeds juist zijn. Dit is echter niet het geval. Vorig jaar vond men in 15 pct. van de bedrijven positieve dieren. Volgens het CBO bedraagt dit percentage echter 45 pct., wanneer men zich ook baseert op andere aanwijzingen van aanwezigheid van verboden bestanddelen.

Uit deze lange uiteenzetting van de bestrijdingmethode en de resultaten ervan leid ik af dat de gewone landbouwbedrijven bijna geen hormonen meer gebruiken, in welke vorm ook. Ik druk mij voorzichtig uit. Ik zeg niet dat er in de gewone landbouwbedrijven helemaal geen hormonen meer gebruikt worden. Hoe kritisch men de cijfers ook bekijkt, toch kan men er niet onderuit dat er een daling is van het aantal positieve vaststellingen. Mijn collega van Volksgezondheid zal dit bevestigen. Hiermee beweer ik niet dat de strijd tegen de hormonen en zeker tegen de hormonenmafia een gewonnen zaak is. Maar toch gaat er schijnbaar een sterk ontrappend effect uit van de maatregelen die in oktober 1994 genomen zijn in het verlengde van de verstrenging van de wet op 11 juli 1994 en van de maatregelen die de Regering op 17 maart van vorig jaar aankondigde. Het probleem lijkt zich meer en meer toe te spitsen op de gespecialiseerde spuiters.

Om volledig te antwoorden op de eerste vraag van de heer Hostekint, kan ik nog melden dat de tegenonderzoeken worden uitgevoerd op dezelfde staalname als die van het eerste onderzoek. Er is dus geen sprake van de verdwijning van produkten bij het tegenonderzoek.

Bovendien controleert het Instituut voor hygiëne en epidemiologie, dat in ons land het referentielaboratorium is, de kwaliteit van en de door de laboratoria gehanteerde normen en methoden.

Op de tweede vraag over het verplaatsen van de vetmesterij naar Frankrijk is ook de heer Anciaux ingegaan.

Ik baseer me niet op geruchten, kranteberichten of beweringen. Ik ga alleen voort op cijfers.

De cijfers waarover ik beschik, bevestigen deze tendens niet, maar indien men het tegendeel kan bewijzen, zal ik de noodzakelijke maatregelen nemen.

Het aantal naar Frankrijk uitgevoerde fok- en gebruiksrunderen, dus magere dieren, is in 1995 gestegen tot 16 777. In 1994 werden er slechts 16 467 uitgevoerd. Er is dus een lichte stijging van 310 dieren.

De uitvoer van slachtrunderen daarentegen daalde van 100 826 naar 85 477, wat een vermindering betekent van 15 349 dieren.

In 1995 hebben de Belgische autoriteiten meer dan eens officieel contact opgenomen met Frankrijk, Nederland en Duitsland. De algemene vaststelling is dat ons land zich aan de top van de hormonenbestrijding bevindt, zowel inzake controles als inzake laboratoria en sancties.

Om de laatste kern van hormonengebruik te bestrijden, is een verstrenging en verstrakking van het wettelijk arsenaal noodzakelijk. Wij moeten in alle nuchterheid en afstandelijkheid vaststellen dat de strijd tegen de hormonen in ons land meer afdoende en strenger is dan in de ons omringende landen. Men moet de moed hebben om ook dat te zeggen.

In Frankrijk doet men slechts controles op stilbenen en enkele beta-agonisten en thyreostatica, en bijna niet op geslachts-hormonen of op corticosteroiden.

Op basis van deze vaststellingen heb ik op de Europese Landbouwrap van december 1995 aan commissaris Fischler gevraagd dat de Commissie spoedig een initiatief zou nemen om de controle te versterken op de harmonisatie van de bestrijding in alle landen van de Europese Unie. Dit is meteen een antwoord op vragen die de sprekers daarnet hebben gesteld.

Wat het derde onderdeel van de vraag om uitleg betreft, breng ik in herinnering dat mijn departement altijd een sterke voorstander is geweest van een enkel ministerie, dat bevoegd is voor de controle op de voedingsmiddelen. Het idee van een agrolimiteer ministerie heb ik niet uitgevonden. Ook mijn voorgangers waren er voorstander van. De heer Bourgeois zal dit wel bevestigen.

Indien een enkele controledienst alleen de controle op residuen zou omvatten, dan zou het probleem worden verschoven naar een opdeling tussen controle op residuen en de sanitaire controle, die nochtans even belangrijk is voor de volksgezondheid.

De kwaliteitsaspecten van een produkt en de bescherming van de consument werden grondig besproken in een algemene discussie tussen de autoriteiten en de vertegenwoordigers van de sector. De besluiten van deze besprekingen waren eerder in het voordeel van een aanpak met als doel een statuut voor het hele landbouwbedrijf te ontwerpen, dat gebaseerd is op zowel sanitaire als residu-controle, want de opdeling van deze aspecten zal niet leiden tot de verwachte resultaten.

In een tweede subvraag lijkt de heer Hostekint een belangenvermenging van de ambtenaren van het ministerie van Middenstand en van Landbouw te insinueren, omdat zij ambtenaar zijn van dit ministerie. Daarop zou ik twee dingen willen antwoorden. In de eerste plaats moet het duidelijk zijn dat de ambtenaren van het ministerie van Landbouw en Middenstand net als alle andere ambtenaren gehouden zijn aan dezelfde professionele deontologie. Verder werd het ministerie van Landbouw bij de regionalisering van de bevoegdheden inzake economische expansie en inzake de promotie van landbouwprodukten grondig geherstructureerd. Bij deze herstructurering werden twee directies-generaal gecreëerd die exclusief bevoegd zijn voor de controle van de kwaliteit van dieren en van planten en van dierlijke en plantaardige produkten. Men zou zich overigens kunnen afvragen welk ander departement de moed heeft opgebracht om drie parastatale instellingen op te heffen en te integreren in het departement. Daarenboven waren twee van die instellingen belast met een controleopdracht, namelijk de Nationale Zuiveldienst en de Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwprodukten. Het wordt overigens stilaan tijd dat de prestaties van mijn voorganger, de heer Bourgeois — en ik ben blij dat in zijn aanwezigheid te mogen verklaren — op een meer objectieve wijze zouden worden geëvalueerd.

De verschillende procedures, termijnen en sancties waarvan sprake in het vierde hoofdstuk inzake de reglementeringen van het gebruik van groeistimulatoren bij het vetmesten van vee, zouden inderdaad best worden geharmoniseerd, mits het behoud van de specificiteit van de desbetreffende wetten.

Vanop deze tribune zou ik nogmaals aan mijn collega van Volksgezondheid willen voorstellen deze opdracht toe te vertrouwen aan de interdepartementale cel, die wordt voorgezeten door de heer Timperman en die een volledig zicht heeft op alle aspecten van de problematiek.

Mijnheer de Voorzitter, de verwijzing van de heer Anciaux naar de situatie in Nederland komt weinig overtuigend over; de strijd tegen het gebruik van hormonen wordt in ons land immers op een meer intense manier gevoerd dan bij onze noorderburen. De veeteeltsector in Nederland weet dat maar al te goed. Bij ons is dat duidelijkbaar nog niet doorgedrongen.

Over obstructie in de coördinatie door de nationale magistraat kreeg ik noch van de nationale magistraat zelf, noch van mijn departement enige aanwijzing. Mocht ik ooit een indicatie in die richting ontvangen dan zal ik mijn diensten onmiddellijk instrueren tot volledige medewerking aan de coördinatie onder leiding van de heer Timperman.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, de minister zou er goed aan doen even na te kijken wat de nationale magistraat ter zake verklaart heeft tijdens de hoorzitting in de Kamer van volksvertegenwoordigers. De heer Timperman nam toen zelf de woorden obstructie en problemen bij de coördinatie in de mond.

De minister wimpelt mijn verwijzing naar Nederland af met het argument dat de strijd tegen de hormonenmafia bij ons intens wordt gevoerd. Ik zal dit argument noch beamen, noch ontkrachten. Ik beweer alleen dat het interessant is dat alle ambtenaren dezelfde bevoegdheid krijgen, of ze nu van het ministerie van Landbouw of van Volksgezondheid zijn, en dat ze bij al hun acties beschouwd worden als ambtenaren van het ministerie van Justitie, met alle daaraan verbonden voordelen. Het Nederlandse systeem zou dus een stap in de goede richting kunnen zijn ter versterking van het volgens de minister goed gevoerde anti-hormonenbeleid in België.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Pinxten.

De heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen. — Ik zeg alleen in alle duidelijkheid, mijnheer Anciaux, dat ik uiteraard de verklaring van de heer Timperman heb gelezen, maar dat ik van hem sinds zijn aanstelling geen enkel signaal over obstructie heb gekregen. Van een nationaal magistraat die met een belangrijk dossier belast is, mag ik toch verwachten dat hij het mij rechtstreeks signaleert indien hij in mijn departement een of andere vorm van obstructie ontdekt. Ik nodig de heer Timperman dan ook uit dit inderdaad te doen, liefst met naam, toenaam en functie van de betrokkene.

Ik herhaal dat ik het Nederlands model niet heb willen afwimpelen. Ik heb daarover een algemene beschouwing gemaakt die volgens mij pertinent is en als dusdanig ook in Nederland wordt erkend.

Het juridisch aspect van dit dossier laat ik uiteraard over aan de minister van Justitie. Ik wijs er enkel op dat het departement van Landbouw zijn volle medewerking wil verlenen aan de coördinatie in het CBO onder de leiding van de nationale magistraat om de doelstelling die wij allen nastreven, zo maximaal mogelijk te bereiken.

In een laatste punt ga ik even in op het overleg met de andere Europese lidstaten. Ik heb er al op gewezen dat dit probleem reeds in december werd aangekaart op de Landbouwrap en ik ben bereid dit onderwerp terug aan te kaarten. Over de procedure in het kader van de Wereldhandelsorganisatie kent u het standpunt van de Europese landbouwministers. Het is niet eenparig, want onze Britse collega houdt er, zoals wel vaker gebeurt, een eigen mening op na. Indien mijn informatie correct is, dan zijn de Verenigde Staten nog niet met de procedure gestart. Zij hebben wel aangekondigd dit te zullen doen en wij wachten er dus op. Zoals u misschien weet, hebben de Verenigde Staten sinds 1989 op handelsvlak al retorsiemaatregelen genomen. Nu gaat het om een pakket met een waarde van 100 miljoen dollar, iets minder dan drie miljard frank. Cruciaal in dit alles is dat de lidstaten van de Europese Unie tijdens de hele procedure dezelfde houding blijven aannemen. Gezien de procedure van de Wereldhandelsorganisatie zullen we uiteindelijk bepaalde handelscompensaties niet kunnen vermijden. Deze moeten echter maar op andere terreinen worden toegestaan. Het mag zelfs op het vlak van landbouw zijn, maar niet op dat van de invoer van Amerikaans hormonenvlees.

Om af te ronden onderstreep ik dat ik geen enkel probleem heb met de invoer van Amerikaans vlees, maar wel met de invoer van Amerikaans hormonenvlees. En daar blijf ik bij.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, twee weken na de toediening zouden er van lichaamseigen hormonen geen sporen meer overblijven. Op dat vlak zullen er dus geen problemen zijn, want we zullen ze niet kunnen detecteren. Er zal wel een wetenschappelijke discussie worden gevoerd en ik weet ook dat de wetenschap van visie kan veranderen. Op het ogenblik

vindt de *Food and Drugs Administration* het beperkt toedienen van bepaalde soorten hormonen niet schadelijk. Veertien dagen geleden heb ik daarover nog gesproken met onze Amerikaanse collega's-senatoren.

Als zij gezondheidsargumenten hanteren in een economische discussie, dan zullen wij er toch moeten voor zorgen dat het Europees standpunt voldoende wetenschappelijk onderbouwd is. Misschien kan België in die zin een initiatief nemen.

De heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen. — Mijnheer de Voorzitter, tijdens de decemberzitting van de Europese Landbouwraprad werd daarover een hele discussie gevoerd, en ook over de procedure. Commissaris Fischler heeft zelfs een conferentie georganiseerd over de wetenschappelijke argumenten.

De wetenschappelijke benadering is één element in de discussie met andere landen, maar er zijn ook andere aspecten, zoals volksgezondheid, traditie, cultuur, en culinaire patronen, kortom andere attitudes van de Europese bevolking ten aanzien van vlees. Mijn standpunt is dat wij, gelet op de strijd die we voeren tegen de hormonen en tegen de hormonenmafia, geen politiek van twee maten en twee gewichten kunnen aanvaarden. We kunnen dus niet in eigen land het gebruik van hormonen hardnekkig bestrijden en tegelijkertijd hormonenvlees invoeren. Wij willen een duidelijke houding aannemen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal trachten de vragen correct, maar in telegramstijl te beantwoorden.

Sommige sprekers menen dat wij in het verleden een te *low profile* hebben aangenomen, dat we de wet, die wel degelijk bestaat, nauwelijks hebben toegepast. Sta me toe even een vergelijking te maken die het tegendeel bewijst. In 1990 werd er bij gerichte controles, door de veeartsen van het Instituut voor veterinaire keuring 30 pct. positieve gevallen vastgesteld, in 1995 was dat nog maar 3,1 pct. Dit is toch een aanzienlijke vooruitgang, al wil ik hierover niet euforisch doen. Er is inderdaad nog altijd een probleem, vooral bij enkele grote vetmesters. Zelfs een tiende van een procent is nog te veel in deze materie.

Ik zal het rijtje van sprekers in de omgekeerde richting afgaan, want dan kan ik eindigen met mijn antwoorden aan de heer Hostekint.

De heer Boutmans vroeg zich af of de grote vetmesters gespaard worden. Wat controles betreft, denk ik van niet. De gerichte controles van het IVK in de slachthuizen viseren dieren afkomstig van bedrijven die op de zwarte lijst staan, met andere woorden bedrijven waar in het verleden al een probleem is vastgesteld en de grote vetmesters horen daar zeker bij.

De zogenaamde «harde kern» van de hormonenmafia blijft liever anoniem en zal het niet zo gemakkelijk riskeren om iets te ondernemen tegen de keurders van het IVK. Het feit dat ze dat recent wel hebben gedurfd, betekent dat deze keurders het hen bijzonder lastig maken, dat ze op het niveau van de slachthuizen zeer gericht en zeer goed werk leveren. Dit gegeven en het bestaan van een zwarte lijst zijn voor mij elementen om te zeggen dat de interpretatie van de heer Boutmans niet juist is.

Inzake de opmerkingen van de heer Devolder over natuurlijke hormonen en de invloed van de Wereldhandelsorganisatie, van Europa en de Verenigde Staten wil ik in volgende zin reageren. Toen mij in de Kamer eens werd gevraagd naar mijn inschatting van de toestand, antwoordde ik met volgende boutade: «Ik vrees dat ik verkracht zal worden», waarmee ik bedoelde dat de lobbying, de internationale organisaties en allerlei wetenschappelijke conferenties natuurlijk een grote invloed hebben. U moet wel weten dat ik een duidelijk standpunt heb: ik ben er tegen dat vlees wordt ingevoerd van dieren die daarmee werden opgefokt.

Ik heb daarvoor twee redenen. Ten eerste, als natuurlijke hormonen worden toegelaten, creëert men een nieuw kanaal waarlangs allerlei nieuwe illegale praktijken kunnen worden geïntroduceerd of die als kapstok kunnen worden gebruikt voor

het voortzetten van die illegale praktijken. Mijn tweede argument is van wetenschappelijke aard. Tegen hen die stellen dat natuurlijke hormonen niemand schade toebrengen antwoord ik met de wedervraag: waar zijn zij goed voor? Buiten de portemonnee van de verbruiker en het puur economische voordeel, zie ik geen enkel nut, alleszins niet voor de kwaliteit van het vlees zelf, tenzij voor het uitzicht, maar dan moeten allerlei kleurstoffen worden toegelaten, ook in andere zaken. Ik blijf dus bij het uitgangspunt dat natuurlijke hormonen nergens goed voor zijn.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de minister, u zet hier nu wel uw mening uiteen, maar verbindt u daaraan ook initiatieven om die mening naar buiten uit te verdedigen en ze wat meer wetenschappelijk te laten onderbouwen?

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Ik kom daar zo dadelijk op terug.

Met de codificatie, waarnaar de heer Anciaux vroeg, heb ik geen enkel probleem. Wat de natuurlijke hormonen betreft, heb ik mijn basisstelling al duidelijk uiteengezet. Ik heb in de Europese Raad van ministers van Volksgezondheid reeds een gelijkaardig initiatief genomen als minister Pinxten in de Raad van ministers van Landbouw en heb daar gevraagd dat de problematiek rond de hormonen, residuen en geneesmiddelen nog onder het Italiaanse voorzitterschap wordt behandeld. Ik zal die vraag overigens herhalen bij de huidige Italiaanse voorzitter. In de marge van de voorbije Raad heb ik het met mijn Franse collega kunnen hebben over de Franse wetgeving en controlepraktijken, die nogal zwak zijn.

Tot slot wil ik toch nog iets zeggen over het woord «jammeren» dat de heer Anciaux zo vaak gebruikt heeft. Ik vrees dat hij mij verkeerd begrepen heeft. Ik heb vooral mijn bekommernis willen uiten over twee zaken waarrond ik, net zomin als de minister van Justitie, niet veel meer kan doen dan gewoon mijn mening te kennen geven. Ik ben inderdaad bekommerd om de praktijken van het veelvuldig seponeren, het toekennen van al te milde sancties, of het uitspreken van strenge sancties die dan gepaard gaan met vele faciliteiten, zoals 's nachts in de gevangenis en overdag gewoon op het bedrijf, waar de gestraften de inspecteurs van het IVK dan nog staan uit te lachen. Ik kan dan inderdaad niet veel meer doen dan «jammeren», want geen minister van Justitie zijnde, kan ik de gerechtelijke procedures op geen enkele manier beïnvloeden.

Ik kan u wel meedelen dat minister Pinxten en ikzelf vandaag een gesprek gehad hebben met de sector, in aanwezigheid van de pers. Het blijkt dat de minister van Justitie als bedoeling heeft een trits maatregelen uit te vaardigen in verband met de telefoontap, het omkeren van de bewijslast, het samenbrengen van alle mogelijke fiscale en financiële kanalen en de processen-verbaal van de keurders. Er wordt ook gedacht aan meer mogelijkheden voor de nationale magistraat. De vraag naar meer macht en mogelijkheden voor de nationale magistraat overstijgt evenwel het hormonen dossier, maar de minister van Justitie zal ter zake in elk geval initiatieven nemen. Minister Pinxten en ikzelf hebben een lijst klaar met voorstellen die we zo vlug mogelijk willen indienen ten einde de huidige hormonenwetgeving nog te verscherpen.

Ik heb toch mijn bedenking bij de opmerking dat er niets kan mislopen als drie dierenartsen-keurders samen een keuring doen. Het koninklijk besluit bepaalt dat een dierenarts-keurder de dieren niet mag keuren waarvoor hij als dierenarts verantwoordelijk was. In deze tijden van hormonenfraude kan men toch niet streng genoeg zijn.

Wij beschikken over 700 keurders met een zelfstandig statuut. Na een eerste voorlopige enquête blijkt dat er maximum 200 een keuze zullen moeten maken. Wij hebben een wetswijziging voorgesteld die het ons mogelijk moet maken een nieuwe wervingsreserve aan te leggen. De 500 zelfstandige keurders die zullen blijven en voor wie dit werk hun hoofdactiviteit is, vragen om meer te mogen werken. De nieuwe wervingsreserve moet dan dienen om eventuele lacunes op te vullen. Wat dat betreft kan ik de heer Hostekint dus geruststellen.

Dan blijven er nog de vragen met betrekking tot het samenbrengen van de inspectiediensten van Landbouw en Volksgezondheid en de uitspraken van de nationale magistraat.

Ik ben bereid om in dit dossier gelijk welke suggestie te onderzoeken, van wie of van waar ze ook komt. Ik vind het wel vervelend dat ik een reactie moet geven op suggesties die de nationale magistraat mij noch schriftelijk, noch mondeling heeft meegedeeld maar die ik via de pers moest vernemen. Mocht hij denken aan een heel corps van keurders onder de uitsluitende bevoegdheid van de minister van Justitie, dan vrees ik dat zulks niet kan. Ik heb er wel geen bezwaar tegen dat de keurders van het IVK, die bijna in de rol van chercheurs worden gedwongen, worden bijgestaan door ambtenaren van Justitie.

Het bevoegdheidsconflict tussen Landbouw en Volksgezondheid is niet nieuw. Elke minister van Landbouw vindt dat hormonencontroles mogen worden gegroepeerd, maar dat zij bij Landbouw horen. De minister van Volksgezondheid is dan weer een andere mening toegedaan. Hierover kan een ideologisch gevecht worden gevoerd. Minister Pinxten en ik hebben besloten het probleem op een pragmatische manier aan te pakken. Ik ben bereid hierop in de commissie dieper in te gaan.

Wij hebben onlangs samen een aantal beslissingen genomen op basis van de contacten op de rondetafelconferentie met de sector en met de administraties van Landbouw en van Volksgezondheid, waarbij de coördinatie wordt gemaximaliseerd. Ook op het vlak van de informatica werden belangrijke beslissingen genomen. Zo zal de informatie van Sanitel naar nog meer diensten worden verstuurd. Wanneer een keurder van het IVK in het slachthuis een probleem vaststelt, wordt dit via Sanitel doorgegeven naar het ministerie van Landbouw en wanneer onregelmatigheden, door een controleur van Landbouw worden geconstateerd, worden die via Sanitel doorgespeeld aan Volksgezondheid. Het is de bedoeling een integrale kentenbewaking te bereiken met een accreditering op elk niveau: van het bedrijf naar het slachthuis en van daaruit naar de verschillende niveaus van de vleesverwerking. Hetzelfde systeem wordt nagestreefd in heel de keten van de geneesmiddelen: van de producent van geneesmiddelen tot de dierenarts en de apotheker via de groothandelaar.

Wanneer er een probleem wordt opgemerkt op het niveau van Landbouw kan het ministerie van Landbouw de accreditering in graad verminderen. Als gevolg van de afspraken die werden gemaakt zal de intensiteit van de controles in het betrokken bedrijf verhogen. Onafgezien van de eventuele boetes moet de meerkost worden gedragen door de producent. Via Sanitel worden de gegevens doorgegeven aan Volksgezondheid, met als gevolg dat de dieren van het betrokken bedrijf intenser worden gecontroleerd op het niveau van het slachthuis.

Het komt dus neer op de organisatie van een integrale ketenbewaking met controles en accreditering op elk niveau. Een eventuele onregelmatigheid op één van de niveaus heeft rechtstreekse gevolgen op het geheel van de procedure.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, het is juist dat Justitie het derde luik vormt van de interdepartementale actie. Vanuit het ministerie van Justitie hebben wij ook de intentie om verder samen te werken in het kader van deze gecoördineerde actie en worden pogingen ondernomen om bijkomende initiatieven te nemen. Ik zal een aantal elementen op een rij zetten die min of meer aansluiten bij de vragen die werden geformuleerd.

Uit de bespreking in de Ministerraad van 10 maart 1995 is gebleken dat de coördinatorrol die aan de nationale magistraat, de heer Timperman, werd toevertrouwd, moest worden bevestigd. Daarom heb ik een ministeriële omzendbrief laten opmaken die bepaalt dat de nationale magistraat telkens moet worden ingelicht wanneer een onderzoek wordt geopend en wanneer een arrestatiebevel tegen iemand wordt uitgevaardigd, waarbij kennis moet worden gegeven van de identiteit van de verdachte.

Er zijn drie nationale magistraten in functie. Twee hebben een algemene taak. Zij staan in voor de coördinatie van belangrijke dossiers op binnenlands vlak met de verschillende arrondissementen en op internationaal vlak met instanties uit het buitenland. De derde nationale magistraat is de heer Timperman, die instaat voor het hormonendossier, waar nog niet alles wettelijk

geregeld is. Een van de concrete problemen hierbij is het ontbreken van een netwerk over het hele land, het gebrek aan het systematisch doorspelen van dossiers aan de nationale magistraat. Aansluitend op de geformuleerde suggesties heb ik hierover een ministeriële omzendbrief laten voorbereiden waarin duidelijke instructies ten aanzien van alle parketten en van alle diensten worden geformuleerd. Nu wordt ook de bijkomende mogelijkheid onderzocht om de nationale magistraat te laten bijstaan door de hormonencel van de CBO, van de rijkswacht zodat hij systematisch wordt geholpen. Er zou dus een soort centraal secretariaat worden gecreëerd, dat instaat voor het beheer en de centralisatie van alle inlichtingen die door de parketten worden meegedeeld. De nationale magistraat zou dus niet meer alles op zijn eentje moeten doen.

Het statuut van de nationale magistraat moet wettelijk worden uitgebouwd. Dit moet gebeuren in het kader van de installatie van het college van de procureurs-generaal, waarbij de nationale magistraten onmiddellijk een rol kunnen spelen. Een van de komende weken komt dit op de agenda van de Ministerraad. De details over hoeveel personen, wie, enzovoort, zullen daar in eerste instantie niet worden besproken. Het aantal nationale magistraten zal niet worden gedefinieerd, enkel het principe zal worden vastgelegd. Er is geen indicatie dat de heer Timperman zijn opdracht zou kwijtspelen. Dit is een vals gerucht.

Er werd ook een vraag gesteld over de mogelijkheid van uitwisseling van fiscale gegevens met Justitie. In verscheidene justitiedossiers zal deze link steeds nadrukkelijker moeten worden gelegd. Pogingen om dat te doen zijn niet altijd goed gelukt. Zo is bijvoorbeeld het detacheren van een aantal fiscale ambtenaren naar de parketten aan het mislukken. De fiscale ambtenaren vragen om terug te mogen gaan naar hun administratie. De belangrijkste reden die zij daartoe geven is dat zij niet voldoende operationeel betrokken kunnen worden bij de activiteiten van het parket. Wij zijn dus verplicht dit systeem te herzien.

Tegelijkertijd moeten wij nagaan hoe het fiscaal onderzoek systematisch, van bij het begin, bij het gerechtelijk onderzoek kan worden betrokken. In dat verband zijn er nog heel wat denksporen te ontwikkelen. Er zijn bovendien een aantal nieuwe ontwikkelingen. Ik verwijs naar de wetgeving om het witwassen van zwart geld tegen te gaan en de organisaties die in het kader hiervan werden opgericht om de financiële en fiscale stromen te kunnen onderzoeken. Een aantal elementen wijzen dus duidelijk op de noodzaak van een algemene en gezamenlijke aanpak van juridisch en fiscaal onderzoek.

In de loop van volgende week zal ik hierover een gesprek hebben met zijn collega van Financiën, Vice-Eerste minister Maystadt. Wij zullen het niet alleen hebben over de werking van de parketten, maar ook nagaan hoe wij fiscalisten van het departement van Financiën in de gerechtelijke politie kunnen «integreren», zodat een fiscale benadering van bij het begin van de politieacties mogelijk is.

Wij moeten ook nagaan hoe de bijzondere technieken die kunnen worden toegepast bij de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit, ook kunnen worden toegepast bij het bestrijden van het hormonengebruik. Het hormonengebruik is een onderdeel van de georganiseerde misdaad. Een van die technieken is wat men noemt «de omkering van de bewijslast». Hierbij kan men na de veroordeling van een persoon retroactief nagaan hoe de betrokkene zijn patrimonium heeft opgebouwd. Hij moet in dat geval kunnen aantonen dat dit op correcte wijze en niet met zwart geld gebeurd is.

Er zijn echter nog andere technieken, zoals infiltratie. Wij zullen dan ook gretig kennis nemen van het verslag van de Nederlandse commissie Van Traa, die grondig van gedachten gewisseld heeft over deze technieken en de mogelijke excessen ervan en een aantal aanbevelingen ter zake heeft geformuleerd.

De bijzondere technieken hebben echter niet alleen betrekking op fiscaal onderzoek. Ook de «pro-actieve» maatregelen moeten worden aangepakt. Zo moet de wet op het afluisteren van telefoongesprekken worden aangepast. In het kader van de evaluatie van die wet zal het toepassingsgebied ervan moeten worden uitgebreid tot het bestrijden van het hormonengebruik. Wij zullen op

relatief korte termijn een ontwerp ter zake indienen bij het Parlement, zodat het aftappen van telefoongesprekken in het kader van hormonenzaken mogelijk wordt.

Deze elementen stemmen in grote mate overeen met de voorstellen van de heer Timperman. Eergisterenavond heb ik zijn verslag ontvangen. De conclusies in dat verslag bevestigen wat hij vroeger reeds zegde, onder meer voor de verenigde commissies voor het Bedrijfsleven en de Volksgezondheid. Hij staft zijn uitspraken van in de Kamer met nog meer feiten en doet een aantal aanbevelingen. Volgens hem moeten de bestaande wetgevingen worden gecoördineerd. Dit zal moeten gebeuren in overleg met mijn collega's Pinxten en Colla. De heer Timperman verwijst ook naar de Task Force, een bijzondere centrale eenheid die in de hormonenbestrijding zou worden ter beschikking gesteld. Ik ben daar persoonlijk geen groot voorstander van. Het is niet mijn bedoeling hiermee het onderzoek te bemoeilijken. De strijd tegen het hormonengebruik speelt zich echter af over het gehele land. Wij zullen in die strijd dus steeds moeten gebruik maken van een netwerk. Het gaat er niet om een aantal mensen te centraliseren in Brussel om van daaruit de hormonenproblematiek aan te pakken. Alle korpsen dragen verantwoordelijkheid en moeten worden gesensibiliseerd. Achteraf moeten alle gegevens worden gecentraliseerd en moet de nationale magistraat een analyse maken en instructies geven.

Het opbouwen van een Task Force of een soort Scotland Yard is volgens mij voorlopig niet de juiste en de enige formule. Misschien wordt het idee verkeerd begrepen en kan er verder worden over gedebatteerd. Ikzelf leg in ieder geval in eerste instantie de nadruk op de verantwoordelijkheid van alle parketten, die elk op hun manier een bijdrage moeten leveren.

Mijnheer de Voorzitter, tot zover mijn antwoord op de vragen. Misschien ben ik bepaalde aspecten vergeten, maar ik heb toch in grote lijnen een overzicht gegeven van onze bekommernissen. Ik heb ook aangetoond dat vele aspecten van deze problematiek worden aangepakt.

Op korte termijn zullen ontwerpen worden ingediend: ten eerste, met betrekking tot af luisterpraktijken; ten tweede, met betrekking tot de nationale magistraat, zijn wettelijk statuut en bijkomende bevoegdheden; ten derde, met betrekking tot de wetgeving inzake georganiseerde criminaliteit.

Dit laatste heeft uiteraard een andere dimensie, en is een bijzonder complex materie. Ook daarover hebben intussen al heel wat voorbereidende vergaderingen plaatsgevonden. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb vele vragen gesteld, die niet allemaal zijn beantwoord. Ik begrijp dit, omdat ik ze niet vooraf heb bezorgd en een antwoord dan ook niet altijd eenvoudig is.

Ik verzoek de minister echter de goedheid te hebben om mij schriftelijk te antwoorden.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de ministers voor de antwoorden die zij hebben verstrekt en voor hun aanwezigheid. Het was ooit anders bij andere debatten. De aanwezigheid van de drie ministers bewijst dat de Regering de ernst van de problematiek juist inschat.

De ministers hebben technische antwoorden gegeven. Zoals ik in mijn vraag om uitleg heb gezegd, ben ik geen technicus noch een hormonespecialist. Ik heb het woord genomen om in de eerste plaats hulde te brengen aan de nagedachtenis van Karel Van Noppen, die zijn strijd heeft moeten bekopen met zijn leven, maar ook omdat ik rechtstreeks in contact ben gekomen met het milieu. Dit milieu, dat de grote criminaliteit in ons land vertegenwoordigt, mag niet worden onderschat en heeft vele vertakkingen.

De heer Anciaux sprak over vertakkingen naar het drugsmilieu. Daarvan heb ik geen weet, maar het staat bijvoorbeeld wel vast dat de familie van de veearts, die begin deze week werd veroordeeld, voor tientallen miljoenen klinische laboratoria heeft opgekocht. Ik vraag me af waar dat geld vandaan komt. De minis-

ter kondigde maatregelen aan om vermogens met criminele oorsprong aan te pakken. Ook de vermogens in deze sector zouden kunnen worden onderzocht.

Sommige sprekers hebben beklemtoond dat vandaag alleen kleine vetmesters worden aangepakt. Dat is juist. De hormonenmaffiosi zijn geen vetmester meer, zij gebruiken stromannen om geld te verdienen en bieden hardnekkig weerstand.

De Regering heeft een aantal maatregelen aangekondigd zowel bij monde van de minister van Justitie als van de minister van Volksgezondheid. Zo zal het cumuleren van een praktijk als zelfstandig veearts met een betrekking als veearts bij het IVK worden verboden. Dat verbod kan alleen maar worden toegejuicht. Het cumuleren van beide statuten bevordert immers belangenvermenging. Ik ben het dan ook volstrekt oneens met de stellingname van collega Weyts.

Tegen de hormonenmaffia zullen zeer zware middelen moeten worden ingezet. De voormalige ministers van Landbouw en van Volksgezondheid, de heren Bourgeois en Santkin, hebben ons met de wet van 14 oktober 1994 een belangrijk instrument ter beschikking gesteld. Deze wet voorziet in een hele reeks sancties, onder andere commerciële sancties, de verbeurdverklaring van vee en de verbeurdverklaring van bedrijven. Het zal er nu op aankomen deze wet niet alleen in bepaalde arrondissementen maar in heel het land te doen toepassen. Daartoe zal de heer Timperman, nationaal onderzoeksrechter, over enkele weken, zoals beloofd door de minister, nationale bevoegdheden krijgen en beter worden bijgestaan door de hormonencel van het CBO.

Mijnheer de Voorzitter, zonder gewag te willen maken van een conflict in onze fractie wil ik de volgende opmerking enkel te persoonlijke titel kwijt. Ik verkeer immers enigszins in gewetensnood. Tijdens de vorige zittingperiode heb ik mij in de Kamer niet als specialist maar vanuit een sociale bewogenheid ingelaten met de hormonenproblematiek. Uit de uiteenzettingen meen ik te kunnen opmaken dat er over de grenzen van de fracties heen een consensus bestaat over de strijd tegen de hormonenmaffia. Bepaalde collega's hebben bij motie voorgesteld om ter nagedachtenis van de heer Karel Van Noppen 20 februari uit te roepen tot een vleesloze dag. Ik kan het daarmee volledig eens zijn, maar tussen de fractievoorzitters van de CVP en SP kwam het tot een overeenkomst. Deze techniek is gangbaar bij het behandelen van een vraag om uitleg, maar deze keer heb ik het moeilijk met het steunen van de gewone motie. Ik heb gedacht dat alle fracties van de Senaat eensgezind de gemotiveerde motie zouden hebben gesteund. Persoonlijk zal ik dit alleszins doen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Tot besluit van deze vragen om uitleg heb ik twee moties ontvangen.

De eerste, ingediend door de heren Boutmans, Hostekint, Anciaux en mevrouw Dardenne, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de heer Hostekint in zijn vragen om uitleg aan de ministers van Landbouw, Volksgezondheid en Justitie over de hormonenproblematiek in de veeteelt;

Gehoord het antwoord van de Regering;

Sluit zich aan bij de beweging die 20 februari uitroept tot een vleesloze dag ter herdenking van de moord op veearts Van Noppen;

Roept de bevolking op daar zo massaal mogelijk aan deel te nemen;

Verzoekt de Regering zich daar eveneens bij aan te sluiten.»

De tweede, ingediend door de heren Bourgeois, Erdman en Lallemand, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de vragen om uitleg van de heer Hostekint en het antwoord van de ministers,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu les demandes d'explications de M. Hostekint et la réponse des ministres,

Passe à l'ordre du jour.»

Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat de gewone motie dan kan worden ingetrokken.

De Voorzitter. — We zullen zien hoe we het probleem van de gewone motie oplossen. Ik denk dat de fractieleiders van de meerderheid ter zake wel overleg zullen plegen.

De Senaat zal zich later uitspreken.

Le Sénat se prononcera ultérieurement.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER GOOVAERTS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE KOMST VAN EEN BRUSSELS CASINO»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. GOOVAERTS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'IMPLANTATION FUTURE D'UN CASINO À BRUXELLES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Goovaerts aan de minister van Justitie over «de komst van een Brussels casino».

Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, eindelijk is voor de Senaat het ludieke ogenblik aangebroken. U zegt wel dat ludieke ogenblikken hier niet bestaan, maar laten we toch proberen, zo «talrijk» als we zijn, er iets van te maken.

Dat heeft ook de heer Chabert gedaan. Hij heeft herhaaldelijk verklaard dat er in Brussel een casino komt. Ik begrijp dat hij dat graag wil, want de begroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertoont een tekort aan een tiental miljard en het Gewest heeft honderd miljard schuld. Nu zegt de heer Chabert dat het casino zeshonderd miljoen tot één miljard zal opbrengen en driehonderd arbeidsplaatsen zal opleveren. In deze hele geschiedenis stoort het mij een beetje dat er maar één reden is om een casino te openen, namelijk geld. Men interesseert zich alleen voor de vraag of er geld in het laatje zal komen. Dit alles wordt voorgesteld als een verbetering van het imago van Brussel in de ogen van internationale zakenlui die zich 's avonds vervelen.

Heeft men deze hele zaak echter ernstig onderzocht op het vlak van veiligheid, opbrengst, werking en betekenis? De minister van Justitie weet wel dat uitbaters van casino's eigenlijk alleen geïnteresseerd zijn in het installeren van jackpots. Die brengen immers veel meer op. In het verleden is echter gebleken dat de sociale kost ervan zeer hoog is. Zo hoog dat men ze heeft moeten verbieden. Wat is er nu eigenlijk veranderd, zodat men onder de paraplu van een casino, toch jackpot wil toestaan?

Mijnheer de minister, uw voorganger heeft hiernaar een onderzoek laten instellen. Zijn conclusie was dat hij de installatie ervan niet kon toestaan. Kent u de inhoud van de adviezen die uw voorganger kreeg? Ik heb daaraan getwijfeld omdat ik vind dat uiteindelijk de minister van Justitie, zoniet het Parlement daarover moeten beslissen, of misschien de procureur-generaal. De Brusselse minister-president Picqué heeft in ieder geval een brief gestuurd naar de procureur-generaal om hem te vragen of er in Brussel een casino zou worden gedoogd. Heeft de minister kennis van deze brief? Heeft de procureur-generaal hem om advies gevraagd? Of heeft de minister hem automatisch geschreven om te interveniëren?

Drie groepen hebben interesse om een casino te Brussel uit te baten. Een Engelse groep, London Club International, heeft reeds een naamloze vennootschap, de NV Caspel, opgericht, waarbij de acht Belgische casino-uitbaters zich aanvankelijk hadden aangesloten. Nu hebben zij de intentie om zelf een naamloze vennootschap op te richten. Verder heeft ook «Holland Casino's» interesse.

Indien er toestemming wordt gegeven, zal er dan zoals voor de acht andere Belgische casino-uitbaters een lokaal monopolie komen of zal de mogelijkheid om zich in Brussel te installeren vrij

zijn, zodat iedereen die dat wenst een casino kan openen? De minister is zich misschien bewust van de eventuele reactie van de Europese Commissie indien wettelijk een monopolie zou worden verleend, maar ik vraag mij af of hij al nagedacht heeft over wat er zou kunnen gebeuren als de markt van de casino's vrij wordt.

De NV Caspel heeft een studie laten maken. Ik heb die niet kunnen inzien, maar ik weet dat daarin alleen rekening wordt gehouden met de rentabiliteit en helemaal niet met andere aspecten die voor die vennootschap niet interessant zijn. Ik weet wel dat er twee zalen zouden komen, een zaal voor het algemeen publiek en een privézaal. Ik vraag mij dan ook af of die zaal voor het algemeen publiek een «jackpotzaal» wordt, en de privézaal een zaal met tafels waaraan kan worden gespeeld. Er is ons ook voorgespiegeld, de heer Chabert is daar heel blij mee, dat de driehonderdvijftigduizend leden van de London Club International allemaal naar Brussel zouden komen om in het casino te spelen. De London Club International beloofde, behoudens spelen te organiseren, zich ook te engageren om menslievende activiteiten te stimuleren in de gemeente Sint-Gillis, toevallig de gemeente van de heer Picqué, ook sport, kunst en de jeugd zouden worden gepromoot.

Kan de minister iets meer zeggen over het advies dat hij heeft gevraagd aan de Dienst voor strafbeleid van zijn departement. Wat is zijn visie over de opmerkingen en de opwerpingen van burgemeester de Donnée, die al zoveel problemen heeft met lunaparken, en vreest er nog meer te krijgen als er ook casino's komen?

Zal de anti-witwaswet worden toegepast op de casino's?

Wanneer komt het wetsontwerp nopens de uitbreiding van de meldingsplicht voor het Parlement?

Zal het daarin ook gaan over de casino's?

Ik heb zelf een klein onderzoek gedaan naar hoe het sinds het begin van deze eeuw met de casino's is gelopen. Zij startten toen vooral in Zuid-Frankrijk en in Monaco, maar vielen al heel snel in de handen van de maffia, de Napolitaanse of de Siciliaanse. Op het ogenblik is het casino van Monte-Carlo voor minstens de helft in handen van de maffia. De Russische maffia organiseert regelmatig afrekeningen in casino's, zoals onlangs nog te Katarinaburg, waar enkele maffialeden overhoop werden geschoten. Als men dus een of meer casino's in Brussel wil toelaten, dan wil ik toch graag weten in welke omstandigheden dat zal gebeuren. Ik herinner er nog aan hoe het casino in Namen is «afgebrand» en hoe uit dat van Chaudfontaine een tijd geleden enkele lijken werden «gehaald».

Vooraleer de wet van 1902 te laten wijzigen door het Parlement, moet eerst eens een grondig antwoord komen op de vragen die ik hier naar voren heb gebracht. Sommigen kunnen casino's bijzonder mooi aanpraten, maar wij dragen de verantwoordelijkheid voor de invloed van casino's op de Brusselse samenleving. Hiermee wil ik mij zeker niet voordoen als een tegenstander van elke vorm van spel. Ik ben het trouwens helemaal niet eens met de auteur van een boek hierover die stelde dat een samenleving moreel losser wordt naarmate zij meer spelen toelaat. Ik laat die thesis voor rekening van de auteur, maar toch wil ik de minister vragen in deze kwestie voorzichtigheid aan de dag te leggen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, na deze zeer boeiende wandeling langs de Brusselse Zenne met de heer Goovaerts wil ik toch proberen de discussie over de komst van de Brusselse casino's even boven het Brusselse niveau te brengen, voor zover dit mogelijk is natuurlijk.

De heer Anciaux (VU). — Vanuit Leuven lijkt dit mij quasi ondoenbaar, mijnheer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Ondanks een formeel wettelijk verbod worden er in België acht casino's uitgebaat, vier in Vlaanderen en vier in Wallonië. Thans wenst ook Brussel een casino op zijn grondgebied. Een dergelijk casino zou, volgens de voorstanders ervan, voor Brussel gunstige toeristische, werkgelegenheids- en financiële gevolgen hebben. Meer in concreto zou

een dergelijk casino 300 tot 500 arbeidsplaatsen kunnen scheppen en ongeveer 600 miljoen frank aan belastingsgelden opleveren voor het Brusselse Gewest.

Het Brusselse parket heeft evenwel te kennen gegeven dit casino niet te zullen gedogen. De Brusselse regering spreekt daarom van «negatieve discriminatie». Het zou niet opgaan Brussel te verwijten de wet te overtreden, of dat te zullen doen, als zulks ook in Vlaanderen en Wallonië gebeurt.

In de vorig jaar door de minister van Justitie opgestelde beleidsnota justitie werd de «tweeslachtigheid in het beleid ten aanzien van casino's» reeds erkend, waarbij tevens gesteld werd dat een «onderzoek zal gestart worden of desgevallend initiatieven moeten genomen worden om de huidige onduidelijkheid uit te klaren». Bij de bespreking van deze beleidsnota in de commissie voor de Justitie werd aangegeven dat «de problematiek van de casino's nog uitgediept (wordt) door het college van procureurs-generaal en de Dienst strafrechtelijk beleid». Een dergelijke uitdieping lijkt inderdaad dringend nodig, in eerste orde niet zozeer als antwoord op de Brusselse vraag tot oprichting van een casino, maar wel omwille van de rechtszekerheid.

Het is principieel onverenigbaar met de beginselen van een rechtsstaat dat een door de wet verboden activiteit oogluikend wordt toegelaten. Daarenboven is thans zelfs niet eens bekend aan welke criteria de huidige acht casino's dienen te voldoen om gedoogd te worden en te blijven. Desaanvaande zou er wel een omzendbrief uitgaande van de procureurs-generaal bestaan, doch de inhoud ervan is nooit publiek gemaakt en werd evenmin aan het Parlement kenbaar gemaakt. Dit is strijdig met het beginsel van de politieke verantwoordelijkheid en de democratische transparantie. Een eerste stap naar meer duidelijkheid is dan ook het voorleggen van deze omzendbrief.

Dit is des te meer nodig nu een dergelijk gedoogbeleid de toets aan het gelijkheidsbeginsel moet kunnen weerstaan, wat een onderzoek naar de gedoogcriteria impliceert.

Vervolgens is een problematiek als deze van het bestaan en van de inplanting van casino's te belangrijk om het voorwerp uit te maken van onduidelijkheid en dubbelzinnigheid. Zo mag men bijvoorbeeld niet uit het oog verliezen dat casino's vaak gebruikt worden om inkomsten uit criminele activiteiten wit te wassen. Om deze reden, doch ook daar de uitbating van gokspelen in een aantal omstandigheden financieel zeer lonend is, bestaat het niet-denkbare gevaar dat bepaalde criminele organisaties in de casino's zouden kunnen penetreren. Het uit 1993 daterende verslag van de Franse parlementaire onderzoekscommissie «*sur les moyens de lutter contre les tentatives de pénétration de la mafia en France*» maakt melding van grote belangen van de mafia in zeker één, inmiddels gesloten, casino. Een goede controle op de casino's en hun activiteiten is derhalve een absolute vereiste.

Ook dient men voor ogen te houden dat de casinospelen tot gokverslaving aanleiding kunnen geven, wat voor de betrokkenen uiteindelijk vrijwel steeds leidt tot enorme financiële en familiale problemen. Het kan dus niet aanvaard worden dat her en der casino's zouden worden ingeplant, zodat men de Vlaamse ontvoogding zou kunnen bewijzen aan de hand van de nieuwe leuze: «Waar men gaat langs Vlaamse wegen komt men een casino tegen.»

Tenslotte wens ik nog een verduidelijking over de rechtspraak in verband met het rechtsstatuut van de casino's. In het *Rechtskundig Weekblad* van 10 februari 1996 is een arrest van het Hof van beroep te Gent gepubliceerd dat aantoonde dat de huidige situatie niet alleen op strafrechtelijk gebied, maar ook op privaatrechtelijk gebied problematisch is. Het geciteerde arrest stelt onder meer dat het roulettespel en andere in casino's beoefende spelen volgens de regels van het privaatrecht, volgens artikel 1965-1966 van het Burgerlijk Wetboek, onwettig zijn. Dergelijke spelcontracten zijn nietig «omdat zij geen gerechtvaardigde economische oorzaak hebben, geen grondslag die waardig is voor juridische bescherming, en tevens omdat zij een sociaal gevaar uitmaken».

Omdat deze nietigheid de openbare orde aanbelangt, is ze absoluut, wat maakt dat niet alleen het contract van spel of wedenschap nietig is, maar tevens alle contracten die gesloten worden

om de exploitatie van een casino mogelijk te maken, aangezien daarmee een onwettig doel wordt beoogd, met name de exploitatie van een verboden spel.

Een alles omvattende wettelijke regeling betreffende de casino's kan om al deze redenen dan ook niet langer uitblijven. Het is niet passend dat deze materie via eventuele omzendbrieven van procureurs-generaal wordt genormeerd. Indien die regeling tot stand komt, zullen daarbij zeer strenge uitbating- en controlecriteria moeten worden gehanteerd om het hoofd te kunnen bieden aan de gevaren die in deze zaak algemeen worden onderkend.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, toen ik zoëven de bedenking uitte dat het niveau van het Leuvense het niveau van het Brusselse niet zou kunnen overstijgen, heb ik mij vergist. De essentie van mijn ideeën over deze aangelegenheid werd door de heer Vandenberghe uitstekend verwoord. Mijn uiteenzetting zal dus uiterst kort zijn.

Met welk recht kan men in een rechtsstaat aanvaarden dat een college van procureurs-generaal zich boven de wetgeving stelt? In welke rechtsstaat kan men aanvaarden dat een beslissing van de wetgever, met name het verbieden van casino's, oogluikend wordt toegelaten door een college van procureurs-generaal, dat behoort tot de rechterlijke macht en derhalve de wetgeving moet doen uitvoeren?

Ik worstel al geruime tijd met deze vraag. Deze praktijk gaat immers regelrecht in tegen het principe van de scheiding der machten. Collega Vandenberghe heeft dit op een schitterende wijze vertolkt.

Een artikel van de strafwetgeving bepaalt dat het aanzetten door een openbare functionaris tot het plegen van onwettigheden, strafbaar is. Kan de minister nagaan in hoeverre dit artikel van toepassing is op minister Chabert?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe dat ik in het kort antwoord op deze interessante uiteenzetting over het spel.

De heer Goovaerts betoont veel eer aan minister Chabert en verwijst uitvoerig naar zijn initiatieven, waarvan ik kennis heb genomen. Intussen werd formeel bevestigd dat deze problematiek in Brussel wel degelijk aan de orde is. Ook de Vlaamse begroting blijkt rekening te houden met eventuele inkomsten voortvloeiend uit de belastingen op dit casino.

De heer Goovaerts is relatief goed geïnformeerd over de werking en ik meen te mogen concluderen dat zijn benadering eerder positief is, op voorwaarde dat de nodige voorzichtigheid aan de dag wordt gelegd en dat alles onder controle wordt gehouden.

De interessante uiteenzetting van de heer Vandenberghe houdt een aantal hoofdzakelijk juridische verwijzingen in, die de basis vormen van dit dossier, dat al lang ter tafel ligt.

In de beleidsbrief heb ik reeds gesteld dat het ogenblik gekomen is om deze hypocriete situatie te beëindigen. Het gaat niet op dat een feitelijke toestand, die manifest in strijd is met wettelijke bepalingen, blijft bestaan en zich verder blijft ontwikkelen en dat de procureurs-generaal vanuit een soort *modus vivendi*, een soort gedoogbeleid bepalen wat kan en wat niet kan. Deze situatie is niet aanvaardbaar.

Ik stel ook vast dat bij de meeste partijen de zaak bespreekbaar werd gemaakt. Er is dus een basis om de voorwaarden te bepalen waaronder zo'n initiatief kan worden genomen. Ingaande op deze vaststelling en op de vaststelling die ik gemaakt heb in mijn beleidsbrief, stel ik vast dat dit niet tot massale negatieve reacties heeft geleid.

Er zijn twee initiatieven opgestart. In het college van de procureurs-generaal werd in november beslist dat een werkgroep moest worden opgericht om een wettelijk kader te ontwerpen. De huidige hypocriete toestand moet worden opgegeven en er moet worden gewerkt aan een model voor een basiswetgeving. Er werd ook opdracht gegeven aan de Dienst strafrechtelijk beleid om dit kader voor te bereiden. Hiermee is de dienst nog bezig. Hij moet niet enkel beschouwingen formuleren en morele gevaren en

maatschappelijke gevaren aanbrengen, maar ook de juridische aspecten bestuderen. Vandaag heb ik nog geen definitieve conclusies, maar ondertussen werd de studieopdracht uitgebreid. De «Commissie Callu» van de gerechtelijke politie, genaamd naar een lid van de gerechtelijke politie, is hiermee bezig. Ook in de academische wereld, met name aan de Universiteit van Luik, is een studie bezig over de juridische benadering.

Los van deze lopende opdrachten, heb ik ook afgesproken met de procureurs-generaal dat in afwachting geen andere initiatieven genomen zullen worden, dat geen bijkomende toelatingen of andere elementen van gedoogbeleid zullen worden ontwikkeld. Dit moest op een strikte manier worden toegepast. Ten aanzien van de problematiek omtrent de casino's wordt ook verwezen naar andere types van kansspelen zoals de jackpot en de slots en worden vragen gesteld omtrent het onderscheid met lunaparken en dergelijke. Deze brede uitgangspositie moet behouden blijven, in de overtuiging dat dit het debat zal versnellen, dat beslissingen zullen worden genomen en dat er eindelijk een wettelijk kader zal komen.

Het is uiterst toevallig dat vier Vlaamse en vier Waalse dossiers ter tafel liggen en dat ook in Brussel een aanvraag werd gedaan. Andere vragen en andere dossiers zullen aan de orde komen, maar vandaag kan geen enkele beslissing worden genomen. Het gaat niet op enige toelating of bevestiging te formuleren zolang het wettelijk kader er niet is, zolang we niet politiek hebben uitgemaakt welke richting we zullen inslaan. In het Parlement zal hierover ook gedebatteerd moeten worden.

Zodra ik de studies ontvang heb, zal ik een wetsontwerp uitwerken, dat dan zo snel mogelijk zal worden besproken. In afwachting daarvan gebeurt er niets. Ik hoop dat ik alles op een relatief korte termijn zal rondkrijgen. Wanneer de wetgeving te lang op zich laat wachten, ontstaat er immers een moeilijke situatie op het terrein. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de minister en ik moeten elkaar goed verstaan. Ik sta terughoudend tegenover speeltempels. Drie of vier speeltafels in een groot hotel kan men perfect onder controle houden. De grote internationale groepen willen echter casino's à Las Vegas. Daar wordt immers geld mee verdiend. Daar sta ik echter negatief tegenover.

Ik vestig in het bijzonder de aandacht van de minister op de jackpots. Aan een tafel wordt er met veel geld, ook zwart geld gespeeld. Men moet realistisch blijven. Waar komen anders die grote sommen geld vandaan? De jackpots zijn er echter voor jan met de pet. Men moet het niet voorstellen alsof in een casino alleen de 350 000 leden van die Engelse club komen spelen. Ik heb mij een verhaal laten vertellen dat ik hier aan de minister ter overweging geef. Ik heb gehoord dat de casino's maandelijks tienduizenden mensen over de vloer krijgen, veelal gepensioneerd. Zij worden aangevoerd met bussen. Het transport is gratis. Voor luttel geld krijgen zij een maaltijd aangeboden. Daarna krijgen zij een jeton van 100 frank om even te spelen. Meestal gebeurt dit in het begin van de maand. Er zijn mensen die dan hun hele pensioen verspeelen. Men moet, zoals collega Vandenberghe zegde, tweemaal nadenken alvorens een beslissende stap te doen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de Voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le Président

De Voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het Bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

WETSONTWERPEN — PROJETS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De Regering heeft de volgende wetsontwerpen ingediend:

1° Houdende instemming met de Akte van herziening van artikel 63 van het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien (Europees Octrooiverdrag) van 5 oktober 1973, gedaan te München op 17 december 1991;

Le Gouvernement a déposé les projets de loi ci-après:

1° Portant assentiment à l'Acte portant révision de l'article 63 de la Convention sur la délivrance de brevets européens (Convention sur le brevet européen) du 5 octobre 1973, fait à Munich le 17 décembre 1991;

2° Houdende instemming met het Verdrag nr. 174 betreffende de voorkoming van zware industriële ongevallen, aangenomen te Genève op 22 juni 1993 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar tachtigste zitting.

2° Portant assentiment à la Convention n° 174 concernant la prévention des accidents industriels majeurs, adoptée à Genève le 22 juin 1993 par la Conférence internationale du travail lors de sa quatre-vingtième session.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Deze wetsontwerpen van wet zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

Ces projets de loi seront imprimés et distribués.

VRAGEN OM UITLEG — DEMANDES D'EXPLICATIONS

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen:

1. Van de heer Verreycken aan de minister van Justitie over «de houding tegenover pedofielen»;

Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes:

1. De M. Verreycken au ministre de la Justice sur «l'attitude envers les pédophiles»;

— Verwezen naar de plenaire vergadering.

Renvoi en séance plénière.

2. Van de heer Poty aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «achterstallige betaling aan de gemeenten van de opcentiemen op de belastingen».

2. De M. Poty au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «le retard des versements aux communes des additionnels aux impôts fédéraux».

— Verwezen naar de plenaire vergadering.

Renvoi en séance plénière.

Dames en heren, onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

De Senaat vergadert opnieuw donderdag 29 februari 1996 om 10 uur.

Le Sénat se réunira le jeudi 29 février 1996 à 10 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 19 h 55 m.)

(La séance est levée à 19 h 55 m.)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de in overweging genomen voorstellen:

Liste des propositions prises en considération:

A. Wetsvoorstellen:

Tot wijziging van de wet betreffende de politie over het wegverkeer om autowedstrijden te verbieden die volledig of gedeeltelijk op de openbare weg plaatshebben (van de heer Boutmans en mevrouw Dua);

A. Propositions de loi:

Modifiant la loi relative à la police de la circulation routière en vue d'interdire les compétitions automobiles qui se déroulent entièrement ou partiellement sur la voie publique (de M. Boutmans et Mme Dua);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Tot wijziging van artikel 26 van de wet van 22 december 1986 op de intercommunales (van de heer Goris);

Modifiant l'article 26 de la loi du 22 décembre 1986 relative aux intercommunales (de M. Goris);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Houdende invoering van een aangepaste beoordelingsprocedure bij controles in de tuinbouwsector (van de heer Vandenberghe c.s.).

Instaurant une procédure d'évaluation adéquate pour les contrôles dans le secteur horticole (de M. Vandenberghe et consorts).

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.

B. Voorstel van resolutie:

Betreffende de tiende verjaardag van het kernongeval in de centrale te Tsjernobyl (van mevrouw Lizin c.s.).

B. Proposition de résolution:

Concernant le dixième anniversaire de l'accident nucléaire à la centrale de Tchernobyl (de Mme Lizin et consorts).

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

C. Voorstel:

Houdende instelling van een parlementaire commissie van onderzoek naar de moord op tien Belgische Blauwhelmen en de voorbereiding van de volkenmoord in Ruanda (van de heer Destexhe c.s.).

C. Proposition:

Visant à instituer une commission d'enquête parlementaire sur l'assassinat de dix Casques bleus belges et sur la préparation du génocide au Rwanda (de M. Destexhe et consorts).

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.